

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2023–2025

Valtuuston hyväksymä 14.11.2022

I KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2023	3
2 STRATEGISET PAINOPISTEALUEET	5
3 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	7
3.1 Yleinen taloustilanne – Kuntatalousohjelma 2023–2025	7
3.2 Henkilöstö	8
3.3 Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	9
3.4 Elinkeinopolitiikka ja aluekehittäminen	11
3.5 Ympäristötoimenpiteet	12
3.6 Talousarviovalmistelu ja talouden tasapainottaminen	16
4 KUNTAKONSERNI	19
4.1 Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjeet	19
5 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVA LUONNE JA SEURANTA	21
5.1 Talousarvion ja talousarvioperusteiden sitovuus	21
5.2 Määrärahat sitovuustasoin	23
6 TULOSLASKELMA	24
6.1 Tuloslaskelman analysointi	26
7 RAHOITUSLASKELMA	33
7.1 Rahoituslaskelman analysointi	35
8 KÄYTTÖTALOUS OSASTOITTAIN	37
8.1 Hallinto-osasto	37
8.2 Kehitysosasto	47
8.3 Sivistysosasto	52
8.4 Ympäristö- ja tekniikkaosasto	71
9 INVESTOINTIOSA	82
9.1 Hallinto-osasto	82
9.2 Kehitysosasto	82
9.3 Sivistysosasto	83
9.4 Ympäristö- ja tekniikkaosasto	85
10 LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN	95
11 KEMIÖNSAAREN VESI	97

I KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2023

Talousarvioesityksen lähtökohdat: vahva talous ja vahva asema epävarmoina aikoina

Kunnan talous on tällä hetkellä aallonharjalla. Vuodesta 2023 näyttäisi tulevan taloudellisesti vahva. Kemiönsaaren talous hyötyy lyhyellä aikavälillä hyvinvointialueelle siirtymisestä.

Aika aallonharjalla voi kuitenkin jäädä lyhyeksi. Maailman turvallisuustilanne, inflaatio ja energiakriisi vaikuttavat kuntien talouteen, joskin pienellä viiveellä. Lisäksi hyvinvointialueiden resurssipulalla, hoitoalan kriisillä ja yleisesti kasvavalla työvoimapulalla on vaikutusta.

Haasteellisista ajoista huolimatta uskallamme kuitenkin suunnata katseet eteenpäin. Suunnittelemme uuden asuinalueen perustamista Taalintehtaan länsiosaan sekä panostuksia pyöräteihin. Jatkamme myös laaja-alaista työskentelyä vahvan elinkeinoelämän puolesta. Epävarmoista ajoista huolimatta uskomme edelleen, että saaristo ja maaseutu, etätö, ulkoilu ja kotimaanmatkailu ovat jääneet pysyväksi elämäntyyliksi ja arvoiksi. Nämä kaikki ovat Kemiönsaaren vahvuuksia, ja työskentelemme tietoisesti näiden vahvuuksien kehittämiseksi edelleen.

Kemiönsaaren väestönkehitys on ollut positiivista viime aikoina. Vuosina 2015–2020 väestömäärä pieneni keskimäärin 60 henkilöllä vuodessa, mutta vuosina 2021 ja 2022 tämä suuntaus kääntyi. Vuonna 2021 päästiin jo hieman plussan puolelle, ja tämän vuoden elokuun viimeiseen päivään mennessä kasvua oli +21 henkilöä. Kaikissa naapurikunnissamme väestöluvut olivat elokuun viimeisenä päivänä miinuksien puolella, joten kasvu on siksi huomionarvoinen.

Talousarvioesitys lukuina

Vuodelle 2023 budjetoidaan 3,42 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää. Vuosikate on 6,67 miljoonaa euroa, joka kattaa 3,39 miljoonan euron poistot ja 3,57 miljoonan euron investoinnit. Talousarvioesitykseen ei sisälly uusien lainojen nostoa. Toimintakate on 16,55 miljoonaa euroa.

Tuloveroprosentti on 7,11. Veroprosentti määräytyy edellisvuoden tuloveroprosentin perusteella, josta vähennetään 12,64 prosenttiyksikköä sen myötä, että osa verorahoituksesta siirtyy valtion verotukseen ja siten hyvinvointialueille. Kiinteistöveroprosenttien ehdotetaan pysyvän ennallaan.

Investointipuolella panostetaan kiinteistöjen ylläpitoon ja infran suunnitteluun

Investointeihin varataan kunnanhallituksen talousarvioehdotuksessa 3,57 miljoonaa euroa. Investointiehdotus perustuu siihen, että kiinteistöjen ylläpitoon panostetaan tietoisesti kertyneen korjausvelan hallitsemiseksi. Vuoden 2023 investointiehdotuksessa panostetaan melkein 2 miljoonaa euroa kiinteistöjen ylläpitoon. Tämän mahdollistamiseksi myös teknisen puolen pitkään alimitoitettuja henkilöstöresursseja on lisätty.

Taloustilanne mahdollistaa tilapäisesti myös panostamisen suunnitteluun. Isommat infrahankkeet edellyttävät perusteellista suunnittelua toteutuakseen. Siksi panostamme pyörätieselvitykseen, jonka tavoitteena on laatia priorisoitu tiekartta pyörätiepanostuksille kustannuslaskelmineen. Selvityksen ja valittujen painopisteiden jälkeen nämä muunnetaan hankkeiksi. Työ on pitkäjänteistä, ja sen vaiheittainen toteutus edellyttää sekä valtion että kunnan rahoitusta.

Investointiehdotus sisältää myös uuden Sabbelsbergin asuinalueen, jonka on määrä toteutua vuonna 2024. Alue on kaavoitettu rivitalorakentamiseen ja sijaitsee korkealla kallioisessa saaristomaastossa Taalintehtaan länsiosassa.

Investointitalousarvioon ehdotetaan myös investointimäärärahaa uuden vanhustenhuollon kokonaisuuden suunnittelemiseksi yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Vanhustenhuollon kiinteistökysymyksistä on keskusteltu vuosikausia, eikä niitä ole saatu ratkaistua. Vuodenvaihteessa vanhustenhuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle. Kiinteistöt jäävät kunnalle, ja hyvinvointialueesta tulee vuokralainen. Siirtymävaiheessa kiinteistöt vuokrataan 3 + 1 vuodeksi. Suunnittelumääräraha on nähtävä kannanottona siitä, että kunta ryhtyy neuvottelemaan hyvinvointialueen kanssa uusien tehostetun palveluasumisen

Kimitoön • Kemiönsaari

tilojen rakentamisesta. Hyvinvointialue on osoittanut kiinnostusta asian suunnittelemiseen uuden ja isomman, Kemiöön sijoitettavan yksikön pohjalta.

Myös virastotalotontin toteutus sisältyy tuleviin suunnitelmiin. Tontin myynti edellyttää erillistä valtuuston päätöstä.

Suunnitelmat Taalintehtaan senioriasunnoista yhteistyössä yksityisen säätiön kanssa ovat edelleen ajankohtaiset. Hyvinvointialueen rooli tässä kokonaisuudessa on aiheuttanut jonkin verran epäselvyyksiä, mutta nyt asiat alkavat vähitellen seljetä. Kunnan osuus senioriasuntohankkeessa edellyttää valtuuston erillistä päätöstä, ennen kuin kunta voi sitoutua hankkeeseen.

Uudenlainen kunta, uudet tehtävät

Vuoden 2023 aikana käydään läpi kunnan organisaatiota ja toimintatapoja. Toisaalta tarkoituksena on keskustella luottamushenkilöorganisaation rakenteesta ennen seuraavaa toimikautta ja toisaalta uudistaa operatiivista organisaatiota, jotta voimme työskennellä parhaalla mahdollisella tavalla kunnan muuttuvien vastualueiden parissa.

Koulutuksesta tulee jatkossa kunnan suurin yksittäinen palvelutehtävä. Ikäluokat pienenevät koko maassa, eikä Kemiönsaari ole poikkeus. Kemiönsaarella on viimeisen 10 vuoden aikana syntynyt keskimäärin 46 lasta vuodessa, jotka jakautuvat kuuteen eri kouluun vuosiluokilla 1–6 ja kolmeen kouluun vuosiluokilla 7–9. Kaksikielisyydellä ja saaristo-olosuhteilla on vaikutusta, ja meidän onkin suunniteltava resurssien jakoa pitkäjänteisesti, tietoisesti ja järkevästi. Talvella 2023 järjestetään iltakoulu sivistyksen tulevaisuudesta vuoteen 2030 saakka. Kemiönsaaren kunta osallistuu myös Kuntaliiton Verkostoperuskoulu-hankkeeseen, jonka tavoitteena on löytää uusia tapoja opetuksen järjestämiseen.

Ympäristöpanostukset

Kunnan uusi ympäristöohjelma hyväksyttiin juuri ennen talousarviokäsittelyä. Talousarvion luvussa 3.5 käsitellään vuodelle 2023 suunniteltuja panostuksia. Talousarvioesitykseen ei sisälly erillisiä resursseja toimenpideluettelon toteutuksen parissa työskentelyyn ja koordinointiin. Yhtenä mahdollisuutena on yrittää hakea hankerahoitusta toimenpiteiden toteutettavuuden lisäämiseksi.

Kemiönsaari 5.10.2022

Erika Strandberg
kunnanjohtaja

2 STRATEGISET PAINOPISTEALUEET

Strategiset painopisteet

Strategisia painopisteitä ovat kuntatason laajat kokonaisuudet, joiden parissa työskennellään yhden tai useamman talousarviovuoden ajan. Tarkoituksena on kiinnittää huomiota strategian toteutumiseen, kehittämishankkeisiin ja edunvalvontakysymyksiin.

Painopisteet on luokiteltu strategian mukaan ja jaettu kahteen alakategoriaan: lyhyen aikavälin (talousarviovuosi) ja pitkän aikavälin (taloussuunnitelmakausi ja siitä eteenpäin) painopisteet.

Lyhyt aikaväli: Talousarviovuosi 2023

1. Organisaatiouudistus

Strategiakytös: *Yhteisöllisyys*

Kunnan poliittisen ja operatiivisen organisaation uudistaminen. Poliittista organisaatiota uudistetaan niin, että organisaatiota koskevat päätökset tehdään vuoden 2023 aikana ja uusi organisaatorakenne voidaan ottaa käyttöön seuraavan toimikauden alussa kesällä 2025. Operatiivisen organisaation uudistaminen tehdään vaiheittain niin, että se yhteensovitetaan toisaalta poliittisen organisaation ja toisaalta kunnan uudistuneen roolin ja tehtävien kanssa. Osana uudistusta päivitetään hallintosääntö ja muut tarvittavat ohjausasiakirjat.

2. Yhdistykset voimavarana Föreningsdialogen-hankkeen kautta

Strategiakytös: *Yhteisöllisyys*

Strategiassa linjataan, että *yhdistyksistä ja kolmannelta sektorista muodostuu entistä vahvempi voimavara*. Keväällä 2022 järjestettiin laaja yhdistystapaaminen, jossa yhdistykset toivoivat kunnalta vahvempaa koordinoivaa roolia. Kuntaan palkataan yhdistyskoordinaattori, jonka tehtävänä on pitää yhteyttä, koordinoida ja luoda yhteistyötä yhdistysten ja kylätoimikuntien kanssa ja niiden välille. Yhdistyskoordinaattori työskentelee Villa Landesta käsin, mikä tuo samalla synergiaetuja, kun Villa Landeen saadaan toimintaa koronavuosien jälkeen. Föreningsdialogen-hankkeelle on mahdollisuus saada 50 prosenttia ulkopuolista rahoitusta.

3. Edunvalvonta

Strategiakytös: *Aktiivinen kumppanuus*

Hiittisten merivartioasema

Hiittisten merivartioaseman säilyttäminen. Investointitalousarviossa on varattu 150 000 euroa, jotta Rajavartiolaitokselle voidaan esittää, että kunta on halukas rakentamaan uuden merivartiorakennuksen kunnan maalle Vikareen. Merivartiorakennus vuokrattaisiin Rajavartiolaitokselle.

Hyvinvointialueen palvelustrategia ja tehostetun palveluasumisen kiinteistökannan uudistaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotanto siirtyy Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Kiinteistöt jäävät kunnille, ja hyvinvointialueet vuokraavat hoivakiinteistöt 3+1 vuoden siirtymäkauden ajaksi eli enintään vuoden 2026 loppuun saakka. Vuodesta 2027 alkaen kunnat eivät enää voi omistaa hoivakiinteistöjä yhtiöittävästi toimintaa.

Kemiönsaarella kysymys vanhustenhuollon kiinteistöjen korjaustarpeista on ollut esillä usean vuoden ajan, eikä sitä ole saatu ratkaistua. Investointitalousarvioon ehdotetaan investointimäärärahaa uuden vanhustenhuollon kokonaisuuden suunnitteluun yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Suunnittelumääräraha on nähtävä kannanottona siitä, että kunta ryhtyy neuvottelemaan hyvinvointialueen kanssa uusien tehostetun palveluasumisen tilojen rakentamisesta. Hyvinvointialue on osoittanut kiinnostusta asian suunnittelemiseen uuden ja isomman, Kemiöön sijoitettavan yksikön pohjalta.

TE-uudistus

TE-palvelujen siirtäminen kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun sama järjestäjä vastaa sekä työllisyyspalveluista, kunnan koulutuspalveluista sekä elinkeinopalveluista, tukee se paremmin nopean

Kimitoön • Kemiönsaari

työllistymisen tavoitteita. Kunnilla on hyvät edellytykset tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja.

Vuonna 2023 kunta toteuttaa hallituksen esityksen pohjalta selvityksiä ja yhteisiä kehittämisprosesseja joko omalle kunnalle tai yhteistoiminta-alueen kunnille. On erittäin tärkeää, että kunta osallistuu aktiivisesti sekä sisäiseen että ulkoiseen viestintään, perehdytystoimiin ja vuoropuheluun eri yhteistyötahojen kanssa.

Kunta kartoittaa yksittäisten asiakasryhmien tarpeita ja määrittelee, mikä rooli kunnan työllisyysedistämistoimilla on asiakkaiden työllistymiseen. Tämä tehdään asiakkaiden ja eri toimijoiden välisen yhteisen kehittämisen kautta. Vuoden aikana arvioidaan kuntien välisen mahdollisen yhteistyön järjestämisen malleja (isäntäkunta, kuntayhtymä, yhteiset palvelut ja toimielimet) sekä kartoitetaan toimipisteitä. Myös lähtötilanteen ja digitaalisten palvelujen, tietojärjestelmien, tiedonkulun ja tiedolla johtamisen kehittämistarpeiden selvittäminen on tärkeää.

Työssä on tärkeää ottaa huomioon mahdollinen kuntien yhteistoimintarakenne sekä muut kuntien yhteisesti sopimat tehtävät. Näitä ovat esimerkiksi työelämän ulkopuolella olevien työikäisten integroimista edistävät palvelut sekä kunnan ja valtion välinen työnjako. Myös erityispiirteet, jotka liittyvät rajapintojen rakentamiseen hyvinvointialueelle ja palvelujen yhdenvertaisuuden ja saatavuuden varmistamiseen, ovat tärkeitä.

Vuoden aikana luodaan yhteisellä kehittämisellä työllisyys- ja palvelustrategioita (esim. oma tuotanto ja ekosysteempipalvelut) huomioiden sekä työnhakijat että työnantaja-asiakkaat. Laaditaan suunnitelmia, jotka konkretisoivat strategioita, esimerkiksi koskien palvelukanavia (toimipisteet, digitaaliset palvelut, puhelinpalvelut), taloutta ja henkilöstöä (tehtävänkuvaukset, perehdyttämistarpeet ja valmisteluhenkilöstön mahdollinen rekrytointi). Palvelumalleja ja prosesseja luodaan ja kuvaillaan yhteiskehittämisellä, mikä koskee tarvittavilta osin myös ekosysteemin muita toimijoita.

Pitkä aikaväli: Taloussuunnitelmakausi ja siitä eteenpäin (3–5 vuotta)

4. Houkuttelevat asuin ympäristöt

Strategiakytös: *Fiksu ote*

Strategiassa linjataan, että *teemme tietoisesti töitä houkuttelevien asuin ympäristöjen luomiseksi ja asuntorakentamisen lisäämiseksi* ja että *pyrimme edistämään positiivista nettotulomuuttoa*. Taloussuunnitelmassa on varattu määrärahat Sabbelsbergiin perustettavalle uudelle asuinalueelle. Alue sijaitsee korkealla, kallioisessa saaristomaastossa, josta on näkymä merelle. Alueelle on asemakaavoitettu kaksikerroksisia rivitaloasuntoja, mikä voi avata mahdollisuuden nykyaikaiselle ilmastoystävälliselle puutalorakentamiselle sopusoinnussa ympäröivän luonnon kanssa.

Samanaikaisesti selvitetään myös Taalintehtaan osayleiskaavan AP-res-alueiden suunnittelua Hasselbackenin pohjoispuolella. Alue on osoitettu pientaloalueeksi ja sijaitsee ainutlaatuisella paikalla kallioisessa maastossa, josta on merinäköala.

Kemiön osalta on tarpeen selvittää tarkemmin, mitä vaihtoehtoja uusille asuinalueille on olemassa.

Asemakaavatasolla on olemassa Brinkkullan asuinalue ja osayleiskaavatasolla AP-res-alue Kemiön keskustan pohjoispuolella, Amospuiston ja Makilan välissä. Pienehkön uuden asuinalueen perustaminen Kemiön keskustan koulujen ja virkistysalueiden lähelle voisi houkuttaa perheitä.

5. Senioriasunnot

Strategiakytös: *Yhteisöllisyys*

Kunnalla on kauaskantoisia suunnitelmia senioriasuntojen rakentamisesta Taalintehtaan entisen terveysaseman tontille yhteistyössä Yrjö ja Hanna -säätiön kanssa. Hankkeelle on saatu ARAn rahoitusvaraus, joka on voimassa toukokuun 2023 loppuun saakka. Mikäli hyvinvointialue suhtautuu hankkeeseen myönteisesti, se voi käynnistyä jo vuoden 2023 alkupuoliskon aikana.

Myös Kemiössä on tarvetta senioriasunnoille. Kemiön kohdalla saattaa olla yksityisiä toimijoita, jotka yksin tai yhdessä kunnan kanssa voisivat toteuttaa senioriasuntojen rakentamisen.

Kimitoön • Kemiön saari

Senioriasumiskysymys on kytkettävä myös hyvinvointialueen palvelustrategiaan ja tehostetun palveluasumisen paikkatarpeeseen, sillä tulevaisuuden asumismuodoissa lähtökohtana on, että asiakas voi asua samassa paikassa kevyemmistä asumismuodoista aina ympärivuorokautiseen hoitoon saakka.

6. Tulevaisuuden koulutus

Strategiakytkös: *Fiksu ote*

Opetustoimesta tulee uuden kunnan suurin palveluntuottaja. Suurin osa kunnan resursseista tulee menemään varhaiskasvatukseen ja kouluihin. Siksi on tärkeää aloittaa näiden kysymysten käsittely ajoissa: miltä oppilasennusteet näyttävät, millä kouluilla on vahva tai heikko oppilas pohja ja mitkä asiat ja arvoalinnat ohjaavat tulevaisuuden koulutusta.

Kunnan 617 oppilaasta 264 käy tällä hetkellä Kemiössä sijaitsevaa Keskuskoulua. Keskuskoulu on rakennettu vaiheittain, ja rakennus vaatii kunnostusta. Kemiönsaaren tulevaisuuden kouluverkkoa koskevan keskustelun rinnalla on tarpeen käynnistää laaja keskustelu tulevaisuuden Keskuskoulusta. Keskustelua ja päätöksiä tarvitaan, jotta voidaan tehdä riittävän pitkäjänteisiä päätöksiä korjauksista ja mahdollisista laajennustarpeista.

Kokonaisuuteen sisältyy myös lukion kehittäminen strategian mukaisesti: *lukion merellistä suuntautumista vahvistetaan, ja siitä tulee käyntikortti kunnalle. Merellinen suuntautuminen houkuttelee oppilaita myös Kemiönsaaren ulkopuolelta.*

7. Saariston upein tontti – virastotalotontin tulevaisuus

Taalintehtaan sydämessä sijaitsee kunnan mielenkiintoisin vapaana oleva tontti. Tontti sijaitsee aivan rannan tuntumassa lähellä palveluja, nähtävyyksiä ja luontoelämyksiä. Tontti on liitetty kunnallistekniikkaan, sähköverkkoon ja kaukolämpöön.

Tontille haetaan ostajaa, joka pystyy esittelemään lähiympäristöön soveltuvan konseptin, joka puolestaan lisää Taalintehtaan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Tontin konseptin tulee täydentää lähiympäristön olemassa olevia toimintoja ja rakennuksia. Tontti myydään valtuuston päätöksellä.

Lisäksi:

Ympäristötyötä kuvaillaan luvussa 3.5, hyvinvointityötä luvussa 3.3 ja investointeja luvussa 9.

3 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

3.1 Yleinen taloustilanne – Kuntatalousohjelma 2023–2025

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialuille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa.

Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteuman mukaisesti. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 milj. eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 milj. eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettun avustuksen määrärahaa 2,5 milj. eurolla.

Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. Vuonna 2023

Kimitoön • Kemiönsaari

on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys, minkä lisäksi kuntien verotuloja vähentävät hieman myös ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus, perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojenus sekä T&K-toiminnan lisävähennys. Lisäksi ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 milj. euroa vuonna 2023 ja 70 milj. euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Tämä kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa.

(Valtionvarainministeriö, Kuntatalousohjelma 2023–2026, 28.9.2022)

3.2 Henkilöstö

Henkilöstön määrä mitataan henkilötyövuosissa

Tärkein henkilöstövahvuutta kuvaava tunnusluku on henkilötyövuosi. Henkilötyövuodet muuntavat maksetut palkat kokonaisiksi henkilötyövuosiksi. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilötyövuosissa on otettu huomioon kaikki palkansaajat aina lyhytkestoisista päivän mittaisista sijaisuuksista koko vuoden jatkuneisiin työsuhteisiin. Siksi henkilötyövuodet ovat ylivoimaisesti tärkein mittari henkilöstöressurssien käytön poliittisessa ohjauksessa.

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuosiksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 % koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuotta). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta.

Henkilötyövuosi = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 (osa-aikaisuusprosentti / 100)*

Vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin (esim. työssä 1.3.–31.5. = 92/365 = 0,25 henkilötyövuotta). Edellä mainitulla tavalla lasketut henkilötyövuodet lasketaan lopuksi yhteen.
(Lähde: Tilastokeskus)

Vuoden aikana henkilötyövuosien määrää seurataan vuosineljänneksittäin osana osavuosikatsausta. Kunnan henkilötyövuodet vuonna 2021, toteutuma 1–8/2022 sekä talousarvio ja taloussuunnitelma 2023–2025.

Osasto	Yksikkö	TP 2020	TP 2021	01-08/2028	TA 2023	TS 2024	TS 2025
	110 Hallinto-osasto	16,5	17,0	15,7	12,0	12,0	12,0
	130 Kehitysosasto	9,1	8,9	8,4	8,5	8,0	8,0
10	Konsernipalvelut	25,6	25,9	24,1	20,5	20,0	20,0
	310 Lastenhuoltoyksikkö	50,4	46,3	47,3	45,8	45,0	45,0
	320 Opetusyksikkö	105,2	102,4	100,7	100,5	100,0	100,0
	330 Aikuisopetusyksikkö	2,0	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5
	340 Kirjastoysikkö	8,3	7,8	7,4	8,0	8,0	8,0
	350 Vapaa-ajanyksikkö	9,5	9,8	11,5	12,2	12,0	12,0
30	Sivistysosasto	175,4	168,4	169,4	169,0	167,5	167,5
	510 Peruspalveluhallinto	4,4	4,0	4,1			
	520 Sosiaaliyksikkö	22,7	21,5	23,6			
	530 Vanhuus- ja vanhustenhoitoyksikkö	130,1	131,8	138,1			
	540 Terveystieteiden yksikkö	71,6	75,8	73,5			
50	Peruspalveluosasto	228,8	233,0	239,3			
	710 Ympäristö- ja tekniikkahallint	2,7	2,0	2,4	2,2	2,2	2,2
	720 Valvontayksikkö	6,6	6,6	6,5	7,0	7,0	7,0
	730 Kiinteistöyksikkö	56,1	51,5	52,5	37,3	37,0	37,0
	740 Yhdyskuntayksikkö	4,5	5,2	3,4	8,5	8,0	8,0
	750 Kaavoitusyksikkö	2,0	2,0	1,8	2,0	2,0	2,0
70	Ympäristö- ja tekniikkaosasto	71,9	67,3	66,6	57,0	56,2	56,2
	YHTEENSÄ	501,7	494,6	499,3	246,5	243,7	243,7

Hallinto-osaston lukuihin sisältyvät pääluottamusmiesten, työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutettujen sekä tietoturvakavastavan osa-aikaprosentit (yhteensä 0,7 henkilötyövuotta).

Vahvempi työnantajakuva

Kyky kohdata tulevaisuus oikealla osaamisella on meille työnantajana suurin ja tärkein haaste ja strateginen kysymys koko organisaatiolle. Kunnan on oltava houkutteleva työnantaja niin nykyisille kuin tuleville uusille työntekijöille. Työntekijöistään huolta pitävä ja uudet työntekijät tervetulleeksi toivottava organisaatio- ja työkuluttuuri antaa myönteisen kuvan kunnasta työnantajana. Kemiönsaaren kunta on tavaramerkki myös työnantajana.

Hyvän työnantajakuvan merkitys korostuu entisestään. Kunta haluaa antaa itsestään kuvan toimintakykyisenä, uudella tavalla ajattelevana ja joustavana kuntana ja työnantajana, jossa on luoviin ratkaisuihin kannustava työkuluttuuri. Toimimme ratkaisukeskeisesti keskustelun, vuoropuhelun ja avoimuuden kautta. Tavoitteenamme on jatkuvasti kehittyvä organisaatio, jota johtavat sitoutuneet johtajat.

Työnantajakuvan vahvistamisessa on ennemminkin kyse siitä, mitä tehdään kuin mitä sanotaan. Kyse on sellaisten mahdollisten uusien työntekijöiden houkuttelemisesta, joita kunta haluaa rekrytoida, ja toisaalta olemassa olevien työntekijöiden säilyttämisestä ja sitouttamisesta. Kaikki kunnassa työskentelevät tai työskennelleet ovat lähettiläitä, joiden tulisi vahvistaa kunnan roolia työnantajana.

Kunnan on tehtävä töitä sen eteen, että se voisi houkuttaa, rekrytoida ja perehdyttää työntekijöitä sekä saada heidät pysymään. Kemiönsaaren kunta on työnantajana aktiivinen ja fiksu.

Uusi työterveyshuollon sopimus

Nykyinen henkilöstön työterveyshuoltoa koskeva sopimus päättyi maaliskuun 2023 lopussa. Vuoden 2022 lopulla aloitetaan uuden sopimuksen hankintaprosessi. Kunnanhallitus päätti kesäkuussa 2022, että uuden sopimuksen tulee sisältää sekä lakisääteinen ehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

3.3 Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen

Kemiönsaaren hyvinvointikertomus vuosille 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa vuoden 2022 alkupuolella.

Kimitoön • Kemiönsaari

Hyvinvointikertomus valmistellaan kunnassa tai alueellisesti hyvinvointipolitiikan suunnittelun, arvioinnin ja raportoinnin työvälineeksi. Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus johtopäätöksineen

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- asukkaiden terveydestä ja hyvinvoinnista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista.

Hyvinvointikertomus valmistellaan kerran valtuustokaudessa ja päivitetään tarvittaessa kauden aikana. Valittavat painopistealueet ovat osa talousarviota. Painopistealueet arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Hyvinvointikertomus on osa kunnan strategista johtamista, ja sitä hyödynnetään talouden ja toiminnan suunnittelussa.

Hyvinvointikertomus laaditaan kunnan hyvinvointipolitiikan suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työvälineeksi. Kertomus on tiiviisti ja helposti ymmärrettävään muotoon kirjoitettu kuvaus kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin vaikuttavien tekijöiden muutoksista ja kehittämistarpeista.

Kemiönsaaren hyvinvointikertomus 2022–2025

Kemiönsaaren hyvinvointikertomus 2022–2025 on jaettu neljään osaan seuraavien ikäryhmien perusteella: 0–15-vuotiaat, 16–25-vuotiaat, työikäinen väestö ja seniorit.

Käytettävissä olevien terveyttä ja elämää koskevien tietojen sekä tunnistettujen tarpeiden perusteella eri ikäryhmille on määritelty seuraavat kehittämistoimenpiteet:

0–15-vuotiaat

1. Ehkäisevä päihdetyö
2. Mielen terveyden edistäminen ja yhteisöllisyyden lisääminen
3. Liikkumisen ja liikunnan edistäminen
4. Terveellisten ruokatottumusten edistäminen

16–25-vuotiaat

1. Toimenpiteet päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi
2. Mielen terveyden edistäminen
3. Yksinäisyyden vähentäminen ja yhteisöllisyyden lisääminen

Työikäinen väestö

1. Toimenpiteet päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi
2. Yhteisöllisyyden lisääminen
3. Perheiden arjen parantaminen
4. Mielen terveyden edistäminen
5. Aktiivisten ja terveellisten elintapojen edistäminen

Seniorit

1. Toimenpiteet päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi
2. Ravinnon ja liikunnan edistäminen
3. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen sekä yksinäisyyden ehkäiseminen

Kaikki ikäryhmät

1. Terveyttä edistävä toiminta, joka auttaa jaksamaan paremmin arjessa
2. Osallisuuden lisääminen
3. Yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin kanssa

Hyvinvointikertomuksessa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet kullekin kehittämistoimenpiteelle. Hyvinvointiryhmä vastaa kehittämistoimenpiteiden jatkovalmistelusta.

3.4 Elinkeinpolitiikka ja aluekehittäminen

Kunnan elinkeinopolitiikan tavoite tulee olla kilpailukyvyyn vahvistaminen. Tämä tarkoittaa kaikkia niitä paikallisen tason toimenpiteitä, joilla paikallisista lähtökohdista parannetaan yritysten fyysistä ympäristöä, tuotantopanosten saatavuutta, osaamista, palveluja, sekä toimintaan liittyviä säädöksiä ja päätöksentekokäytäntöjä.

Suotuisat olosuhteet ja hyvä yritysilmapiiri puolestaan luovat perustan yritysten kilpailukyvyille, työllisyydelle, laadukkaille palveluille ja kunnan elinvoimaisuudelle. Elinkeinopolitiikan ja aluekehittämisen tulee yhdessä edistää vahvaa yritysilmapiiriä ja Kemiönsaaren eri taajamien elinvoimaisuutta. Tämä tarkoittaa, että kaikille kunnanosille annetaan edellytykset kehittyä niiden lähtökohdat ja erityispiirteet huomioiden ja että kaikki kuntalaiset pääsevät hyötymään talouskasvusta. Panostukset voidaan tehdä erimuotoisina ja eri intensiteetillä eri kunnanosissa.

Palveluja elinkeinoelämälle

Kunnalla on elinkeinoelämän edellytyksiin kytkeytyvä yhdyskuntasuunnitteluprosessi, joka tarjoaa hyvin toimivat sisäiset vastaanottopalvelut olemassa oleville yrityksille. Teemme jäsennellysti yhteistyötä kiinteistönomistajien, kiinteistöjen kehittäjien, pankkien ja välittäjien kanssa.

Otamme aktiivisesti huomioon elinkeinoelämän tarpeet infrastruktuurin suunnittelussa ja tarjoamme alustoja, jota kautta yritykset saavat tietoa, kontakteja ja liiketoimintaetuja. Järjestämme yhdessä paikallisten yrittäjäyhdistysten/-verkostojen kanssa erilaisia tapaamistilaisuuksia, yrittäjäaamiaisia, yritysvierailuja, seminaareja ja koulutuksia.

Teemme myös ennakoivaa yhteistyötä naapurikuntien kanssa voidaksemme tarjota yrityksille laajemmin tapaamispaikkoja. Kunnan tietopalvelu tuottaa elinvoimaa tukevaa dataa niin kunnan omiin tarpeisiin kuin elinkeinoelämälle, päättäjille ja asukkaille.

Vuonna 2023 tavoitteena on vapaana olevan Taalintehtaan entinen virastotalotontin tunnettavuuden lisääminen ja myynnin edistäminen uusien yritysten perustamisen mahdollistamiseksi. Valtuusto päättää myynnistä erikseen.

Kunta edistää yrittäjyyttä ja uusia yrityksiä tarjoamalla neuvontaa uusille yrityksille ja mahdollistamalla mentoroinnin kasvua tavoitteleville yrityksille. Kunta edistää myös uusien yritysten ja yrittäjien perehdytystä paikallisen elinkeinoelämään tiiviissä yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Samalla kunta edistää verkostoitumista tarjoamalla alustoja, joiden kautta yritykset saavat tietoa, kontakteja ja liiketoimintaetuja.

Kunta kannustaa perustamaan yrityksiä tarjoamalla yrityksille hyvät palvelut ja käsittelemällä yritysasiat tehokkaasti. On oltava ”helppoa tehdä oikein”. Markkinoimme vapaita toimitiloja ja yritystontteja kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa sekä viestimme aktiivisesti painopisteistä ja panostuksista.

Kunnan on myös tärkeää katsoa tulevaisuuteen. Yrittäjyyskasvatus kunnassa on lapsille ja nuorille suunnattua kasvatusta, jonka tavoitteena on edistää myönteistä asennetta yrittäjyyteen, lisätä yrittäjyyteen liittyviä valmiuksia ja kehittää yrittäjämäistä toimintakulttuuria. Yrittäjyyskasvatusta kehittämällä kunta yhdistää koulutuksen ja perinteisen elinkeinopolitiikan yhteiseksi teemaksi ja sitä kautta vaikuttaa kunnan kehittymiseen ja elinvoiman vahvistamiseen.

Tulomuutto ja monipaikkaisuus

Kunta edistää tulomuuttoa kohdistamalla toimia selkeästi määriteltyihin kohderyhmiin. Toimia työstetään säännöllisesti. Teemme töitä joukkoliikenteen toimivuuden eteen ja edistämme työllisyyden myönteistä kehitystä. Kunta pyrkii pidentämään sesonkia ja kehittää mahdollisuuksia sujuvaan koti- ja etätöyön tekemiseen.

Asuminen ja ympäristö

Kunta vastaa siitä, että yhdyskuntasuunnittelu on kestäväällä pohjalla. Tämä tarkoittaa asuntojen erilaisten luovutusmuotojen järjestelmällistä yhdistelyä. Kestävä yhdyskunta tarkoittaa, että suunnittelussa otetaan kaikkien ikäryhmien tarpeet huomioon. Tämä koskee myös lähiympäristöjen fyysistä suunnittelua, kuten että säilytetään ja kehitetään esteettömiä viheralueita, joissa on hyvät mahdollisuudet leikkiin, yhteisöllisyyteen, liikuntaan ja virkistykseen kaikkina vuodenaikoina.

Vuoden 2023 aikana laaditaan uudet kaavoituksen pitkän aikavälin linjaukset, joissa maankäytön kehityskuva päivitetään yhteistyössä valtuuston kanssa. Maankäytön kehityskuvaan otetaan mukaan kunnan strategian, elinkeinoelämän kehittämisen, asumisen ja maanhankinnan kannalta keskeiset alueet.

3.5 Ympäristötoimenpiteet

Kunnan ympäristöohjelmassa on asetettu kolme päätavoitetta: hiilineutraalius, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja vesistöjen tilan parantaminen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää aktiivista työtä, jota varten on määritelty joukko toimenpiteitä. Kullekin toimenpiteelle on puolestaan määritelty vastuuosasto kunnan organisaatiossa. Osaston huomioivat toimenpiteet päivittäisessä toiminnassaan ja budjetoinnissa.

Alla on esitelty vuodelle 2023 suunnitellut laajat toimenpiteet, jotka sisältyvät talousarvioon.

TOTEUTUS JA SEURANTA FÖRVERKLIGANDE OCH UPPFÖLJNING

Webbsida

Kotisivut

Styrgrupp

Ohjausryhmä

Bokslut &
verksamhetsberättelse *

Tilinpäätös ja
toimintakertomus *

Utvärdering halvvägs genom
strategiperioden

Arviointi strategiakauden
puolivälissä

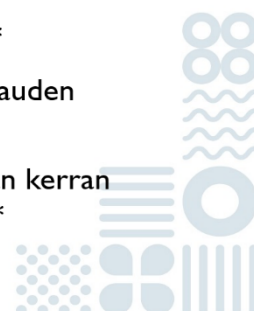
Uppdateras minst en gång per
fullmäktigeperiod *

Päivitetään vähintään kerran
valtuustokaudessa *

* Förslag till uppdatering av klimatlag / Esitys ilmastolain muutoksesta
(423/2022)

Kimitoön • Kemiönsaari

Toimenpiteet vuonna 2023

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyvät seuraavat toimenpiteet:

Kimitoön • Kemiönsaari

Miljökonsekvenserna beaktas i beslutsfattandet		Kommunen går med i kommunernas energieffektivitetsavtal	
Kampanjer och informationstillfällen om energibesparingsåtgärder		Plan utveckling av lätt trafik leder	
Projekt för befrämjandet av ökad förnybar energiproduktion på Kimitoön		Laddningsstationer för elbilar	
Koldioxidsnåla resekjedor stöds och utvecklas		Matsvinnet minskas med 10% från nivån 2021	
Gatubelysningen byts till energisnåla LED- lampor		Skogsvårdsplanen uppdateras	
Bidrag för lokala åtgärder för att förbättra vattendragens tillstånd		Samarbete mellan skolorna, det lokala jord- och skogsbruket och sakkunniga	

1. Ympäristövaikutusten arviointi päätöksenteossa

Osana valmisteluprosessia arvioidaan jokaisen suuren päätöksen ympäristövaikutuksia. Vaikutusten arviointia varten laaditaan malli, jota sovelletaan kaikissa luottamuselimityksissä. Rutiniasioissa (esim. täydennysvaali, laskujen hyväksyjät, tilintarkastusprosessi) ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointia.

Ympäristötoimenpiteiden seurannalle talousraportoinnissa selvitetään erillistä tunnustekoodia.

Toimenpiteen vastuutaho: Hallinto-osasto

Toteutus: Keväällä 2023

Varatut määrärahat: Sisältyy tavanomaiseen toimintaan

2. Energiansäästötoimia koskevat kampanjat ja tiedotustilaisuudet

Kunta osallistuu ”Astetta alemmas / Snäppet svalare” -energiansäästökampanjaan. Motivan, Energiaviraston, työ- ja elinkeinoministeriön, valtioneuvoston kanslian, ympäristöministeriön ja Sitran käynnistämän kampanjan tavoitteena on saada 75 prosenttia suomalaisista säästämään energiaa. Kampanja käynnistyy jo syksyllä 2022, ja se toteutetaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Osana kampanjaa kunta pyrkii alentamaan kiinteistöjensä lämpötilaa vähintään yhdellä asteella esimerkiksi asentamalla uusia termostaatteja.

Viikoittainen kasvihuonekaasupäästöjen CO₂-seuranta kunnan alueella julkaistaan kunnan kotisivuilla. Kunta osallistuu myös vuosittain maaliskuun lopussa järjestettävään Earth Hour -kampanjaan. Earth Hourin aikana sammutetaan kunnan teiden ja kiinteistöjen valaistus.

Toimenpiteen vastuutaho: Kehitysosasto ja ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: Toimenpiteitä on käynnissä, ja lisäksi uusia tulee jatkuvasti

Varatut määrärahat: Sisältyy tavanomaiseen toimintaan

3. Uusiutuvan energian edistämishankkeet

Kunta laatii käsikirjan uusiutuvan energian ja vihreän sähkön paikallisen tuotannon tueksi ja hankkeiden hallinnointia varten. Käsikirjan laadintaa varten haetaan rahoitusta ympäristöministeriöltä.

Kimitoön • Kemiönsaari

Biokaasun tuotannosta Kemiönsaarella tehdään alustava selvitys.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: 2023

Varatut määrärahat: 15 000 euroa teknisen osaston talousarviossa

4. Vähähiilisiä matkaketjuja tuetaan ja kehitetään

Kunta tukee ympäristöystävällisten matse ja meriteitse suuntautuvien matkaketjujen kehittämistä, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että eri matkakohteisiin on oltava helppokulkuisia ja monipuolisia tapoja päästä myös ilman omaa autoa tai venettä. Tämän seurauksena joukkoliikennettä hyödynnetään paremmin ja yksityisautoilu matkakohteisiin vähenee, liikenneturvallisuus kohteiden lähistöllä paranee ja päästöt vähenevät. Myös matkakohteiden saavutettavuus paranee, koska kaikilla ei ole käytössään omaa autoa.

Tärkeä osa kehittämistyötä on aikataulutietojen tuottaminen, koordinointi ja esittely yhdessä eri toimijoiden kanssa. Digitaalisen saavutettavuuden parantaminen on läpileikkaava teema matkaketjujen kehittämisessä. ELY-keskuksen kanssa järjestetään liikenneseminaari ja joukkoliikenteen käytön lisäämiseksi järjestetään tiedotuskampanja.

Toimenpiteen vastuutaho: Kehitysosasto

Toteutus: Eri hankkeiden yhteydessä vuonna 2023

Varatut määrärahat: Sisällytetty hankebudjetteihin, yhteensä noin 16 500 euroa

5. Katuvalaistukseen vaihdetaan energiaa säästävät LED-lamput

Katuvalaistukseen vaihdetaan energiaa säästävät LED-lamput vaiheittain vuosina 2023–2025. Vuonna 2025 kunnan katuvalaistuksessa 85 prosenttia on LED-lamppuja.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: vuosina 2023–2025

Varatut määrärahat: Investointitalousarviossa 70 000 euroa vuonna 2023, 70 000 euroa vuonna 2024 ja 70 000 euroa vuonna 2025

6. Tuetaan paikallisia toimenpiteitä vesistöjen tilan parantamiseksi

Kehitetään järjestelmä, jonka puitteissa yksityiset maanomistajat voivat hakea avustuksia vesistöjen tilan parantamiseksi. Kunta hakee rahoitusta, jotta voidaan määrittellä toimenpiteet vesistöjen suurimpien kuormituslähteiden vähentämiseksi ja laatia yhteistyösuunnitelma vesistöjen tilan parantamiseksi.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: vuoden 2023 aikana

Varatut määrärahat: 25 000 euroa teknisen osaston talousarviossa

7. Kunta liittyy kuntien energiatehokkuussopimukseen

Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS) on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus, jolla pyritään kunta-alan energiankäytön tehostamiseen.

Kunta allekirjoittaa liittyyjäkohtaisen energiatehokkuussopimuksen, jossa se sitoutuu kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Valtio tarjoaa tukea kunnille, jotka ovat liittyneet energiatehokkuussopimuksen piiriin muun muassa tukemalla uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoa, energiatehokkuusinvestointeja ja energiakartoituksia. Sopimuksen päätavoitteena on lisätä kunnan toiminnan energiatehokkuutta siten, että energiankulutus vähenee 7,5 prosentilla vuoteen 2025 mennessä. Kunta raportoi vuosittain seurantajärjestelmään toteutuneista energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä sekä muusta energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävästä toiminnasta.

Kimitoön • Kemiönsaari

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: Vuoden 2023 aikana

Varatut määrärahat: 10 000 euroa teknisen osaston käyttötalousarviossa

8. Kevyen liikenteen väylien kehittämissuunnitelma

Vuodesta 2022 alkaen laaditaan kunnan kevyen liikenteen väylien kehittämissuunnitelma, joka sisältää ehdotukset väylien toteuttamisesta ja alustavat kustannusarviot. Tavoitteena on pitkän aikavälin suunnitelma kevyen liikenteen väylien kehittämiseksi tulevan budjetoinnin ja valtion rahoituksesta käytävien neuvottelujen pohjaksi.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: Aloitetaan vuoden 2022 puolella ja jatketaan vuonna 2023

Varatut määrärahat: 35 000 euroa teknisen osaston käyttötalousarviossa

9. Sähköautojen latausasemat

Uuden lainsäädännön mukaan 38 prosentissa kunnan uusista autoista hiilidioksidipäästöjen on oltava alle 50 g / 100 km. Jotta tämä voidaan toteuttaa käytännössä, tarvitaan kunnan toimipaikkoihin latausasemia kunnan, ja myös kunnan henkilöstön, autoille. Mahdollisuutta hankkia yhteinen sähköauto kunnan omia virkamatkoja varten selvitetään.

Kunta tekee aktiivisesti töitä kaupallisten pikalatausasemien perustamiseksi Kemiönsaareen.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: Vuosina 2023–2024

Varatut määrärahat: Investointitalousarviossa 37 500 euroa vuonna 2023 ja 30 000 euroa vuonna 2024

10. Ruokahävikkiä vähennetään 10 prosentilla vuoden 2021 tasosta

Ruokahuolto mittaa koulujen lautashävikkiä tähän tarkoitukseen vuokratulla laitteella, ja tarjoiluhävikkiä mitataan keittiöissä sovelluksen avulla. Tulosten perusteella päivitetään reseptejä, ja tuotettuja määriä seurataan reseptiohjelman avulla. Yhteistyömahdollisuuksia koulujen oppilaiden ja päiväkotien kanssa selvitetään.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto / ruokahuolto- ja siivoustoimi

Toteutus: Vuonna 2023

Varatut määrärahat: 5 000 euroa

11. Metsänhoitosuunnitelman päivittäminen

Teknisen lautakunnan 29.6.2021 uudelleen valmisteltavaksi palauttama metsänhoitosuunnitelma valmistellaan uudelleen palauttamispäätöksen mukaisesti, ”jotta eri hakkuuvaihtoehdoista ja niiden taloudellisista vaikutuksista metsänhoitosuunnitelmaan tehtäisiin selvitys ja lisäksi, että suunnitelmaehdotus asetetaan yleisesti nähtäville”. Ennen kuin metsänhoitosuunnitelmaa käsitellään teknisessä lautakunnassa, järjestetään avoin asukastilaisuus.

Toimenpiteen vastuutaho: Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Toteutus: Keväällä 2023

Varatut määrärahat: Sisältyy tavanomaiseen toimintaan

12. Koulujen, paikallisen maa- ja metsätalouden ja asiantuntijoiden yhteistyö

Yhteistyössä paikallisen maa- ja metsätalouden kanssa laaditaan vuosiluokkakohtainen suunnitelma, jolla lisätään näkyvyyttä, luodaan yhteistyötä ja tutustutaan paikalliseen maa- ja metsätalouteen. Tämä liittyy samalla opetussuunnitelman seitsemänteen osaamisen osa-alueeseen: ”*oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle. Oppilaat saavat*

valmiuksia sekä omien että koulun ja yhteisön toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävää tulevaisuutta rakentaviksi.”

Toimenpiteen vastuutaho: Sivistysosasto

Toteutus: 2023

Varatut määrärahat: Sisältyy tavanomaiseen toimintaan

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi selvitetään mahdollisuuksia järjestää lähiruokapäiviä kouluissa. Tämä tehdään vuoden 2023 aikana vuoden 2024 talousarviota silmällä pitäen.

Tietoa ympäristötyöstä ja toimenpiteistä julkaistaan kunnan verkkosivuilla koko vuoden ajan. Varsinais-Suomen kunnat laativat yhteiset ympäristötyön indikaattorit, ja Kemiönsaaren indikaattorit julkaistaan kunnan verkkosivuilla siinä vaiheessa, kun ne ovat saatavilla.

3.6 Talousarviovalmistelu ja talouden tasapainottaminen

Vuoden 2023 talousarvion valmistelu

Vuoden 2023 talousarvion valmistelu käynnistyi keväällä 2022, kun kunnanhallitus vahvisti talousarviokehysten kesäkuussa. Talousarviokehys laadittiin vuoden 2021 tilinpäätöksen ja vuoden 2022 talousarvion pohjalta sekä huomioimalla toiminnassa ja taloudessa tapahtuvat muutokset. Kehyksessä huomioitiin 2,5 prosentin kustannusten nousu niin yhteenlasketuissa henkilöstökustannuksissa kuin ostopalveluissa. Kehyksen vahvistamisen jälkeen käytiin kevään työehtosopimusneuvottelut, jotka johtivat yli kahden prosentin palkankorotukseen vuonna 2023. Kesällä 2022 maailmantalous heikkeni, mikä vaikutti myös osastojen talousarviotyöhön sekä tulevien vuosien talouden ennakkointiin.

Kehyksen vuosikate oli 7,06 miljoonaa euroa, ja se oli runsaat 3,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarviokehys kattoa koko taloussuunnitelmakauden.

Osastot laativat ensimmäiset talousarviokehysten perustuvat esityksensä syyskuun aikana. Talousarvioesityksen yhteenlaskettu toimintakate oli 16,55 miljoonaa euroa, vuosikate 6,67 miljoonaa euroa ja ylijäämä runsaat 3,42 miljoonaa euroa.

Sekä veroennuste että valtionosuusennuste ovat kehysten vahvistamisen jälkeen parantuneet yhteensä runsaalla 500 000 eurolla.

Lautakunnat käsittelivät talousarvioesityksiä syyskuussa ja kunnanhallitus lokakuussa.

Valtuuston talousarvio ylittää talousarviokehysten toimintakatteen runsaalla 725 000 eurolla. Vuosikate alittaa talousarviokehysten vajaalla 400 000 eurolla. Kunnanjohtajan talousarvion ylijäämä on vajaat 280 000 euroa vähemmän kuin talousarviokehyksessä.

Valtuuston talousarviossa on investointeja 3,57 miljoonan euron edestä. Kunnanhallituksen esityksessä Hannakodin kiinteistöön varattu 190 000 euron määräraha siirrettiin vuodelta 2023 vuodelle 2024. Sen sijaan on varattu 100 000 euron suunnitelmääräraha siihen, että kunta suunnittelee yhdessä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa uutta ja isompaa tehostetun palveluasumisen yksikköä Kemiöön. Valtuuston talousarviossa määräraha on jälleen siirretty vuodelle 2023.

Kuntalain 110 §:ssä säädetään, että talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kimitoön • Kemiönsaari

Syksyllä 2021 laadittiin uusi kuntastrategia, joka ohjaa kunnan tulevien vuosien toimintaa niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

Kunnan vuoden 2021 taseessa on kertynyttä ylijäämää runsaat 16 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 talousarvio on yli 2,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Muun muassa verokehitys on ollut positiivista vuonna 2022, joten vuoden 2022 tuloksen ennustetaan olevan budjetoitua parempi, mikä kasvattaa kertynyttä ylijäämää entisestään. Vuoden 2023 talousarvio kasvattaa ylijäämää runsaalla 3,42 miljoonalla eurolla. Kertynyttä ylijäämää arvioidaan olevan vuoden 2023 lopussa noin 21,5 miljoonaa euroa ja taloussuunnitelmakauden lopussa yli 26 miljoonaa euroa.

Mahdollisia vuoden 2022 loppupuolella tehtäviä talousarviomuutoksia ei ole huomioitu tässä talousarvioesityksessä.

TULOSLASKELMA TALOUSARVIO 2023	Sisäiset erät	Ulkoiset erät	TA 2023 yhteensä
Myyntituotot	2 954 192	2 019 077	4 973 269
Maksutuotot	0	485 200	485 200
Tuet ja avustukset	0	396 047	396 047
Vuokratuotot	3 181 761	1 708 545	4 890 306
Muut toimintatuotot	450 988	309 344	760 332
Toimintatuotot	6 586 941	4 918 213	11 505 154
Henkilöstökulut	0	12 897 676	12 897 676
Palvelujen ostot	3 204 838	4 643 318	7 848 156
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	47 150	2 402 796	2 449 946
Avustukset	0	1 118 921	1 118 921
Vuokratuotot	3 115 867	345 469	3 461 336
Muut toimintakulut	219 086	57 040	276 126
Toimintakulut	6 586 941	21 465 220	28 052 161
TOIMINTAKATE	0	-16 547 007	-16 547 007
Verotulot		13 644 000	13 644 000
Valtionosuudet		9 800 412	9 800 412
Korkotuotot	48 000	0	48 000
Muut rahoitustuotot	55 643	20 000	75 643
Korkokulut	48 000	245 000	293 000
Muut rahoituskulut	55 643	7 000	62 643
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-232 000	-232 000
VUOSIKATE	0	6 665 405	6 665 405
Poistot ja arvonalentumiset		3 385 000	3 385 000
TILIKAUDEN TULOS	0	3 280 405	3 280 405
Poistoeron muutos		141 700	141 700
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	0	3 422 105	3 422 105

Taloussuunnitelmakauden vero- ja valtionosuusennusteet perustuvat Verohallinnon, valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimiin ennusteisiin, jotka pohjautuvat kunnan aiemmin ilmoittamiin tietoihin. Tiedot ovat tällä välin muuttuneet, joten on odotettavissa, että veroja ja valtionosuuksia päivitetään.

Hyvinvointialueisiin siirryttäessä kunnan kunnallisverotuloista 12,64 prosenttia siirretään hyvinvointialueelle. Kemiönsaaren kohdalla tämä tarkoittaa, että 64 prosenttia veroista menee hyvinvointialueelle ja 36 prosenttia jää kunnalle.

Valtionosuuksien suuruus tulee perustumaan aiempien vuosien keskiarvoon, joten vuosien 2021 ja 2022 lopulliset toteutumat tulevat toimimaan vuoden 2023 valtionosuuksien maksamisen perusteena. Vuoden 2023 valtionosuuksien taso tulee toimenpanoon syksyllä 2023 sen jälkeen, kun kuntien vuoden 2022 tilinpäätökset ovat valmistuneet.

TULOSLASKELMA

Ulkoinen / sisäinen	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	17 431 388	15 915 547	11 505 154	11 454 154	11 454 154
Valmistus omaan käyttöön	0				
Toimintakulut	-58 854 405	-59 512 452	-28 052 161	-28 386 980	-28 805 123
Toimintakate	-41 423 016	-43 596 905	-16 547 007	-16 932 826	-17 350 969
Verotulot	24 472 248	24 608 000	13 644 000	13 278 000	13 337 000
Valtionosuudet	23 145 774	24 771 236	9 800 412	9 800 412	9 800 412
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	5 331	0	48 000	55 700	54 500
Muut rahoitustuotot	23 026	22 000	75 643	75 643	75 643
Korkokulut	-137 187	-164 700	-293 000	-285 200	-256 100
Muut rahoituskulut	-8 219	-7 300	-62 643	-62 643	-62 643
Vuosikate	6 077 956	5 632 331	6 665 405	5 929 086	5 597 843
Poistot	-3 374 692	-3 600 000	-3 385 000	-3 355 000	-3 540 000
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	2 703 265	2 032 331	3 280 405	2 574 086	2 057 843
Tilinpäätössiirrot	140 287	142 300	141 700	136 200	136 200
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 843 551	2 174 631	3 422 105	2 710 286	2 194 043

4 KUNTAKONSERNI

4.1 Kuntakonsernin tavoitteet ja ohjeet

Konsernijohto muodostaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto johtaa Kemiönsaaren kunnan kuntakonsernia, vastaa siitä, että yhteisöjen valvonta on kunnossa, antaa tarvittaessa yksityiskohtaisia ohjeita konserniohjeen lisäksi tai siirtää ohjeidenantovaltuuden, valitsee kunnan edustajat kunnan kokonaan tai osittain omistamien yhtiöiden yhtiökokouksiin (yhtiöiden, joista kunta omistaa 50 % tai vähemmän), antaa lausunnon yhteisöjen talousarvioista ja taloussuunnitelmista sekä muista tulevaisuutta koskevista suunnitelmista, antaa kuntalain 23 §:n mukaisesti ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, tiedottaa valtuustolle toimintakertomuksen yhteydessä yhteisöjen toiminnasta sekä seuraa yhteisöjen toimintaa ja antaa tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Kunnanjohtajan tehtävänä on vastata kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurata konsernijohtamisen toteutumista sekä ilmoittaa kunnanhallitukselle havaitsemistaan epäkohdista.

Fastighets Ab Kimitobacken Kiinteistö Oy

Kunnan omistusosuus: 81,8 prosenttia.

Fastighets Ab Kimitobacken Kiinteistö Oy on kunnan omistama vuokraloyhtiö. Yhtiön tavoitteena on tarjota vuokra-asuntoja Kemiössä paikallisen kysynnän mukaan. Yhtiön menestyminen varmistetaan asuntokannan jatkuvalla parantamisella siten, että taloudelliset panostukset ovat perusteltavissa.

Asuntojen määrä: 111 kpl

Kiinteistöyhtiö puolestaan omistaa Kiinteistöosakeyhtiö Malminselän, joka omistaa Strömmassa sijaitsevan kiinteistön Strandvik. Strandvik on vuokrattu Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirille KTO:lle, joka siirtyy vuodenvaihteessa Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle.

Henkilöstövahvuus on yksi henkilö, toimitusjohtaja ostopalveluna.

Tavoitteet vuodelle 2023

- Käyttöaste: 90 prosenttia (vuonna 2022: 90 prosenttia)
- Dalsbostäder Oy Ab fuusioidaan Fastighets Ab Kimitobacken Kiinteistö Oy:n kanssa.

Dalsbostäder Oy Ab

Kunnan omistusosuus: 100 prosenttia

Dalsbostäder Oy Ab on kunnan omistama vuokraloyhtiö. Yhtiön tavoitteena on tarjota vuokra-asuntoja Taalintehtaalla paikallisen kysynnän mukaan. Yhtiön menestyminen varmistetaan asuntokannan jatkuvalla parantamisella siten, että taloudelliset panostukset ovat perusteltavissa.

Asuntojen määrä: 81 kpl

Henkilöstövahvuus on yksi henkilö, toimitusjohtaja ostopalveluna.

Tavoitteet vuodelle 2023

- Käyttöaste: 80 prosenttia (vuonna 2022: 75 prosenttia)
- Dalsbostäder Oy Ab fuusioidaan Fastighets Ab Kimitobacken Kiinteistö Oy:n kanssa.

Fastighets Ab Kimito Landsbygdsköopet Kiinteistö Oy

Kunnan omistusosuus: 75,32 prosenttia

Kimitoön • Kemiönsaari

Fastighets Ab Landsbygdsrådet Kiinteistö Oy on Kemiössä sijaitsevaa Villa Landea hoitava kiinteistöyhtiö. Yhtiön omistavat Kemiönsaaren kunta (75,32 prosenttia), LähiTapiola, Åbolands svenska lantbruksproducenter ja Kemiönsaaren Veropalvelu. Yhtiön tarkoituksena on tarjota kulttuuri-, konferenssi- ja kokoustiloja sekä toimistotiloja elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin toimijoille Villa Landen kiinteistössä.

Henkilöstömäärä on yksi, joka on toimitusjohtaja ostopalveluna.

Tavoitteet vuodelle 2023

- Kuntotarkastuksen teettäminen kiinteistöstä, ja sen perusteella toimenpidesuunnitelma korjauksista ja tulevista investoinneista.
- Kiinteistön lukkojärjestelmän uusiminen siten, että kiinteistö on helpommin kolmannen sektorin ja tapahtumajärjestäjien käytössä.
- Yhtiön ja sen tilojen kehittäminen yhteistyössä omistajien kanssa ja talon toiminnan pohjalta.

Kimitoöns Värme Ab – Kemiönsaaren Lämpö Oy

Kunnan omistusosuus: 100 prosenttia

Kemiönsaaren Lämpö Oy on kunnan omistama kaukolämpöyhtiö, jonka tarkoituksena on tuottaa kaukolämpöä Kemiönsaaren yrityksille ja kotitalouksille. Yhtiö tuottaa kaukolämpöä kahdessa hakelaitoksessa, jotka sijaitsevat Kemiön ja Taalintehtaan keskustojen lähellä. Polttoaineena käytetään lähes yksinomaan paikallista haketta.

Henkilöstövahvuus: toimitusjohtaja (50-prosenttinen)

Tavoitteet vuodelle 2023

- Jatketaan työtä toimintavarmuuden ja mahdollisten häiriötilanteiden hallinnan varmistamiseksi.

Dragsfjärds Industri Oy Ab

Kunnan omistusosuus: 100 prosenttia

Dragsfjärds Industri Oy Ab on kunnallinen yhtiö, jonka tarkoituksena on ylläpitää teollisuustontteja ja -tiloja.

Henkilöstövahvuus on toimitusjohtaja ostopalveluna Dalsbostäder Oy Ab:lta.

5 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVA LUONNE JA SEURANTA

5.1 Talousarvion ja talousarvioperusteiden sitovuus

Valtuusto päättää siitä, miten talousarvio perusteineen sitoo kunnanhallitusta ja muita kunnan elimiä. Talousarvio koostuu toiminta-alueen määrärahoista, rahoitustuloista ja toimintatavoitteista, talousarvion yleisistä perusteista, tunnusluvuista ja tuloslaskennasta. Kuntalain mukaan toimintatavoitteet ovat kunnanvaltuustoa sitovia.

Tulosityksiköt veloitetaan hankkimaan talousarvioon merkityt tulot. Mahdolliset poikkeamat tulee selvittää viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä tai tarvittaessa talousarviomuutoksen kautta, mikäli poikkeamat ovat huomattavia. Yksiköt voivat ilman erillistä päätöstä luopua tarpeettomasta irtaimesta. Myyntitulot voidaan käyttää yksikön menojen kattamiseen.

Investointiosan määrärahat on sidottu projekteittain valtuustoon.

Talousarviossa osoitettua sitovaa määrärahaa ei saa ylittää. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta velvollisuutta käyttää määrärahaa kokonaisuudessaan ei ole, jos asetetut tavoitteet on saavutettu.

Talousarvion yleiset perusteet ovat tietoa, jonka ei katsota olevan sitova osa talousarviota. Vastuualueiden tulee seurata perusteissa ja niihin kirjatuissa pääpainopistealueissa esitettyjä toimintalinjoja. Talousarviossa on esitetty erilaisia tunnuslukuja, jotka eivät ole sitovia, mutta suuntaa antavia.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet ja tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousosan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita asetetaan. Käyttötalousosan talousarvio hyväksytään palvelualueittain.

Kemiönsaaren kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (raportointitaso):

Hallinto	Kehitys	Sivistys	Ympäristö ja tekniikka
Hallinto	Hallinto	Hallinto	Hallinto
Henkilöstö	Projektitoiminta	Varhaiskasvatus	Valvonta
Talous		Opetus	Kiinteistö ja
IKT		Aikuisopisto	yhdykskuntatekniikka
		Kirjasto	Kaavoitus
		Kulttuuri ja vapaa-aika	Kemiönsaaren vesi

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosaan kootaan yhteen käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot sekä esitetään määrärahat ja tuloarviot koko kunnan tasolla budjetoitaville erille. Valtuustoon nähden sitovia eräitä ovat myös verotulot (kunnan tulovero, kiinteistövero, osuus yhteisöveron tuotosta), valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut, muut rahoituskulut, suunnitelman mukaiset poistot sekä satunnaiset erät.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset, lyhytaikaisten lainojen muutos sekä oman pääoman muutokset.

Investointiosa

Investointiosassa varataan määrärahat investointihankkeille, joiden kulut aktivoidaan tasetileille kirjanpidossa. Investoinnit ovat sitovia investointiryhmittäin seuraavasti:

- kiinteistöinvestoinnit
- yhdyskuntatekniset investoinnit (tiet, puistot)
- irtaimisto
- atk-investoinnit
- liikunta- ja ulkoiluinvestoinnit
- vesi- ja viemäri-investoinnit

Kukin lautakunta päättää määrärahojen uudelleen kohdentamisesta investointiryhmän sisällä oman toimintansa puitteissa. Kunnanhallitus päättää määrärahojen uudelleen kohdentamisesta investointiryhmien välillä. Valtuusto päättää yli 300 000 euron uudelleen kohdentamisista.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta ja raportointi

Syksyllä 2020 otettiin käyttöön uusi raportointitapa, kun osavuosikatsaus otettiin käyttöön. Kunnanhallitus ja valtuusto saavat neljästi vuodessa tiedokseen osavuosikatsauksen, per 30.3., 30.6., 30.9. ja 31.12., jolloin osavuosikatsaus on varovainen tilinpäätösennuste.

Mikäli on ilmeistä, ettei talousarviossa hyväksyttyä toiminnallista tai taloudellista tavoitetta saavuteta, lautakuntien on ilmoitettava asiasta heti kunnanhallitukselle ja esitettävä poikkeaman syy ja annettava selvitys, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tai ryhdytään tavoitteen saavuttamiseksi. Taloudellisiin tavoitteisiin sisältyy myös se, ettei sitovaa määrärahaa ylitetä tai sitovaa tuloarviota aliteta.

Raportoinnista ulospäin ja lautakunnan sisäisestä raportoinnista vastaa tilivelvollinen viranhaltija. Tilivelvollisten on luotava sellainen seuranta- ja raportointijärjestelmä, jolla he voivat varmistaa, että toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Raportoinnin lautakuntiin tulee tapahtua vähintään kahdesti vuodessa.

5.2 Määrärahat sitovuustasoittain

Määrärahat sitovuustasoittain

	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT	TOIMINTAKATE
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Hallinto-osasto	N	2 308 287	417 570	-1 890 717
Kehitysosasto	N	1 313 979	76 124	-1 237 855
Sivistysosasto	N	16 098 183	767 690	-15 330 493
Ympäristö ja tekniikka	N	8 331 712	10 243 770	1 912 058
Josta myyntivoitot	B		135 000	
Josta myyntitappiot	B			
TULOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B		13 644 000	
Valtionosuudet	B		9 800 412	
Korkotulot	B		48 000	
Muut rahoitustulot	B		75 643	
Korkomenot	B	293 000		
Muut rahoitusmenot	B	62 643		
INVESTOINTIOSA				
Kiinteistöinvestoinnit	B	2 177 000	45 000	
Yhdyskuntatekniset investoinnit	B	772 500		
Irtaimisto	B	190 000		
ATK-investoinnit	B	202 500		
Liikunta- ja ulkoiluinvestoinnit	B	185 000	20 000	
Vesi- ja veimäri-investoinnit	B	240 000		
RAHOITUSOSA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset kunnalta		367 433		
Antolainasaamisten vähennykset			385 440	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset kunnalta			367 433	
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset kunnalta		385 440		
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset muilta		1 594 206		
Vaikutus maksuvalmiuteen				
YHTEENSÄ		34 521 883	35 891 082	

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

6 TULOSLASKELMA

ULKOINEN TULOSLASKELMA

Kemiönsaaren vesiliikelaitos mukaan lukien

	2020 Tilinpäätös	2021 Tilinpäätös	2022 Talousarvio	2023 Talousarvio
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	3 016 488	2 916 649	2 501 065	2 019 077
Maksutuotot	2 337 184	2 621 809	2 708 601	485 200
Tuet ja avustukset	628 014	1 651 964	543 875	396 047
Vuokratuotot	693 969	741 669	694 748	1 708 545
Muut toimintatuotot	250 946	528 945	258 501	309 344
TOIMINTATUOTOT	6 926 601	8 461 035	6 706 790	4 918 213
Valmistus omaan käyttöön	0	0		
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	18 332 822	18 855 840	19 464 333	10 298 548
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	4 061 795	4 098 375	4 216 662	2 184 751
Muut henkilöstösivukulut	676 710	688 582	745 299	414 377
Henkilöstösivukulut	4 738 505	4 786 957	4 961 961	2 599 128
Henkilöstökulut	23 071 328	23 642 796	24 426 294	12 897 676
Palvelujen ostot	18 385 392	19 287 924	19 825 650	4 643 318
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 416 744	3 524 552	3 455 032	2 402 796
Avustukset	1 824 634	1 827 972	1 637 611	1 118 921
Vuokratkulut	934 753	897 845	884 901	345 469
Muut toimintakulut	94 104	702 963	74 208	57 040
TOIMINTAKULUT	47 726 956	49 884 052	50 303 696	21 465 220
TOIMINTAKATE	-40 800 355	-41 423 017	-43 596 906	-16 547 007
VEROTULOT				
Kunnallisvero	18 994 125	19 145 947	20 020 000	8 939 000
Yhteisövero	1 236 602	1 934 646	1 263 000	1 219 000
Kiinteistövero	3 069 506	3 391 655	3 325 000	3 486 000
VEROTULOT	23 300 233	24 472 248	24 608 000	13 644 000
VALTIONOSUUDET	24 342 401	23 145 774	24 771 236	9 800 412
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Korkotuotot	3 625	5 331	0	
Muut rahoitustuotot	45 465	23 026	22 000	20 000
Korkokulut	156 156	137 187	164 700	245 000
Muut rahoituskulut	6 104	8 219	7 300	7 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-113 170	-117 049	-150 000	-232 000
VIISIKATE	6 729 109	6 077 956	5 632 330	6 665 405
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	5 335 485	3 374 692	3 600 000	3 385 000
TILIKAUDEN TULOS	1 393 625	2 703 264	2 032 330	3 280 405
POISTOERON LISÄYS(-) / VAHENNYS(+)	196 325	140 287	142 300	141 700
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 589 950	2 843 550	2 174 630	3 422 105
TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT				
Toimintatulot / Toimintamenot, %	14,5 %	17,0 %	13,3 %	22,9 %
Vuosikate / Poistot, %	126,1 %	180,10 %	156,5 %	196,9 %
Vuosikate, euroa/asukas	1 018 €	919 €	848 €	1 004 €
Kertynyt yli-/alijäämä	13 741 929	16 585 479	16 140 958	22 182 214
Asukasmäärä vuoden lopussa	6 608	6 617	6 640	6 640

Tuloslaskelman tunnusluvut

Tuloslaskelman yhteydessä on esitetty tuloslaskelman tunnusluvut vuoden 2021 tilinpäätöksen osalta, talousarviovuodelle 2022, talousarviovuodelle 2023 sekä taloussuunnitelmavuosille 2024–2025.

- Toimintatuotot / Toimintakulut %
= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituloilla. Vuonna 2023 verotuloilla ja valtionosuuksilla katetaan 84 prosenttia toimintakuluista.

- Vuosikate / Poistot %
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, poistoihin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 prosenttia tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on poistoja alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, kunnan tulorahoitus on heikko.

- Vuosikate, € / asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

- Kertynyt ylijäämä, € / asukas
= $(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasluku}$

6.1 Tuloslaskelman analysointi

TULOSLASKELMA

Kemiönsaaren vesiliikelaitos mukaan lukien

	2021	2022	2023	2024	2025
Ulkoinen / sisäinen	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussuun.	Taloussuun.
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	6 506 697	6 275 417	4 973 269	4 973 269	4 973 269
Maksutuotot	2 622 135	2 709 601	485 200	485 200	485 200
Tuet ja avustukset	1 651 964	543 875	396 047	345 047	345 047
Vuokratuotot	5 860 098	5 669 006	4 890 306	4 890 306	4 890 306
Muut toimintatuotot	790 494	717 648	760 332	760 332	760 332
TOIMINTATUOTOT	17 431 388	15 915 547	11 505 154	11 454 154	11 454 154
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	23 642 797	24 432 505	12 897 676	13 114 838	13 413 015
Palvelujen ostot	22 988 741	23 843 143	7 848 156	7 965 813	8 085 779
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 571 938	3 376 610	2 449 946	2 449 946	2 449 946
Avustukset	1 827 971	1 627 611	1 118 921	1 118 921	1 118 921
Vuokratulut	6 016 223	5 859 246	3 461 336	3 461 336	3 461 336
Muut toimintakulut	806 736	373 337	276 126	276 126	276 126
TOIMINTAKULUT	58 854 405	59 512 452	28 052 161	28 386 980	28 805 123
TOIMINTAKATE	-41 423 016	-43 596 905	-16 547 007	-16 932 826	-17 350 969
VEROTULOT					
Kunnallisvero	19 145 947	20 020 000	8 939 000	8 681 000	8 699 000
Yhteisövero	1 934 646	1 263 000	1 219 000	1 111 000	1 152 000
Kiinteistövero	3 391 655	3 325 000	3 486 000	3 486 000	3 486 000
VEROTULOT	24 472 248	24 608 000	13 644 000	13 278 000	13 337 000
VALTIONOSUUDET	23 145 774	24 771 236	9 800 412	9 800 412	9 800 412
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	5 331	0	48 000	55 700	54 500
Muut rahoitustuotot	23 026	22 000	75 643	75 643	75 643
Korkokulut	137 187	164 700	293 000	285 200	256 100
Muut rahoituskulut	8 219	7 300	62 643	62 643	62 643
RAHOITUSTUOTOT JA -KUL	-117 049	-150 000	-232 000	-216 500	-188 600
VUOSIKATE	6 077 956	5 632 331	6 665 405	5 929 086	5 597 843
POISTOT	3 374 692	3 600 000	3 385 000	3 355 000	3 540 000
TILIKAUDEN TULOS	2 703 264	2 032 331	3 280 405	2 574 086	2 057 843
POISTOERON LISÄYS(-) / VÄHEN	140 287	142 300	141 700	136 200	136 200
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMA	2 843 550	2 174 631	3 422 105	2 710 286	2 194 043

Tuloslaskelmassa osoitetaan kuinka toimintatuotot riittävät palvelutoiminnan kuluihin, lainojen korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

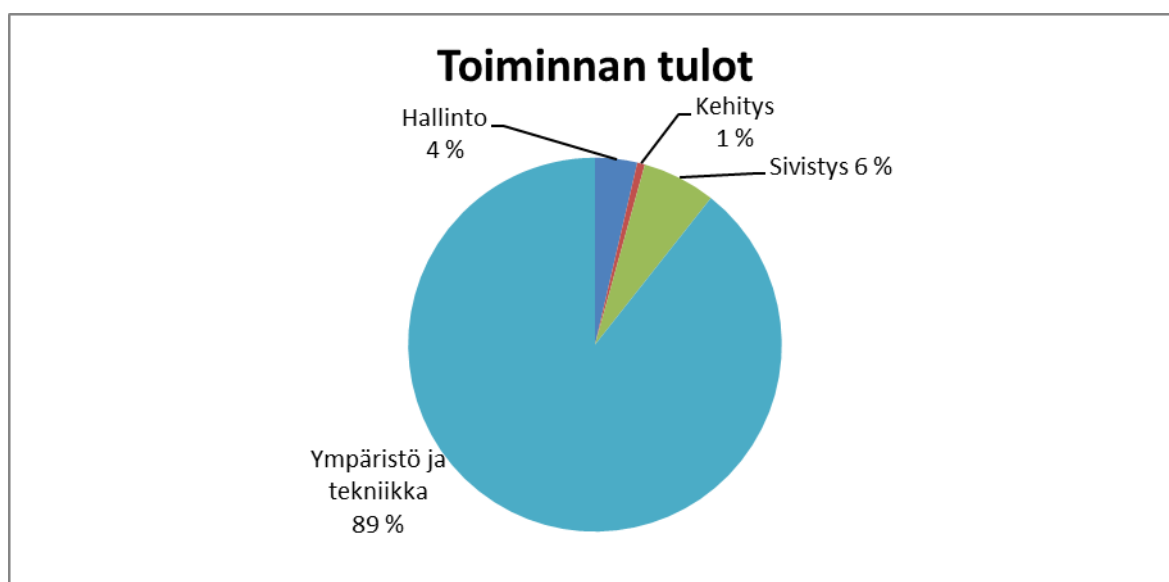
- Toimintakate osoittaa kuinka paljon toimintakuluista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.
- Vuosikate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä. Toimintakatteen lisäksi siinä on otettu huomioon verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen.

Toimintatuotot

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Toimintatuotot	17 431 390	15 915 547	11 505 154	11 454 154	11 454 154	-27,7 %

Toimintatuotot ovat vuonna 2023 11,47 miljoonaa euroa, joka on 4,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviossa 2022. Toimintatuotot pienenevät melkein 28 prosentilla vuoden 2022 talousarviosta johtuen sosiaali- ja terveyspalveluiden siirrosta hyvinvointialueelle.

Suurin osa myynti- ja maksutuotoista on aiemmin ollut suhteutettuna vanhustenhuoltoon ja terveydenhuollon palveluihin.

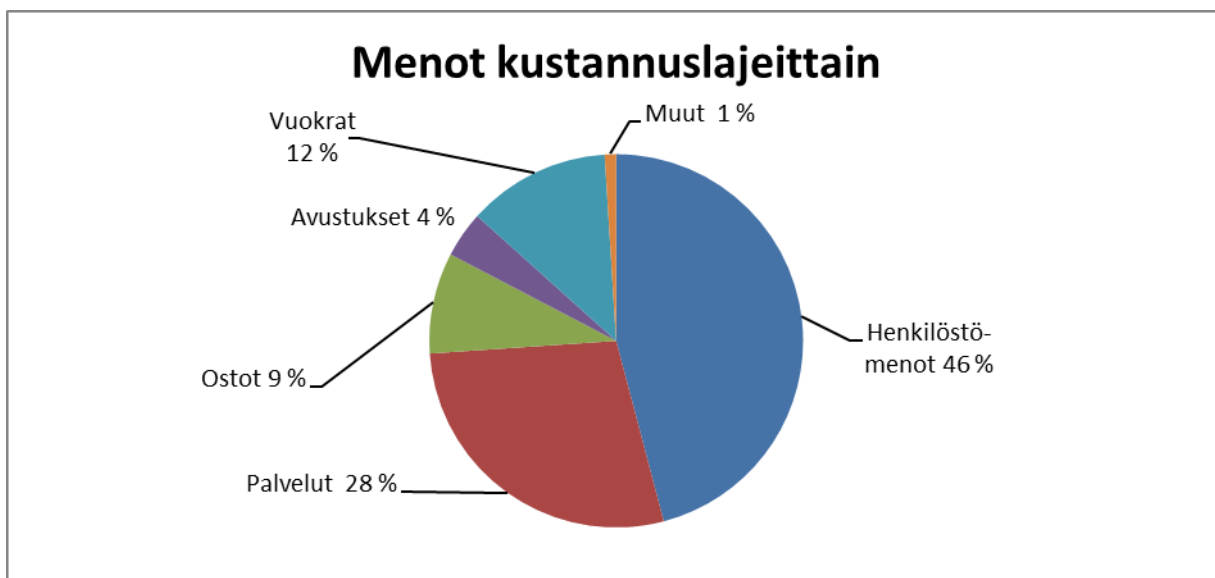
Toimintakulut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Toimintakulut	58 854 407	59 512 453	28 052 161	28 386 980	28 805 123	-52,9 %

Toimintakulut vuonna 2023 ovat 28 miljoonaa euroa tai lähes 30 miljoona euroa vähemmän kuin vuoden 2022 talousarviossa.

Toimintakuluista henkilöstökuluja, palvelujen ostoja ja tukia ja avustuksia tarkastellaan myöhemmin tarkemmin.

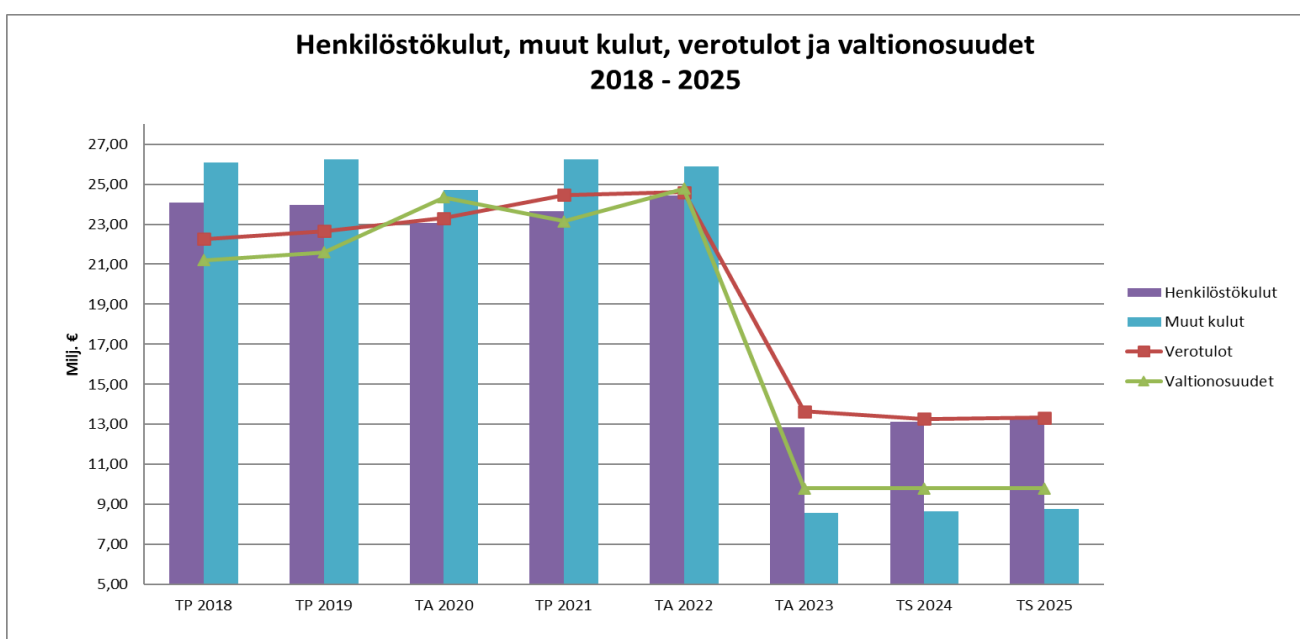

Henkilöstökulut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Palkat ja palkkiot	18 855 840	19 464 333	10 305 548	10 470 860	10 709 114	-47,1 %
Eläkekulut	4 098 375	4 216 662	2 179 151	2 222 736	2 273 103	-48,3 %
Muut henkilöstösivukulut	688 582	745 299	412 977	421 242	430 798	-44,6 %
Henkilöstökulut	23 642 797	24 426 294	12 897 676	13 114 838	13 413 015	-47,2 %

Kunnan henkilökuluiksi vuonna 2023 arvioidaan 12,9 miljoonaa euroa. Kuluissa on huomioitu palkankorotus, joka suoritetaan 1.6.2023.

Eläkemenoperusteinen maksu tullaan vuodesta 2023 poistamaan ja korvaamaan ns. tasausmaksulla. Tasausmaksu jaetaan hyvinvointialueiden ja kuntien välillä. Kemiönsaaren tasausmaksun on laskettu olevan reilut 400 000 euroa, joka on 500 000 euroa vähemmän kuin yhteenlaskettu eläkemenoperusteinen maksu vuonna 2022.

Palvelujen ostot

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Asiakaspalvelujen ostot	11 994 525	12 691 588	257 600	262 752	268 007	-98,0 %
Muiden palvelujen ostot	10 873 047	11 025 961	7 590 556	7 703 061	7 817 772	-31,2 %
Palvelujen ostot	22 867 572	23 717 549	7 848 156	7 965 813	8 085 779	-66,9 %

Talousarviossa on varattu 7,85 miljoonaa euroa palvelujen ostoon.

Tuet ja avustukset

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Avustukset kotitalouksille	1 163 569	1 091 661	430 721	43 072	430 721	-60,5 %
Avustukset yhteisöille	664 404	545 950	688 200	688 200	688 200	26,1 %
Avustukset	1 827 973	1 637 611	1 118 921	731 272	1 118 921	-31,7 %

Tukiin ja avustuksiin on varattu 1,11 miljoonaa euroa.

Tuet ja avustukset sisältävät kotitalouksille ja yhteisöille maksettavia tukia ja avustuksia.

Verotulot

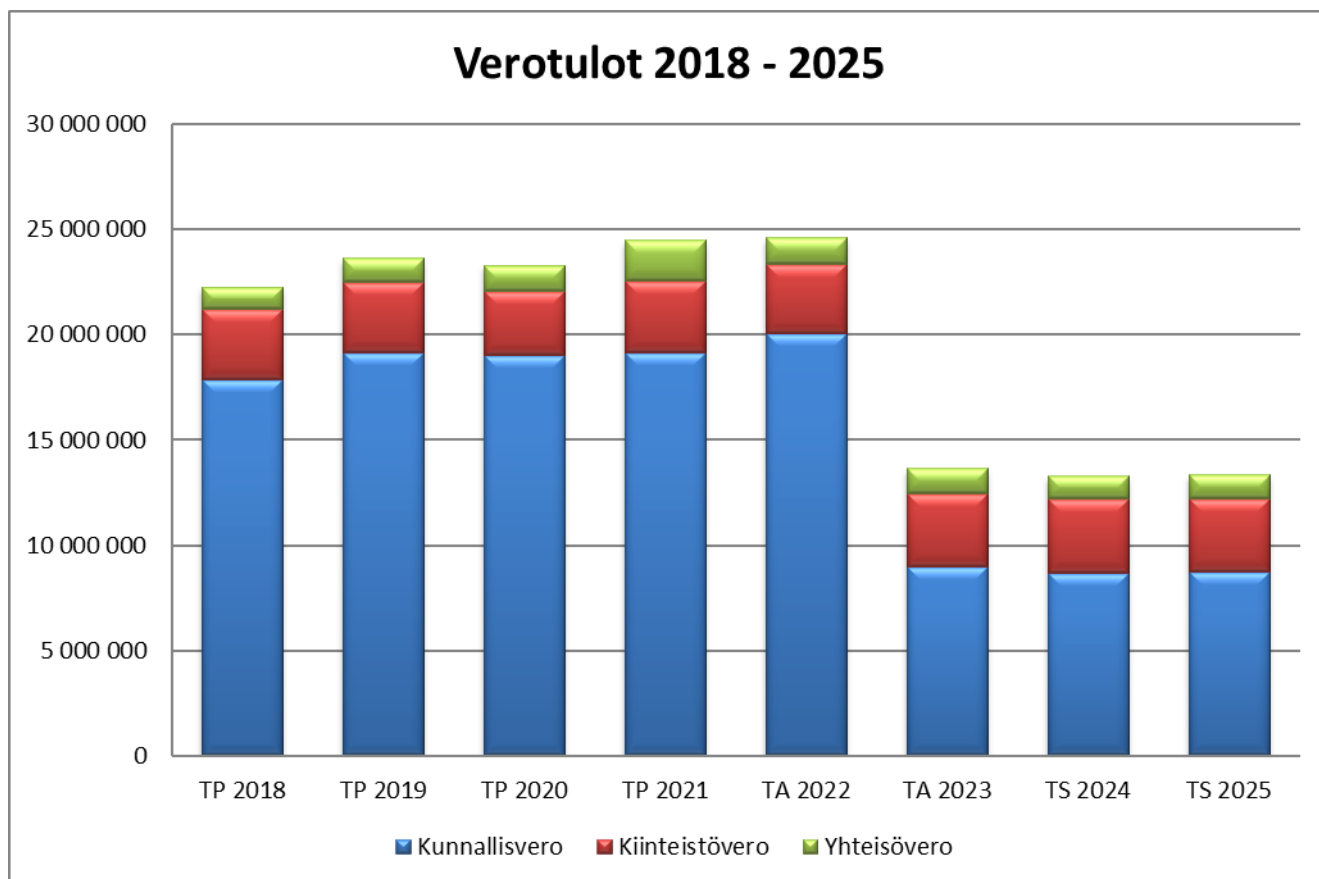
Kunnan verotulot jakautuvat kunnallisveroon, yhteisöveroon ja kiinteistöveroon. Vuonna 2023 kunnallisveron osuus on 65 prosenttia, yhteisöveron osuus 9 prosenttia ja kiinteistöveron osuus 26 prosenttia. Hyvinvointialueille siirron yhteydessä tulee verotulojen suhde muuttumaan niin, että kiinteistövero saa suuremman painoarvon.

Valtuusto on marraskuussa 2021 määrännyt vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 19,75 prosenttia, joka myös on perustana vuoden 2023 veroprosentin määrittämiseksi. 19,75 veroprosentista vähennetään 12,64 prosenttia niin, että vuoden 2023 tuloveroprosentti on 7,11 prosenttia ja minkä mukaan kunnan kunnallisvero kertymä perustuu.

Verotulot perustuvat kuntaliiton verotuloennusteeseen 26.9.2022.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Kunnan tulovero	19 145 947	20 020 000	8 939 000	8 681 000	8 699 000	-55,3 %
Yhteisövero	1 934 646	1 263 000	1 219 000	1 111 000	1 152 000	-3,5 %
Kiinteistövero	3 391 655	3 232 000	3 486 000	3 486 000	3 486 000	4,8 %
Verotulot yhteensä	24 472 248	24 608 000	13 644 000	13 278 000	13 337 000	-44,6 %

Kunnan tuloista 39 prosenttia on verotuloja, 28 prosenttia valtionosuuksia ja 33 prosenttia toiminta- ja rahoitustuottoja. Kunnanjohtajan talousarvioesitys perustuu siihen, että vuoden 2023 veroprosentit pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2022.

	2021	2022	2023
Tulovero	19,75	19,75	7,11
Kiinteistövero			
yleinen kiinteistövero	1,10	1,10	1,1
vakituinen asunto	0,41	0,41	0,41
muut asuinrakennukset	1,10	1,10	1,1
voimalaitos	3,1	3,1	3,1

Valtionosuudet

Kuntaliiton laskelmien mukaan Kemiönsaaren kunta saa 9,8 miljoonaa euroa valtionosuuksia vuonna 2023.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Valtionosuudet	23 145 774	24 771 236	9 800 412	9 800 412	9 800 412	-60,4 %

Kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille, tulee kuntien rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä sekä sosiaali- ja terveyspalvelumenojen kasvun edistäjänä kasvamaan. Valtionosuusjärjestelmään on täten otettu käyttöön uusi kriteeri, lisäosa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lisäksi valtionosuusjärjestelmän väestön ikärakenne tulee saamaan uuden mittasuhteen, kun valtionosuuksien perusosa tullaan päättämään perustuen alle 16-vuotiaiden määrän mukaan, aiemman 85-vuotiaiden sijaan.

Kimitoön • Kemiönsaari

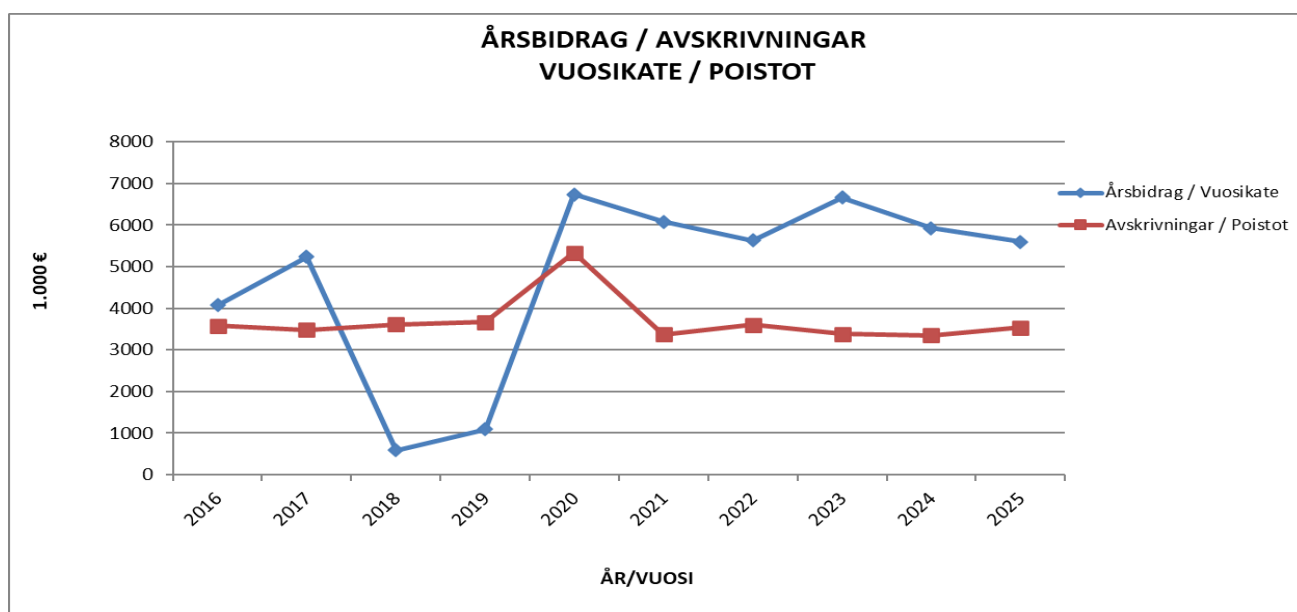

Ikäkatteoria 13–15-vuotiaat tulee olemaan se katteoria, joka vaikuttaa valtionosuuksien yhteenlaskettuun määrään eniten. Yhteenlaskettuun määrään sisältyy 2,6 miljoonan euron saaristolisiä.

Vuosikate

Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on 6,67 miljoonaa euroa. Vuosikate vahvistuu reilulla 1 miljoonalla eurolla vuodesta 2022. Vuosikate kattaa melkein 200 prosenttia poistoista.

Taloussuunnitelmakaudella 2024–2025 vuosikatteen arvioidaan laskevan runsaalla 1,0 miljoonalla eurolla.

Rahoitustuotot ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Korkotuotot	5 331	0	48 000	55 700	54 500	0,0 %
Muut rahoitustuotot	23 026	22 000	75 463	75 463	75 463	243,0 %
Korkokulut	137 187	164 700	293 000	285 200	256 100	77,9 %
Muut rahoituskulut	8 219	7 300	62 643	62 643	62 643	758,1 %
Rahoitustuotot ja kulut	-117 049	-150 000	-232 180	-216 680	-188 780	54,8 %

Korkokulut on arvioitu kunnan vieraan pääoman eli lainakannan mukaan sekä rahoitusmarkkinoiden korkoennusteet huomioon ottaen.

Sairaanhoitopiirin ja Rårkulla samkommun -kuntayhtymän peruspääoman korkotulot jäävät pois vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialueisiin siirtymisen myötä.

Kunta on keväällä 2022 osana riskienhallintaa käynyt läpi lainasalkkunsu ja ottanut kantaa lainasalkun suojausasteeseen.

Poistot

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TA 22 - TA 23 muutos %
Poistot	3 374 692	3 600 000	3 385 000	3 355 000	3 540 000	-6,0 %
Arvon alentumiset						

Investointikulut kirjataan kuluiksi poistoina investoinnin taloudellisen käyttöiän aikana. Poistojen tarkoituksena on kattaa korjausinvestoinnit. Poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Poistot pysyvät edelleen erittäin korkealla tasolla viime vuosien suurten investointien vuoksi.

Vuonna 2023 poistot ovat 3,39 miljoonaa euroa, mikä on reilut 200 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Vuodeksi 2023 on budjetoitu investointeja yhteensä 3,51 miljoonalla eurolla.

Tilikauden tulos

Vuoden 2023 tilikauden ylijäämä on 3,42 miljoonaa euroa. Vuoteen 2022 verrattuna tulos paranee 1,2 miljoonalla eurolla ja vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna melkein 400 000 eurolla. Vuonna 2024 ylijäämän odotetaan olevan runsaat 2,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 2,2 miljoonaa euroa.

7 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 077 956	5 632 330	6 665 405	5 929 086	5 597 843
Tulorahoituksen korjauserät	-14 857	-110 000	-135 000	-135 000	-135 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 882 212	-2 918 000	-3 767 000	-4 392 500	-1 347 500
Rahoitusosuudet investointeihin	96 473	67 500			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 955	155 000	180 000	180 000	180 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 348 315	2 826 830	2 963 405	1 581 586	4 295 343
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset kunnalta					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset muilta	-1 624 976	-1 594 216	-1 594 206	-1 480 912	-1 160 912
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-107 556				
Rahoituksen rahavirta	-1 732 532	-1 594 216	-1 594 206	-1 480 912	-1 160 912
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 615 783	1 232 614	1 369 199	100 674	3 134 430
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	4 348 315	-278 226	2 685 179	4 266 765	8 562 108
Lainanhoitokate	3,31	3,30	3,76	3,60	4,26
Kassan riittävyys, pv	31	17	81	80	124

Rahoituslaskelman tunnusluvut

- Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

- Lainanhoitokate
= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, myymään kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

- Kassan riittävyys
= 365 pv * Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14–30 päivän kassan riittävyyttä.

7.1 Rahoituslaskelman analysointi

RAHOITUSLASKELMA

Kemiönsaaren vesiliikelaitos mukaan lukien	2021	2022	2023	2024	2025
ULKOINEN / SISÄINEN	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussunn.	Taloussunn.
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 077 956	5 632 330	6 665 405	5 929 086	5 597 843
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-14 857	-110 000	-135 000	-135 000	-135 000
Toiminnan rahavirta	6 063 099	5 522 330	6 530 405	5 794 086	5 462 843
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 882 212	-2 918 000	-3 767 000	-4 392 500	-1 347 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	96 473	67 500	20 000		0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	70 955	155 000	180 000	180 000	180 000
Investointien rahavirta	-1 714 784	-2 695 500	-3 567 000	-4 212 500	-1 167 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 348 315	2 826 830	2 963 405	1 581 586	4 295 343
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitokselle	-77 853		-367 433	-365 374	-260 082
Antolainasaamisten vähennykset	362 882	378 750	385 440	409 935	434 294
Antolainauksen muutokset	285 029	118 235	18 007	44 561	174 212
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	77 853		367 433	365 374	260 082
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-362 882	-378 750	-385 440	-409 935	-434 294
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 624 976	-1 594 216	-1 594 206	-1 480 912	-1 160 912
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0	0	0
Lainakannan muutokset	-1 910 005	-1 712 451	-1 612 213	-1 525 473	-1 335 124
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-107 556				
Rahoituksen rahavirta	-1 732 532	-1 594 216	-1 594 206	-1 480 912	-1 160 912
Rahavarojen muutos	2 615 783	1 232 614	1 369 199	100 674	3 134 430
Lainakanta	14 377 770	12 783 554	11 189 348	9 708 436	8 547 524
Laina/asukas	2 173	1 925	1 685	1 462	1 287
Asukasluku	6 617	6 640	6 640	6 640	6 640
Kassan riittävyys, päivät	31	17	81	80	124

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan vähentämällä vuosikatteesta tulorahoituksen korjaukset ja satunnaiset tuotot.

Investointien rahavirta

Investointien rahavirta saadaan vähentämällä investointimenoista pysyvien vastaavien luovutusvoitot sekä investointikohteisiin myönnetty rahoitusosuudet. Investointien rahavirta tarkoittaa sitä, kuinka paljon kunta rahoittaa investointeja nettomääräisesti.

Tulevina vuosina investoinnit pyritään pitämään maltillisina.

Bruttoinvestoinnit vuonna 2023 ovat 3,77 miljoonaa euroa. Summaan sisältyy merkittävä määrä pienempiä kiinteistöinvestointeja, sekä kunnan toimintaan jääviin kiinteistöihin että hyvinvointialueen toimintaan siirtyviin kiinteistöihin. On myös varattu suunnittelumäärärahoja uudelle Sabbelsbergin asemakaava-alueelle Taalintehtaalle, samoin kaava-alueille.

Investoinnit esitellään tarkemmin luvussa 9.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on 3,57 miljoonaa euroa positiivinen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä vastaava tunnusluku oli 2,83 miljoonaa euroa.

Jos toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen, tarkoittaa se, että tulorahoituksella pystytään rahoittamaan investointeja ja/tai lyhentämään lainoja.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Lainamäärä

Vuodelle 2023 ei budjetoida pitkäaikaisia ulkoisia lainoja. Kunta on käyttänyt lyhyen aikavälin rahoitusta viime vuosina korjatakseen likviditeettiään samalla kun suuria investointeja on jäänyt tekemättä.

Koko taloussuunnitelmakaudelle ei budjetoida lainkaan pitkäaikaisia ulkoisia lainoja. Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset vuonna 2023 ovat 1,6 miljoonaa euroa. Lainojen nettomääräinen vähennys vuonna 2023 on 1,6 miljoonaa euroa.

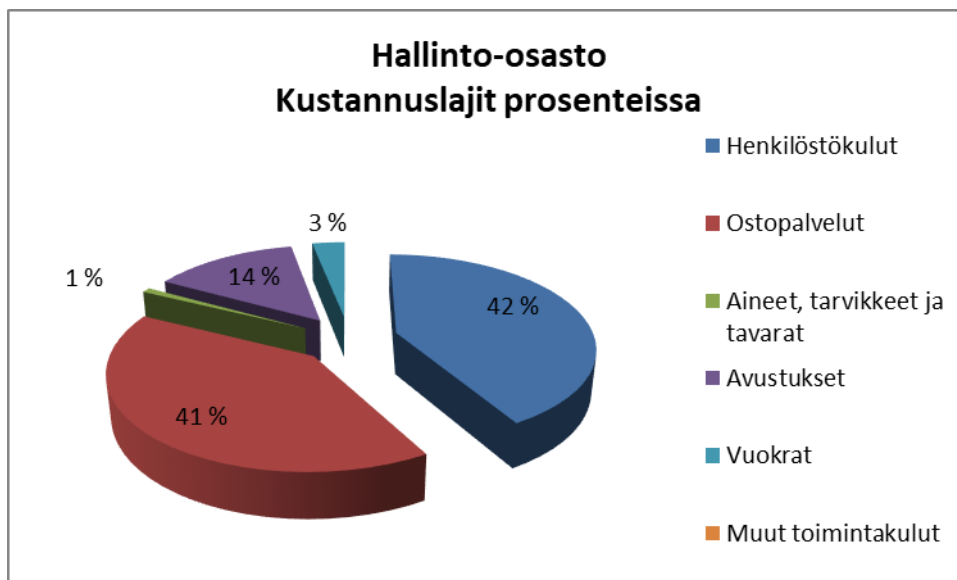
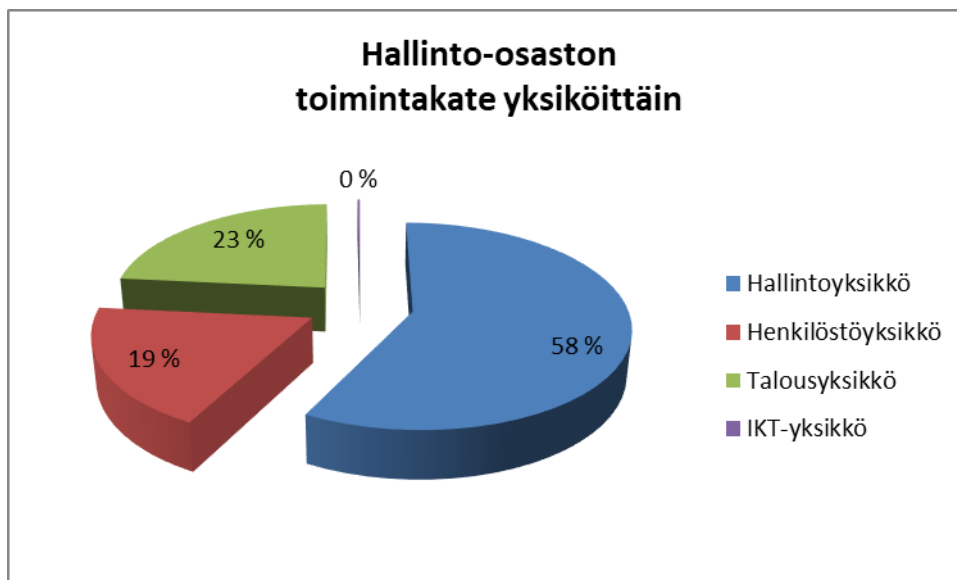
Vuoden 2023 lopussa lainakannan odotetaan olevan 11,19 miljoonaa euroa tai 1 685 euroa/asukas. Taloussuunnitelmakauden lopussa vuonna 2025 lainakannan odotetaan laskeneen 8,55 miljoonaan euroon tai 1 287 euroon/asukas.

8 KÄYTTÖTALOUS OSASTOITTAIN

8.1 Hallinto-osasto

- Hallintoyksikkö
- Henkilöstöhallintoyksikkö
- Talousyksikkö
- IKT-yksikkö

HALLINTO-OSASTO

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	467 819	528 450	402 000	402 000	402 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	24 626	3 882	3 570	3 570	3 570
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	17 095	12 000	12 000	12 000	12 000
TOIMINTATUOTOT	509 540	544 332	417 570	417 570	417 570
<i>muutos %</i>		6 %	-30 %	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	973 526	844 201	770 325	785 732	805 381
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	224 660	222 947	164 452	167 741	171 934
Muut henkilöstösivukulut	29 163	28 583	27 483	28 035	28 737
Henkilöstösivukulut	253 823	251 530	191 935	195 776	200 671
Henkilöstökulut	1 227 349	1 095 731	962 260	981 508	1 006 052
Palvelujen ostot	1 017 783	909 040	934 938	952 880	971 176
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 928	19 550	19 350	19 350	19 350
Avustukset	43 466	15 000	320 000	320 000	320 000
Vuokratulot	100 465	103 250	71 739	71 739	71 739
Muut toimintakulut	1 790	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	2 412 781	2 142 571	2 308 287	2 345 477	2 388 317
<i>muutos %</i>		-13 %	7 %	2 %	2 %
TOIMINTAKATE	-1 903 241	-1 598 239	-1 890 717	-1 927 907	-1 970 747
SUUNNITELMAPOISTOT	84 905	106 770	72 470	72 470	72 470
TILIKAUDEN TULOS	-1 988 146	-1 705 009	-1 963 187	-2 000 377	-2 043 217

HALLINTO-OSASTO

Hallintoyksikkö

Vastuhenkilö: Talous- ja henkilöstöjohtaja

HALLINTOYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	9 936	13 300	13 300	13 300	13 300
Henkilöstökulut	-557 285	-485 223	-449 993	-458 994	-470 471
Palvelujen ostot	-336 667	-274 478	-302 884	-308 632	-314 492
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 273	-13 600	-14 100	-14 100	-14 100
Avustukset	-43 466	-15 000	-320 000	-320 000	-320 000
Vuokrat	-45 247	-44 656	-16 935	-16 935	-16 935
Muut toimintakulut	-495				
TOIMINTAKULUT	-1 003 432	-832 957	-1 103 912	-1 118 661	-1 135 998
TOIMINTAKATE	-993 497	-819 657	-1 090 612	-1 105 361	-1 122 698

Toiminta

Hallintoyksikön tehtävänä on tukea eri osastojen palvelutuotantoa sekä tarjota asiantuntijapalveluja kunnan päätöksenteon ja johtamisen tueksi. Hallintoyksikkö huolehtii valtuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä vastaa kunnan arkistohallinnasta ja vaalijärjestelyistä.

Toimintaympäristö vuosina 2023–2025

Kunnan uutta poliittista ja operatiivista organisaatorakennetta kehitetään. Prosessi on käynnistynyt vuoden 2022 aikana.

Taloussuunnitelmakauden 2023–2025 aikana järjestetään viidet vaalit: eduskuntavaalit vuonna 2023, presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit vuonna 2024 sekä kuntavaalit ja aluevaalit vuonna 2025.

Vuoden 2023 alussa otetaan käyttöön sähköinen arkisto.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Organisaatorakenteen uudistaminen	- Operatiivinen organisaatorakenne - Poliittinen organisaatorakenne - Hallintosäännön päivittäminen	2023
Kuntastrategian toteuttaminen	- Kiinnitetään huomiota siihen, että kuntastrategia on aktiivinen osa toimintaa	jatkuvasti

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Kokousten määrä</i>					
Valtuusto	7	6	6	6	6
Kunnanhallitus	14	12	12	12	12
Tarkastuslautakunta	5	5	5	5	5
Keskusvaalilautakunta	12	6	6	6	6
Illtakoulut / seminaarit	6	5	5	5	5

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023*Lisääntyneet kustannukset*

- *Tuet, työmarkkinatuen kuntaosuus* 300 000 euroa
Kustannus jää edelleen kunnalle, vaikka sosiaaliyksikkö siirtyy hyvinvointialueelle
- *Palvelujen ostot, asiantuntijakonsultaatiot, kuten oikeudellinen neuvonta* 30 000 euroa

HALLINTO-OSASTO

Henkilöstöyksikkö

Vastuhenkilö: Talous- ja henkilöstöjohtaja

HENKILÖSTÖHALLINTOYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	31 459	40 450	30 450	30 450	30 450
Henkilöstökulut	-207 875	-198 080	-176 995	-180 535	-185 051
Palvelujen ostot	-227 993	-136 582	-195 043	-198 858	-202 748
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-789	-2 200	-1 500	-1 500	-1 500
Avustukset					
Vuokrat	-13 909	-14 198	-13 935	-13 935	-13 935
Muut toimintakulut	-986				
TOIMINTAKULUT	-451 552	-351 060	-387 473	-394 828	-403 234
TOIMINTAKATE	-420 094	-310 610	-357 023	-364 378	-372 784

Toiminta

Henkilöstöyksikkö tarjoaa henkilöstöhallinnon tukipalveluja. Yksikön toimialueeseen kuuluvat muun muassa palkanlaskenta, työsuojelu, työterveyshuollon koordinointi ja yhteistyö työntekijäjärjestöjen kanssa.

Toimintaympäristö vuosina 2023–2025

Henkilöstön työterveyshuoltoa koskevan uuden sopimuksen hankinta on käynnistynyt syksyllä 2022. Uusi sopimus tulee voimaan vuoden 2023 huhtikuussa.

Keskiössä on myönteisen työnantajamielikuvan rakentaminen uusien työntekijöiden houkuttelemiseksi sekä nykyisten työntekijöiden säilyttämiseksi. Rekrytointi osaavan ja pätevän henkilöstön saamiseksi vaikeutuu, joten kunnan on huolehdittava siitä, että se on houkutteleva työnantaja.

Henkilöstön hyvinvointiin kiinnitetään edelleen huomiota tarjoamalla kursseja ja luentoja yhteistyössä työterveyshuollon toimijan kanssa sekä tarjoamalla jatkossakin mahdollisuutta terveyttä edistävään toimintaan ja kulttuuripalveluihin henkilöstöetuna. Työntekijöitä kannustetaan täydennyskoulutukseen ja kursseihin koordinoimalla näitä henkilöstöhallinnon kautta tarjoamalla ns. kurssipaketteja.

Uutta intranetiä kehitetään osana kunnan verkkosivujen päivittämistä. Henkilöstölle suunnattuun viestintään kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Työterveyshuollon hankinta	- Uusi sopimus kevästä 2023 lähtien	03/2023
Kannustaminen uusiin työtapoihin ja osastorajat ylittäviin tiimeihin	- Uusien työtapojen ja mahdollisuuksien löytäminen uuden organisaatorakenteen yhteydessä	jatkuvasti
Henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen jatkossakin	- Yhteistyö mm. työterveyshuollon ja muiden ulkopuolisten toimijoiden kanssa - Kilpailukykyiset henkilöstöedut	jatkuvasti jatkuvasti
Kannustaminen täydennyskoulutukseen ja koulutuksiin	- Kurssien ja kurssipakettien keskitetty tarjoaminen	jatkuvasti
Hybridityöskentelyn jatkokehittäminen työmenetelmänä	- Toimivien ja tarkoitustenmukaisten prosessien kehittäminen hybridityöskentelyn toimivuuden varmistamiseksi	jatkuvasti

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Esimiestapaamiset	5	7	5	5	5
Yheteistoimintakomitea	7	6	6	4	4

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Pienentyneet kustannukset

- Henkilöstökulut

20 000 euroa

Lisääntyneet kustannukset

- Palvelujen ostot

60 000 euroa

HALLINTO-OSASTO

Talousyksikkö

Vastuhenkilö: Talous- ja henkilöstöjohtaja

TALOUSYKSIKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	32 764	13 300	13 300	13 300	13 300
Henkilöstökulut	-277 692	-229 149	-202 230	-206 275	-211 433
Palvelujen ostot	-234 612	-234 702	-234 943	-239 453	-244 053
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-377	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500
Avustukset					
Vuokrat	-15 543	-14 198	-13 934	-13 934	-13 934
Muut toimintakulut	-125				
TOIMINTAKULUT	-528 349	-479 049	-452 607	-461 162	-470 920
TOIMINTAKATE	-495 586	-465 749	-439 307	-447 862	-457 620

Toiminta

Talousyksikkö hoitaa koko kunnan taloushallintoa ja tukee kuntaa talousosaamisella ja taloushallinnon työkaluilla tuottamalla laskelmia, ennusteita ja analyyseja.

Täsmällinen kirjanpito ja raportointi edistävät talousarvion seurantaa ja parantavat kustannustehokkuutta.

Toimintaympäristö vuosina 2023–2025

Hyvinvointialueisiin siirtyminen tulee vaikuttamaan merkittävästi talousyksikön toimintaan ja henkilöstömäärään. Yli puolet kunnan osto- ja myyntilaskuista kohdistuu peruspalveluosastoon ja siirtyy siten hyvinvointialueen vastuulle. Siirtymä vaikuttaa myös kirjanpitoon, raportointiin, talousarviotyöhön sekä tilinpäätöksen laadintaan.

Vuonna 2023 aletaan kartoittaa ostoreskontran avaamista. Tavoitteena on, että kunnan ostoja koskevia tietoja voi tarkastella esimerkiksi kunnan verkkosivujen kautta vuodesta 2024 lähtien.

Kimitoön • Kemiönsaari

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Täsmällinen tilitys, hyvä raportointi ja infomatiivinen tilinpäätös.	- Osavuosisikatsaus 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12. (tp) - Täsmällinen talousarviototeutuma	neljännesvuosittain kuukausittain
Korkoriskien hallinta	- Lainasalkun ja korkosuojauksen läpikäynti	05/2023
Aloittaa prosessi avata ostolaskureskontra	- Avata ostolaskureskontra vuoden 2023 tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen	12/2023
Ostolaskureskontran prosessien automatisointi	- Automaattinen laskunkäsittely	12/2023

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Myytilaskujen määrä	29 858	33 000	12 000	11 500	11 500
Ostolaskujen määrä	16 735	16 000	10 000	10 000	10 000

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Pienentyneet kustannukset

- *Henkilöstökulut*

27 000 euroa

Kimitoön • Kemiönsaari

HALLINTO-OSASTO
 IKT-yksikkö
 Vastuhenkilö: IT-käyttöpäällikkö

IKT-YKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	435 383	477 282	360 520	360 520	360 520
Henkilöstökulut	-184 497	-183 279	-133 042	-135 704	-139 097
Palvelujen ostot	-218 511	-263 278	-202 068	-205 937	-209 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-489	-2 750	-2 250	-2 250	-2 250
Vuokrat	-25 766	-30 198	-26 935	-26 935	-26 935
Muut toimintakulut	-184				
TOIMINTAKULUT	-429 448	-479 505	-364 295	-370 826	-378 165
TOIMINTAKATE	5 935	-2 223	-3 775	-10 306	-17 645

Toiminta

IKT-yksikkö vastaa kunnan IT-käyttötuesta sekä kunnan yhteisen tietoverkon, palvelinten, työasemien, puhelinjärjestelmän, IKT-laitteiston, ohjelmien ja tietoturvan ylläpidosta ja kehittämisestä.

Toimintaympäristö 2023–2025

Kyberturvallisuustilanne maailmalla on edelleen haasteellinen. Julkisiin organisaatioihin kohdistuvat kyberuhat ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. IKT-yksikkö keskittyy edelleen kunnan tietoturvaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on korostaa turvallista tietokoneen ja internetin käyttöä ja kohentaa henkilökunnan tietoisuutta verkkoturvallisuudesta sekä teknisesti parantaa kaikkien kunnan tietojärjestelmien turvallisuutta.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
IT-valmiussuunnitelma, jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat	Luodaan suunnitelmat kaikkiin kriittisiin IT-järjestelmiin.	2023

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tietokoneiden määrä	855	855	700	700	700
Käyttäjien määrä	550	550	300	300	300

Kimitoön • Kemiönsaari

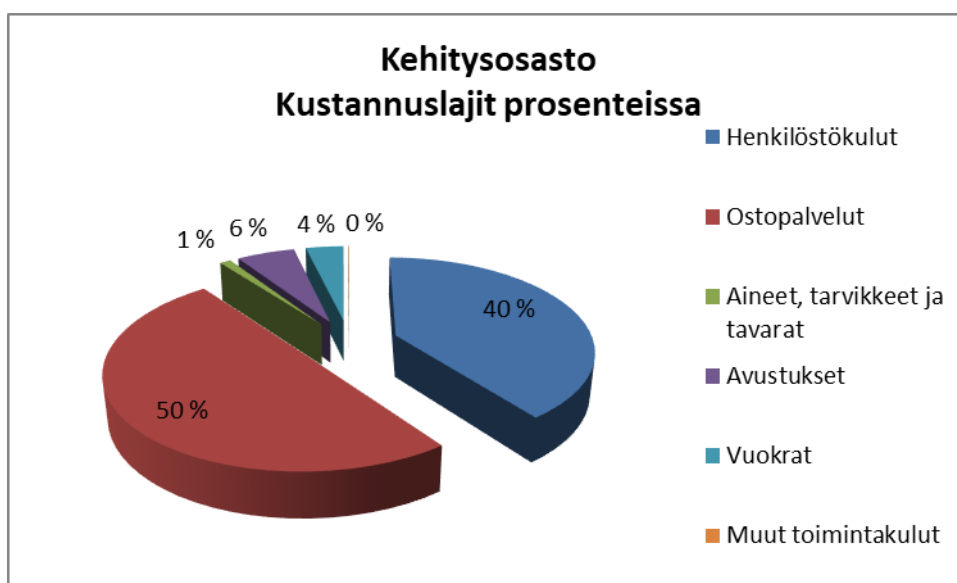
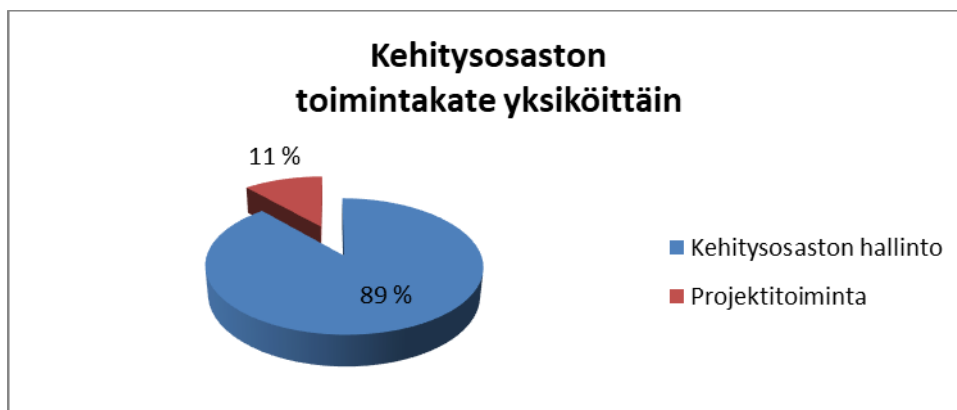
Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Kunnan peruspalveluosasto siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023. Tämä vaikuttaa koko kunnan IT-toimintaan, kuten verkostoihin, palvelimiin, työasemiin ja käyttäjämääriin. Useita kuukausia kestävä siirtymäkauden aikana muutos kuormittaa IKT-yksikköä tavallista enemmän ja voi tilapäisesti johtaa kustannusten kasvuun.

8.2 Kehitysosasto

- Kehitysosaston toiminta
- Projektitoiminta

KEHITYSOSASTO

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	12 937	13 500	13 500	13 500	13 500
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	212 690	102 120	62 624	62 624	62 624
Vuokratuotot	0	0	0		
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	225 627	115 620	76 124	76 124	76 124
<i>muutos %</i>		-95 %	-52 %	0 %	0 %
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	423 587	365 430	438 779	447 555	458 745
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	77 308	78 282	89 702	91 495	93 783
Muut henkilöstösivukulut	14 756	15 418	17 522	17 872	18 319
Henkilöstösivukulut	92 064	93 700	107 224	109 367	112 102
Henkilöstökulut	515 651	459 130	546 003	556 922	570 847
Palvelujen ostot	446 923	514 315	632 672	644 872	657 314
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 385	8 839	13 800	13 800	13 800
Avustukset	36 723	58 000	73 000	73 000	73 000
Vuokrakulut	54 722	48 099	47 504	47 504	47 504
Muut toimintakulut	4 333	1 000	1 000	1 000	1 000
TOIMINTAKULUT	1 074 736	1 089 383	1 313 979	1 337 098	1 363 465
<i>muutos %</i>		1 %	17 %	2 %	2 %
TOIMINTAKATE	-849 109	-973 763	-1 237 855	-1 260 974	-1 287 341
SUUNNITELMAPOISTOT	5 446	17 480	28 000	28 000	28 000
TILIKAUDEN TULOS	-854 555	-991 243	-1 265 855	-1 288 974	-1 315 341

KEHITYSOSASTO
Kehitysosaston hallinto
Vastuuhenkilö: Elinkeinojohtaja

KEHITYSOSASTON TOIMINTA

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	15 858	16 000	13 500	13 500	13 500
Henkilöstökulut	-336 523	-377 612	-488 170	-497 933	-510 383
Palvelujen ostot	-371 524	-386 576	-506 038	-515 705	-525 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 273	-8 839	-13 800	-13 800	-13 800
Avustukset	-36 723	-58 000	-73 000	-73 000	-73 000
Vuokrat	-54 707	-48 099	-47 504	-47 504	-47 504
Muut toimintakulut	-915	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
TOIMINTAKULUT	-814 666	-880 126	-1 129 512	-1 148 942	-1 171 250
TOIMINTAKATE	-798 808	-864 126	-1 116 012	-1 135 442	-1 157 750

PROJEKTITOIMINTA

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	209 769	99 620	62 624	62 624	62 624
Henkilöstökulut	-179 127	-81 518	-57 833	-58 989	-60 464
Palvelujen ostot	-75 400	-127 739	-126 634	-129 167	-131 751
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 112	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Vuokrat	-14	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 417	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-260 070	-209 257	-184 467	-188 156	-192 215
TOIMINTAKATE	-50 301	-109 637	-121 843	-125 532	-129 591

Toiminta

Kehitysosaston toiminta -alueita ovat: elinkeinoasiat, kylien hyvinvoinnin ja palvelujen edistäminen, edunvalvonta, matkailu, maaseutukysymykset, viestintä, markkinointi, saaristokysymykset, joukkoliikenne, puhelinvaihe ja palveluneuvonta, tulomuutto ja monipaikkaisuus.

Kehitysosasto ottaa yhä systemaattisemmin aktiivisesti mukaan toimintaan referenssiryhmiä kunnan elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Luomme ja vahvistamme alustoja, jotka tarjoavat asiaankuuluvaa tietoa, yhteyksiä, verkostoja ja liiketaloudellista hyötyä sekä hyvinvointia. Painopiste on työssä positiivisten synergiavaikutusten vahvistamiseksi yli osastojen rajojen ja toimintojen ympärillä vakiintuneiden aloitteiden, kuten

Kimitoön • Kemiönsaari

esim. Axel Afton, Islaparlamentti ja yhteistyö September Open, jatkuu tavoitteena vahvistaa kunnan positiivista tavaramerkkiä ja yritysystävällisyyttä.

Hankkeet täydentävät merkittävästi kunnan toimintaa, jossa on kehitystarpeita sekä organisaation sisällä että yhteistyössä ympäröivän yhteisön kanssa. Kemiönsaari pyrkii aktiivisesti keräämään ulkopuolista hankerahoitusta jotka tukevat kunnan tavoitteiden saavuttamista. EU-rahoitteisia hankkeita toteutetaan yhteistyössä muiden kuntien ja alueiden kanssa.

Viestintä toimii koko kunnan kannalta tiedon levittämiseksi sekä sisäisesti että ulkoisesti organisaation toiminnasta sekä erilaisista aloitteista ja prioriteeteista.

Kehitysosastolla on aktiivinen rooli organisaation uudistusprosessissa valtuuston, hallituksen ja sidosryhmien kanssa tavoitteena, että uusi organisaatiomalli on valmis ennen seuraavia vaaleja.

Toimintaympäristö 2023–2025

Elinkeinotoiminta, asukkaiden työllisyys ja osaaminen, kestävä ja toimiva elinympäristö sekä vireät yhteisöt ovat elinvoimaisuuden elementtejä, joille kestävä paikallistalous rakentuu.

Kunnalta odotetaan yhä vahvempaa roolia elinvoimaisuuden rakentumisessa muun muassa erilaisten kehittämis- ja investointihankkeiden kautta, joissa kunnat hyödyntävät mm. EU-osarahoitteista ja kansallista aluekehitysrahoitusta ja tukevat alueen yrityksiä hyödyntämään valtion yritysrahoitusinstrumentteja.

Kunnan elinkeinotoimen toiminta yrityskehittämisen rajapinnassa pystyy tunnistamaan yritysten kehittymisen kapeikkoja ja suuntaamaan kehittämisrahoitusta oikeaan kohteeseen.

Kunnalla on edellytykset yhteensovittaa yritysneuvonnan, koulutuksen ja työllisyyspalveluiden toimintoja synergisiksi kokonaisuuksiksi. Tässä roolissa kunnan elinkeinopoliittinen toiminta tukee keskeisesti myös valtion yrityspalveluiden tehokasta kohdentumista.

Kunnan asukkaat käyttävät yhä enemmän digitaalisia ratkaisuja jokapäiväisessä elämässä, mikä asettaa kunnalle ja paikalliselle liike -elämälle yhä suurempia vaatimuksia tarjota nykyaikaisia palveluja ja kehittää uusia käyttäjäystävällisiä ratkaisuja. Digitalisaatio on myös mahdollistanut koti- ja etätöiden. Muutto pois suurista kaupungeista vahvistuu. Kemiönsaaren tulee tehdä työtä sen eteen, että on houkutteleva ajanviettopaikka niin vapaajalalla kuin etätöyöpaikaksi.

Monet yhteiskunnalliset ilmiöt ovat monimutkaisia, eikä yksikään toimija ole yksin vastuussa. Uusia ratkaisuja tarvitaan joissa muodolliset ja verkostojen kautta luodut toimijat voivat tavata, missä jokainen osallistuu ongelmanratkaisuun taitojensa ja resurssiensa perusteella. Tämä asettaa kovat vaatimukset kunnan viestinnälle ja osallisuustyölle.

Tuleva TE-palvelujen uudistusten myötä kunnalla on tulevaisuudessa yhä tärkeämpi rooli yhteistyöalustana ja elinvoiman mahdollistajana. Kunnan aktiivinen rooli työllisyystilanteen suotuisan kehityksen eteen on yhä tärkeämpää muun elinkeinoelämän kehittämisen rinnalla.

Hankkeet tarjoavat kunnalle työkaluja kohdennettuihin aloitteisiin paikallisen elinkeinoelämän ja yritysten toimintaedellytysten, monipaikkaisuuden, työllisyyden ja osaamisen kehittämisen kehittämiseksi. Lisäksi Saaristomeri tulee olemaan tärkeä osa useissa hankkeissa.

Kehittyvä yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on yhä tärkeämpää. Aktiiviset yhdistykset, jotka vapaaehtoisuuspohjalta toimivat lähiyhteiskunnan kehittämiseksi, ovat tärkeä voimavara kunnan asukkaille ja kunnassa vieraileville.

Kimitoön • Kemiönsaari

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Palvelut elinkeinoelämälle	- Tarjota laadukasta palvelua, asioiden sujuvaa käsittelyä, koulutusta yrityksille, yhteistä markkinointia matkailualalle	Jatkuva
	- Kehittää kollegiaallinen neuvonta ja mentorointi yrityksille	12/2023
	- Tuoda yrittäjyys ja itsenäinen ammatinharjoittaminen näkyviin kaikille oppilaille, koulunkäynnin yhteydessä	Jatkuva
	- Tarjoa alustoja, jotka tuottavat yrityksille tietoa, yhteyksiä, verkostoja ja liiketaloudellista hyötyä	Jatkuva
Tulomuutto ja monipaikkaisuus	- Kemiönsaaren aktiivinen markkinointi jatkuu	Jatkuva
	- Työskentely muuttokäytävän kanssa	Jatkuva
	- Kehitetään kuntaa etätyöystävälliseksi paikkakunnaksi	12/2023
Edunvalvonta & viestintä	- Aktiivinen viestintä priorisoinnista ja aloitteista	Jatkuva
	- Edustus asiaankuuluvissa yhteistyöelimissä ja areenoissa	Jatkuva
	- Sisäisen ja ulkoisen tiedon viestintä, viestinnän tuki, lehdistötiedotteet ja verkkosivut	Jatkuva
	- Kunnan verkkosivujen ja matkailuportaalin uudistaminen 2023	12/2023
	- Hankkeiden tulostiedotus elinkeinolautakunnalle	Vuotuinen

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tulomuuttajien määrä vuoden aikana	344	295	300	300	300
Lähtömuuttajien määrä vuoden aikana	293	270	265	265	265
Nettomuutto	51	25	35	35	35
Uusien yritysten määrä	56	55	55	55	55
Yritysten määrä sivustolla	106	80	85	85	85

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Lisääntyneet vuokratkustannukset –8 500 €

Lisääntyneet joukkoliikennekustannukset –80 000 €

Henkilöstökulujen kasvu yhdellä henkilötyövuodella osallisuustyöstä, verkkosivujen uudistamisesta, markkinoinnista, tulomuutosta ja sosiaalisesta mediasta johtuen –56 000 €

Matkailuneuvonta ostopalveluna huippusesongin aikana –10 000 €

Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa (työllisyys, elinkeinoelämä ja pilotointi kolmannen sektorin kanssa) –10 000 €

Kevan tasausmaksu –11 000 €

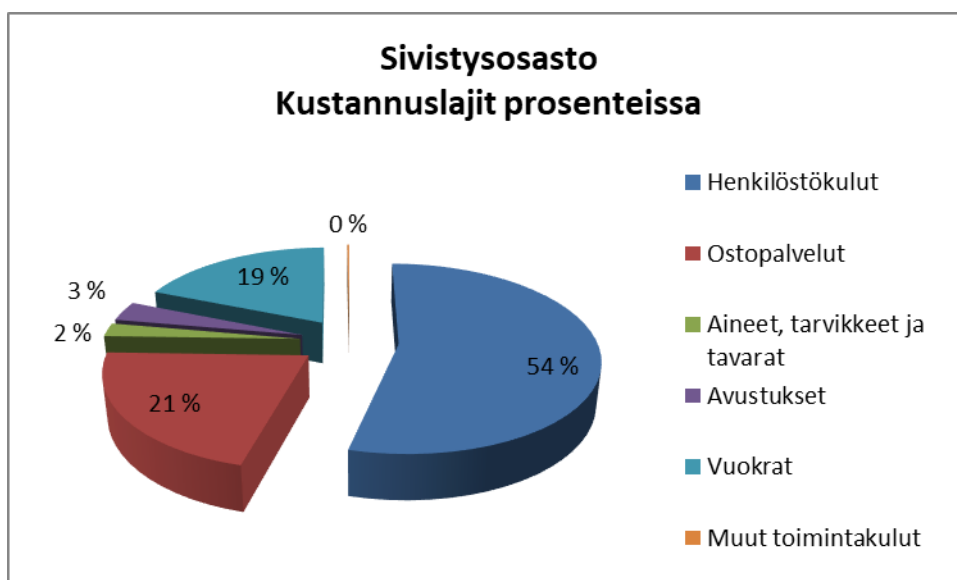
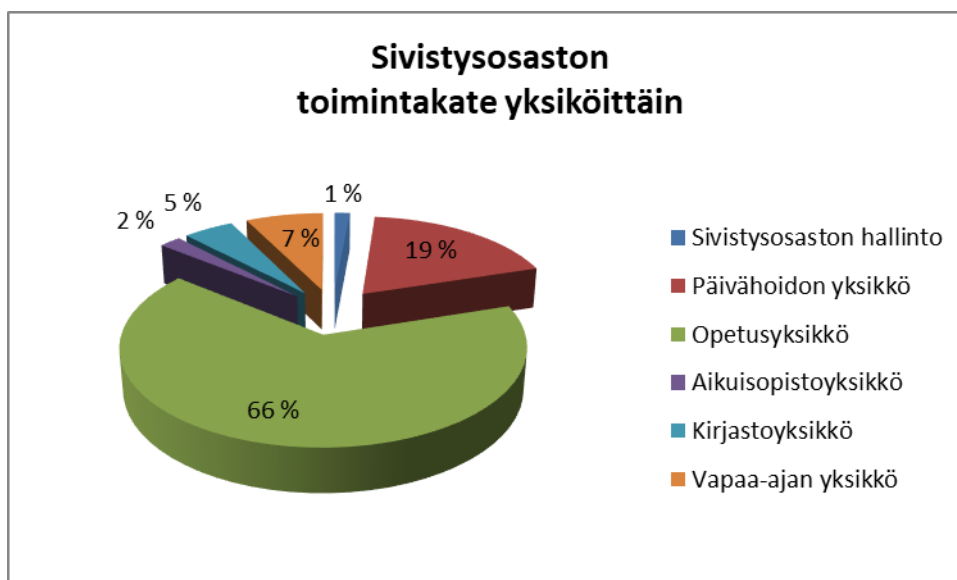
Yhdistysresurssi –26 500 €

Kimitoön • Kemiönsaari

8.3 Sivistysosasto

- Sivistysosaston hallinto
- Varhaiskasvatysyksikkö
- Opetusyksikkö
- Aikuisopistoyksikkö
- Kirjastoyksikkö
- Vapaa-ajan yksikkö

SIVISTYSOSASTO

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	169 195	147 540	146 020	146 020	146 020
Maksutuotot	287 496	334 000	247 200	247 200	247 200
Tuet ja avustukset	199 287	186 920	319 770	268 770	268 770
Vuokratuotot	11 119	16 500	21 000	21 000	21 000
Muut toimintatuotot	18 162	12 708	33 700	33 700	33 700
TOIMINTATUOTOT	685 259	697 668	767 690	716 690	716 690
<i>muutos %</i>		2 %	9 %	-7 %	0 %
Valmistus omaan käyttöön	0				
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	6 608 799	6 585 731	6 920 321	7 025 068	7 177 155
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	1 255 531	1 285 706	1 521 271	1 545 985	1 579 432
Muut henkilöstösivukulut	239 044	246 986	281 590	285 797	291 965
Henkilöstösivukulut	1 494 575	1 532 692	1 802 861	1 831 782	1 871 397
Henkilöstökulut	8 103 374	8 118 423	8 723 182	8 856 850	9 048 552
Palvelujen ostot	2 797 586	3 142 444	3 438 900	3 498 539	3 559 346
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	379 858	360 880	366 210	366 210	366 210
Avustukset	494 785	539 550	540 200	540 200	540 200
Vuokratulot	3 156 274	3 043 540	3 002 291	3 002 291	3 002 291
Muut toimintakulut	23 758	25 370	27 400	27 400	27 400
TOIMINTAKULUT	14 955 635	15 230 207	16 098 183	16 291 490	16 543 999
<i>muutos %</i>		2 %	5,4 %	1 %	2 %
TOIMINTAKATE	-14 270 377	-14 532 539	-15 330 493	-15 574 800	-15 827 309
SUUNNITELMAPOISTOT	208 747	221 380	243 530	243 530	252 530
TILIKAUDEN TULOS	-14 479 124	-14 753 919	-15 574 023	-15 818 330	-16 079 839

SIVISTYSOSASTO
Sivistysosaston hallinto
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

SIVISTYSOSASTON HALLINTO

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	612	520	520	520	520
Henkilöstökulut	-179 232	-164 533	-189 225	-193 010	-197 836
Palvelujen ostot	-34 778	-20 816	-34 545	-35 072	-35 609
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 466	-2 300	-3 300	-3 300	-3 300
Avustukset	-355	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Vuokrat	-14 322	-7 000	-22 000	-22 000	-22 000
Muut toimintakulut	-286	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
TOIMINTAKULUT	-237 438	-200 249	-254 670	-258 982	-264 345
TOIMINTAKATE	-236 826	-199 729	-254 150	-258 462	-263 825

Toiminta

Sivistystoimisto vastaa osaston hallinnosta ja taloudesta, sekä kehittämisestä ja suunnittelusta. Sivistystoimistoon kuuluu koko sivistystoimen hallintohenkilöstö: sivistysjohtaja, perusopetusjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, toimistos sihteeri sekä aikuisopiston, varhaiskasvatuksen ja kulttuuri- ja vapaa-ajan yksikön hallintohenkilöstö.

Toimintaympäristö 2023–2025

Kunnan toimintaympäristö muuttuu 1.1.2023, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Sivistysosasto tuottaa jatkossa kuntaan jäävistä toiminnoista huomattavan osan. Sivistysosaston niin sisäistä yhteistyötä kuin yhteistyötä muiden osastojen kanssa on lisättävä osaamisen vahvistamiseksi ja päällekkäisten toimintojen poistamiseksi. Sisäistä yhteistyötä vahvistetaan keskittämällä sivistystoimiston hallintohenkilöstö samaan toimipisteeseen.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Sivistysosaston yhteisöllisyyden lisääminen.	Tiivistetään eri yksiköiden välistä yhteistyötä ja kehitetään yhteisiä hankkeita.	Jatkuvasti
Sivistysosaston osaamisen vahvistaminen.	Lisätään yhteistyötä eri osastojen välillä ja järjestellään työtehtäviä uudelleen. Osaamisvajetta korjataan osallistamalla koulutuksiin.	Kevät 2023

Kimitoön • Kemiönsaari

TUNNUSLUVUT

Suoritukset	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokousten lukumäärä					
Sivistyslautakunta	6	6	6	6	6
Suomenkielinen koulujaosto	2	4	4	4	4
Ruotsinkielinen koulujaosto	2	4	4	4	4

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Luottamushenkilöiden palkkioista johtuvat kustannukset päivitetty vastaamaan 14.6.2021 hyväksyttyä palkkiosääntöä.

Kasvaneet henkilöstökustannukset lisääntyneen toimistoresurssin takia.

Budjettiin lisätty vuokratuluista ja kotikuntakorvauksista johtuvia kustannuksia

SIVISTYSOSASTO

Opetusyksikkö, perusopetus ja lukio

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

OPETUSYKSIKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	314 919	248 620	218 170	237 170	237 170
Henkilöstökulut	-5 208 796	-5 211 671	-5 639 744	-5 752 541	-5 867 590
Palvelujen ostot	-1 930 281	-2 132 076	-2 337 957	-2 384 720	-2 432 402
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-189 673	-208 170	-202 460	-202 460	-202 460
Avustukset	0	-7 350	-8 000	-8 000	-8 000
Vuokrat	-2 236 829	-2 139 520	-2 082 394	-2 082 394	-2 082 394
Muut toimintakulut	-10 451	-18 570	-18 950	-18 950	-18 950
TOIMINTAKULUT	-9 576 029	-9 717 357	-10 289 505	-10 449 065	-10 611 796
TOIMINTAKATE	-9 261 110	-9 468 737	-10 071 335	-10 211 895	-10 374 626

Toiminta

Opetusyksikkö vastaa esikouluista, aamu- ja iltapäivähoidosta, perusopetuksesta ja perusopetukseen valmistavasta opetuksesta sekä lukiokoulutuksesta.

Suomenkielisiä esikouluja on kaksi: Silvan esikoulu Kemiössä ja Taalintehtaan esikoulu Taalintehtaan koulun yhteydessä. Ruotsinkielisiä esikouluja on neljä: Dals förskola Taalintehtaalla, Hitis-Rosala förskola, Silva förskola Kemiössä ja Sofia förskola Västanfjärdissä. Hitis-Rosalan förskolassa ei lukuvuonna 2022-2023 ole yhtään oppilasta. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään neljässä yksikössä eri koulujen yhteydessä.

Kunnan ruotsinkielisiä peruskouluja ovat Amosparkens skola (vuosiluokat 1-6), Västanfjärds skola (vl 1-6), Hitis-Rosala skola (vl 0-6), Dalsbruks skola (vl 1-9) ja Kimitonejdens skola (vl 7-9). Kunnan suomenkielisiä peruskouluja ovat Kemiönsaaren keskuskoulu (vl 1-9) ja Taalintehtaan koulu (vl 0-6). Kunnassa toimii myös ruotsinkielinen lukio Kimitoöns gymnasium, jossa opiskelijoiden on mahdollista valita myös merenkulkulinja. Tämä linja mahdollistaa merenkultuteknologian ja meribiologian opiskelemisen.

Toimintaympäristö 2023–2025

Covid-19-pandemian hellitettyä on tärkeää palauttaa toimivat käytännöt, jotka ovat rajoitusten purkamisten jälkeen jälleen mahdollisia, osaksi arkea. Yhteisöllisyyden vahvistaminen niin koulun sisällä kuin eri koulujen ja eri kieliryhmienkin välillä on ensiarvoisen tärkeää.

Kemiönsaaren kunnan koulujen tietotekniikan varustetaso on hyvä. Tulevalla taloussuunnitelmakaudella laitteistoa ylläpidetään niin, että koulujen käytössä on jatkuvasti ajan tasalla olevaa laitteistoa. Niin opettajien kuin oppilaiden ja opiskelijoidenkin tietoteknistä osaamista vahvistetaan, sillä tulevaisuudessa yhä suurempi osa oppimateriaaleista ovat sähköisiä.

Vuonna 2023 kouluissa jatketaan digitaalisen osaamisen lisäksi panostamista hyvinvointiin, kestäväan kehitykseen sekä kieliin ja viestintään. Opettajien, oppilaiden ja opiskelijoiden kuormittumista pyritään ennaltaehkäisemään antamalla aikaa ja tilaa keskittyä perustehtäviin.

Lukion merenkulkulinjan kehittämistä jatketaan. Lukion näkyvyyteen panostetaan uusien opiskelijoiden houkuttelemiseksi myös kunnan ulkopuolelta.

Pienenevät ikäluokat ja vaikeutunut uusien opettajien rekrytointi haastavat pohtimaan uusia ratkaisuja koulutuksen saatavuuden turvaamiseksi. Kemiönsaaren kunta on vuosina 2022-2024 mukana Kuntaliiton verkostoperuskoulu-hankkeessa yhdessä Paraisten kanssa. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa ja kehittää yhteistyössä opetusjärjestelyiden laatua sekä löytää toimivia ratkaisuja perusopetuksen saatavuuteen ja saavutettavuuteen.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Yhteisöllisyyden vahvistaminen kouluissa sekä eri koulujen ja kieliryhmien välillä.	Yhteisen toiminnan järjestäminen ja kielipolun hyödyntäminen varhaiskasvatuksesta perusopetukseen.	Jatkuva
Tieto- ja viestintätaitojen vahvistaminen	Jatketaan ja syvennetään tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelman toimeenpanoa	Jatkuva
Panostaminen kestäväan kehitykseen ja hyvinvointiin.	Kouluissa syvennyttään kestäväan elämäntapaan ja hyvinvointiin. Erityispainopisteenä resilienssi, turvallisuus ja tulevaisuudenusko	Jatkuva
Lukion näkyvyyttä kunnan ulkopuolella lisätään.	Markkinointiin panostamalla kasvatetaan lukion hakijamääriä.	Kevät 2023
Lukio jatkaa merenkulkulinjan kehittämistä.	Merenkulkuteknologian ja meribiologian opintojaksot ja moduulit valmistuvat 3. vuodelle.	Kevät 2023

AVAINLUVUT**Oppilastilasto**

TP 2021 TA 2022 TA 2023 TS 2024 TS 2025

Oppilaita yhteensä keskiarvo/kalenterivuosi

Amosparkens skola	146,5	145,5	147,5	141	132,5
Dalsbruks skola	140	132	124	122	113
Hitis-Rosala skola	8,5	9	6,5	5,5	5
Kimitonejdens skola	88,5	93	85	84	92
Västanfjärds skola	43	44	43	40	34,5

Ruotsinkielinen opetus yhteensä	426,5	423	405,5	392	377
---------------------------------	-------	-----	-------	-----	-----

Kemiönsaaren keskuskoulu	112,5	104	113,5	115	107
Taalintehtaan koulu	24,5	30	32,5	28,5	26,5

Suomenkielinen opetus yhteensä	137	134	146	143,5	133,5
--------------------------------	-----	-----	-----	-------	-------

Opetus yhteensä	563,5	557	551,5	535,5	510,5
-----------------	-------	-----	-------	-------	-------

Päätötodistuksen saaneet/saavat

DBS, KNS, KSKK vuosiluokka 9

Oppilaita yhteensä	70	62	54	68	62
---------------------------	----	----	----	----	----

Kuljetusoppilaat

Ruotsinkielinen opetus	244	230	235	228	221
------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Suomenkielinen opetus	87	75	77	83	74
-----------------------	----	----	----	----	----

KUSTANNUS/OPPILAS

Ruotsinkielinen opetus (sis. Kuljetus)	13400	13620	15570	15796	16706
--	-------	-------	-------	-------	-------

Amosparkens skola	9441	9712	9317	9898	10690
-------------------	------	------	------	------	-------

Dalsbruks skola	15500	15600	16212	16631	18198
-----------------	-------	-------	-------	-------	-------

Hitis-Rosala skola	22229	24050	34198	37904	42325
--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Västanfjärds skola	13791	13630	13054	14230	16733
--------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Kimitonejdens skola	13262	12580	13204	13643	12641
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Erityisopetus	566	595	653	1483	1626
---------------	-----	-----	-----	------	------

Suomenkielinen opetus (sis. Kuljetus)	14237	13850	15582	14747	16085
---------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Kemiönsaaren keskuskoulu	11044	12367	12165	11222	12256
--------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Taalintehtaan koulu	14009	11800	12114	14047	15362
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Erityisopetus	1398	1267	1529	1483	1626
---------------	------	------	------	------	------

KUSTANNUS/KULJETUSOPPILAS	1939	2030	2628	2551	2744
----------------------------------	------	------	------	------	------

Lukio**TUNNUSLUVUT**

Opiskelijatilasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kimitoöns gymnasium	59,50	61	65,5	65	62
Brusabyn oppilaita KÖG:ssa	0,00	0	0	2	4
Tuntikehys	170,00	185	170	170	170
kehys/oppilas	2,69	3	2,60	2,62	2,74
KUSTANNUS/OPISELIJAJA	15021	14793	15233	15515	16515

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Sisäisten ruoka- ja IT-palveluiden kustannusten nousu.

Uuden sopimuskauden myötä nousseet koulukuljetuskustannukset.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen.

Eläkeperustaisten eläkemaksujen korvautuminen Kevan tasausmaksuilla.

Yhden opetusryhmän lisäys Amosparkens skolaan.

SIVISTYSOSASTO
 Varhaiskasvatusyksikkö
 Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

VARHAISKASVATUSYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	211 216	248 480	193 120	193 120	193 120
Henkilöstökulut	-1 775 806	-1 741 916	-1 692 599	-1 726 450	-1 769 613
Palvelujen ostot	-543 872	-600 876	-654 574	-660 454	-666 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 276	-26 560	-24 500	-24 500	-24 500
Avustukset	-218 472	-240 000	-240 000	-240 000	-240 000
Vuokrat	-454 918	-452 111	-429 829	-429 829	-429 829
Muut toimintakulut	-10 271	-4 200	-5 850	-5 850	-5 850
TOIMINTAKULUT	-3 027 616	-3 065 663	-3 047 352	-3 087 083	-3 136 237
TOIMINTAKATE	-2 816 400	-2 817 183	-2 854 232	-2 893 963	-2 943 117

Toiminta

Varhaiskasvatusyksikkö vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen vanhepainen vapaan päätyttyä aina siihen saakka, kunnes koulunkäynti alkaa. Varhaiskasvatusta järjestetään lapsen tarpeiden pohjalta. Toiminta seuraa varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmaa ja järjestetään päiväkodissa tai perhepäivähoidossa.

Päivähoitoa järjestetään Hultan, Sofian ja Silvan päiväkodeissa. Lisäksi Dalsin yksikössä järjestetään täydentävää varhaiskasvatusta. Perhepäivähoidossa työskentelee 10 kotonaan työskentelevää perhepäivähoitajaa. Hiittisten-Rosalan alueella järjestetään varhaiskasvatusta Rosala skolassa. Silvan päiväkodissa tarjotaan iltahoitoa, yöhoitoa ja viikonloppuhoitoa.

Kunta tarjoaa palveluseleitä myös yksityisiä varhaiskasvatuksen toimijoita käyttäville perheille.

Toimintaympäristö 2023–2025

Vuosina 2022–2024 Kemiönsaaren kunta osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu 5–6-vuotiaille järjestetään Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti Silvan päiväkodissa, Sofian päiväkodissa ja Hultan päiväkodissa (vain ruotsiksi).

Kemiönsaaren kunta poistaa päivähoitomaksut tammi- ja helmikuun 2023 osalta. Maaliskuussa astuvat uudet tulorajat voimaan ja maksut tarkistetaan loppuvuoden osalta.

Kimitoön • Kemiönsaari

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Yhteisöllisyyden vahvistaminen yksiköissä sekä eri yksiköiden ja kieliryhmien välillä.	Yhteisen toiminnan järjestäminen ja kielipolun hyödyntäminen. Päiväkotien ja perhepäivähoidon yhteistyön vahvistaminen.	Jatkuva
Hyvinvointiin panostaminen	Varhaiskasvatuksessa syvennyttään kestäväään elämäntapaan ja hyvinvointiin. Erityispainopisteenä resilienssi, turvallisuus ja tulevaisuudenusko.	Jatkuva
Varhaiskasvatuksen johtamistyön kehittäminen	Johtamistyön kehittäminen eri tasoilla	2023
Tieto- ja viestintätaitojen vahvistaminen	Jatketaan ja syvennetään tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelman toimeenpanoa	Jatkuva

AVAINLUVUT

Suoritukset

TP 2021 TA 2022 TA 2023 TS 2024 TS 2025

Lapsi / esikoulu

Silvan ruotsink.	27	23,5	20	20	20
Silvan suomenk.	9	7	4,5	4,5	4,5
TTK	5	5	3	3	3
Hitis-Rosala	1,5	0,0	0,5	0,5	0,5
Dals	7	13,0	12	12	12
Sofia	6	4	4,5	4,5	4,5
Lapsia yhteensä	55,5	52,5	44,5	44,5	44,5

Nettokustannus / lapsi / esikoulussa

Silva ruotsi / suomi	9883	11540	16150	16392	16638
Sofia	14150	23000	21378	21699	22024
Dals	13388	8846	8998	9133	9270

AVAINLUVUT

Suoritukset	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lapsi / eftis					
Dals eftis	16,5	17	18	18	18
Kemiön eftis	26,5	31	30	30	30
Västanfjärdin eftis	12	9	9	9	9
Hitis-Rosala eftis/päivähoito	0	3	0	0	0
Lapsia yhteensä	55	60	57	57	57

Nettokustannus / lapsi / eftis

Dals eftis	5718	2882	4472	4539	4607
Kemiön eftis	2501	2838	2438	2475	2512
Västanfjärdin eftis	2175	2500	2816	2858	2901
Hitis-Rosala eftis/päivähoito	0	13885	0	0	0

AVAINLUVUT

Suoritukset	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lapsimäärä	217	216	189	189	189
Päiväkodit					
Silva	87	82	65	65	65
Hulta	41	40	38	38	38
Sofia	21	19	19	19	19
Dals	10	14	11	11	11
Perhepäivähoito	42	45	40	40	40
Palvelusetelit	16	16	16	16	16

Nettokustannus / lapsi /yksikkö

Silva	11837	11835	16104	16346	16591
Hulta	14363	13800	15591	15825	16062
Sofia	9380	10764	9333	9473	9615
Dals	709	3428	4752	4823	4896

Nettokustannus / lapsi

Päiväkodit	11464	11161	14051	14262	14476
Perhepäivähoito	11130	9633	8416	8542	8670
Varhaiskasvatus yhteensä	11394	10839	12748	12939	13133

(Sisältää menoja lasten päivähoidosta eri muodoissa)

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Toimintatuotot vähenevät 55 000 eurolla varhaiskasvatusmaksujen pienenemisen takia.

Lapsimäärä pienenee, mutta paikallaoloaste on korkeampi kuin koronan aikana. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu lisää myös viisivuotiaiden olemista varhaiskasvatuksessa.

Henkilöstömitoitustarvikkeita on tiukennettu, mikä lisää henkilöstön tarvetta.

Sisäisten ruoka- ja IT-palveluiden kustannusten nousu.

Kimitoön • Kemiönsaari

SIVISTYSOSASTO

Kirjastoyksikkö

Vastuhenkilö: Kirjastotoimeenjohtaja

KIRJASTOYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	35 555	9 080	8 080	8 080	8 080
Henkilöstökulut	-332 337	-328 447	-347 879	-354 839	-363 711
Palvelujen ostot	-86 196	-96 837	-109 752	-110 818	-111 906
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-90 425	-78 650	-78 650	-78 650	-78 650
Vuokrat	-215 279	-209 933	-207 916	-207 916	-207 916
Muut toimintakulut	-504	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-724 741	-713 867	-744 197	-752 223	-762 183
TOIMINTAKATE	-689 185	-704 787	-736 117	-744 143	-754 103

Toiminta

Kirjastotoimintaa säätelee kirjastolaki (1492/2016). Yleisten kirjastojen tehtävänä on tarjota pääsy tietoon, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä edistää lukemista, monipuolista lukutaitoa ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Kirjasto edistää yhteisöllisyyttä, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kemiönsaaren kirjasto tarjoaa asiakkaille laadukkaita, ajankohtaisia ja kiinnostavia aineistoja ja tapahtumia.

Kirjastopalvelu merkitsee muutakin kuin lainaamista ja aineistojen lukemista tilassa, se lisää institutionaalista luottamusta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja vuorovaikutusta Kirjasto on kunnan kulttuurinen hyvinvointikeskus, joka mahdollistaa osaltaan yksilöiden osallisuuden ja vastuullisen osallistumisen.

Toimintaympäristö 2023–2025

Kirjaston toimintaympäristö muuttuu ympäröivän yhteiskunnan mukana. Monimutkaistuvassa maailmassa kirjasto toimii edelleen yhdenvertaisesti, vastuullisesti, yhteisöllisesti ja sananvapautta edistäen. Yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa.

Sivistyksellä laajasti ymmärrettynä on keskeinen rooli sekä yksittäisten kansalaisten että koko yhteiskunnan resilienssin vahvistajana. Kirjasto on osaltaan mukana takaamassa henkistä huoltovarmuutta.

Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueille ennaltaehkäisy jää kuntien vastuulle. Kirjasto tuottaa ja ylläpitää hyvinvointia tukemalla lukemiskulttuuria sekä varmistamalla kansalaisille tasavertaisen pääsyn tietoon, koulutukseen ja kulttuuriin sekä uusiin kansalaistaitoihin. Tässä onnistumiseen tarvitaan monipuolista osaamista ja yhteistyötä muiden sektoreiden kanssa.

Kirjastoihin kohdistuu odotuksia ja vaatimuksia eri puolilta. Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat kirjastoissa tehtävään työhön, osaamistarpeisiin, yhteistyöhön ja palveluiden kehittämiseen.

Kimitoön • Kemiönsaari

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Lue enemmän, luule vähemmän	Mallien kehittäminen ja kokeilu monilukutaidon edistämiseksi	12/23
Hyvinvointikeskus	Yhteisöllinen kirjasto, matalan kynnyksen kohtaustapaikka	Jatkuva
Digituki	Kiertävä digituki kirjaston palvelupisteissä	Jatkuva
Hankintaportaalin käyttöönotto	Aineistohankintoihin puitesopimus.	01/23

AVAINLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Suoritukset					
Kirjastojen lkm	4	4	4	4	4
Fyysiset käynnit	34 330	55 000	45 000	55 000	55 000
Kokonaislainaus	72 676	73 000	73 000	70 000	73 000
Lainaaajia	2 144	2 400	2 400	2 400	2 400
Kokoelmat	66 242	68 000	67 000	67 000	67 000
Hankinnat	3 148	2 600	3 000	2 600	3 000
Tapahtumia	102	150	150	150	180
Mittarit					
Fyysiset käynnit/as	5	8,3	6,8	8,3	8,3
Kokonaislainaus/as	11	11	11	10,6	11
Lainaaajia/as	32	36,3 %	36,3 %	36,3 %	36,3 %
Kokoelmat /as	10	10,3	10,1	10,1	10,1
Hankinnat /as	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Lisääntyneet kulut; digituki ja sisäinen IT

SIVISTYSOSASTO
Kemiönsaaren aikuisopisto
Vastuhenkilö: Rehtori

AIKUISOPISTOYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	39 608	46 520	46 780	46 780	46 780
Henkilöstökulut	-200 457	-236 804	-239 235	-244 020	-250 123
Palvelujen ostot	-57 311	-84 537	-78 339	-79 757	-81 204
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 867	-1 400	-2 100	-2 100	-2 100
Vuokrat	-39 732	-38 420	-41 552	-41 552	-41 552
Muut toimintakulut	-225	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-299 591	-361 161	-361 226	-367 429	-374 979
TOIMINTAKATE	-259 983	-314 641	-314 446	-320 649	-328 199

Toiminta 2023–2025

Kemiönsaaren aikuisopisto järjestää lapsille, nuorille ja aikuisille suunnattuja kursseja ja luentoja. Opisto pyrkii monipuoliseen ja ajankohtaiseen kurssitarjontaan. Toiminnan päämääränä on hyvinvoiva ja turvassa oleva kurssiosallistuja tai opiskelija. Opisto on aktiivisessa kanssakäymisessä kunnan asukkaiden ja lähialueen opistojen kanssa, yleensä Saariston Kombi (Parainen) ja Åbo svenska arbetarinstitutin (Turku) kanssa. Opisto selvittää osaamisen arvioinnin aloittamista lasten kuvataiteen perusopetuksen osalta.

Toimintaympäristö 2023–2025

Kemiönsaaren aikuisopisto järjestää yhteensä vajaat 4 000 tuntia eri kurssien opetusta. Aikuisopisto seuraa aktiivisesti aikaansa ja pystyy nopealla aikataululla järjestämään kunnan asukkaiden toivomia ja tarvitsemia kursseja sekä luentoja. Kurssien päämääränä on kouluttaa, mutta myös luoda yhteenkuuluvuutta. Aikuisopisto tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Pyritään edistämään hyvinvointia ja yhteiskuulumista kurssien avulla	Säännöllinen arviointi ja analyysi	Jatkuva
Monipuolisen kurssitarjonnan säilyttäminen	Säännöllinen arviointi sekä tarpeiden ja toiveiden analysointi	Jatkuva
Jotkut kurssit voidaan hyväksyä myös lukion opinnoiksi	Säännöllinen arviointi suunnitteluvaiheessa	Jatkuva
Aikuisten henkilöiden digitaalisen osaamisen vahvistaminen	Säännöllinen arviointi suunnitteluvaiheessa	Jatkuva

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Ei isoja muutoksia.

SIVISTYSOSASTO

Vapaa-ajanyksikkö

Vastuhenkilö: Vapaa-aikatoimenjohtaja

VAPAA-AJANYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	83 349	144 448	271 020	231 020	231 020
Henkilöstökulut	-406 746	-435 052	-614 500	-585 990	-600 644
Palvelujen ostot	-145 148	-207 302	-223 733	-227 555	-231 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65 152	-43 800	-55 200	-55 200	-55 200
Avustukset	-275 958	-289 200	-289 200	-289 200	-289 200
Vuokrat	-195 194	-196 556	-218 600	-218 600	-218 600
Muut toimintakulut	-2 022	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 090 221	-1 171 910	-1 401 233	-1 376 545	-1 395 094
TOIMINTAKATE	-1 006 872	-1 027 462	-1 130 213	-1 145 525	-1 164 074

Toiminta

Vapaa-ajanyksikön tehtävänä on tukea, ohjata ja kehittää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimintaa sekä luoda niille edellytykset. Lisäksi yksikölle kuuluu yhteistyön edistäminen eri yhdistysten, seurojen ja järjestöjen sekä kunnassa toimivien luovien ammattien harjoittajien välillä. Yksikkö tukee vapaa-ajan toimintaa järjestäviä paikallisia yhdistyksiä ja seuroja. Yksikkö vastaa kunnan nuorisotiloista ja liikuntapaikoista sekä Bio Ponysta.

Liikunta

Liikuntatoimen tärkein tehtävä on suunnitella ja kehittää paikkakunnan liikuntatoimintaa sekä toimia urheilutoimintaa harjoittavien seurojen tukena. Liikuntatoimi tarjoaa mahdollisuuksia liikuntaan ja kuntoiluun ylläpitämällä kunnan liikuntapaikkoja, kehittämällä liikuntapaikkaverkostoa, tukemalla taloudellisesti urheiluseuroja, järjestämällä tapahtumia yhdessä urheiluseurojen kanssa sekä järjestämällä täydentävää, terveyttä edistävää toimintaa eri ikäryhmille.

Nuoriso

Nuorisotoimen tärkeimpiin tehtäviin kuuluvat hyvien edellytysten luominen kunnan nuorisotoiminnalle sekä toimiminen nuorisotoimintaa harjoittavien seurojen ja yhdistysten tukena. Tämä tapahtuu ensisijaisesti tukemalla seuroja ja yhdistyksiä taloudellisesti, tarjoamalla palveluita, järjestämällä omaa toimintaa sekä kehittämällä nuorisotalojen toimintaa tarjoamalla vaihtoehdon päihteiden käytölle. Nuorisotyöpaja sekä etsivä nuorisotoiminta liittyvät vapaa-ajanyksikköön vuoden 2023 alusta.

Kulttuuri

Kulttuuritoimen tärkein tehtävä on huolehtia siitä, että asukkailla on hyvät mahdollisuudet monipuoliseen kulttuuritarjontaan ja kulttuuriharrastuksiin. Tämä tapahtuu yhteistyössä niin vapaa-ajanyksikön ja kunnan muiden yksiköiden kuin ulkopuolisten toimijoiden ja luovien ammattien harjoittajien kanssa. Lasten kulttuuri asetetaan etusijalle. Kaikille lapsille tarjotaan mahdollisuus eri taidemuotoihin tutustumiseen.

Kimitoön • Kemiönsaari

Toimintaympäristö 2023–2025

Monipuoliset palvelut luovat hyvät edellytykset tulevaisuuden hyvinvoinnille. Vapaa-ajanyksikkö on vahvasti mukana toteuttamassa hyvinvointikertomuksen toimenpiteitä, ja näin ollen tärkeä palveluntuottaja ja asukkaiden hyvinvoinnin edistäjä. Vapaa-ajanyksikön toimintaympäristö vahvistuu Sote uudistuksen myötä, koska kunnan terveyttä edistävä työ nostetaan esiin tärkeänä osana uudistuksessa. Ajanjaksolla panostetaan erityisesti kulttuuriohjelman tavoitteisiin. Tavoitteet arvioidaan vuosittain. Yhteisöllisyys nostetaan pääteemaksi yksikön eri toimintaryhmissä ajanjaksolla.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Vähintään 1 tunti liikuntaa koulu-päivän aikana lapsille ja nuorille	Move testit luokille 5 ja 8	vuosittain
liikunnan edistäminen varhaiskasvatuksessa.	Motorinen havainto nykytilanteen arviointi	vuosittain vuosittain
lasten ja nuorten mielenterveyden parantaminen	THL kouluterveyskysely	joka toinen vuosi vuosi
ennalta ehkäisevä päihdetyö Laaditaan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma kaikille ikäryhmille	THL kouluterveyskysely ja kyselyllä	joka toinen vuosi
Liikunnan edistäminen senioreille. Vertaisveturien kouluttaminen ja uusia ryhmiä kylissä	Koulutettavien määrä sekä uusien ryhmien määrä.	vuosittain
Lisää osallisuutta ja tukea hyvinvointia kulttuurin keinoin	Tilaisuuksien ja toimintojen määrä, saavutetut henkilöt eri ikäryhmissä ja erilaisissa elämäntilanteissa	vuosittain
Lisätä saavutettavuutta kulttuurissa	Toimintojen ja tilaisuuksien määrä ja osallistumisen esteiden määrällinen vähentäminen.	vuosittain

AVAINLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024
Baana				
Kävijämäärä	2100	3500	3500	3500
netto tilinpäätös	28 000 €	31 000 €	48 000 €	48 000 €
Nettokustannus/käynti	13,33 €	8,85 €	13,71 €	13,71 €
Slaggis				
Kävijämäärä	950	2000	2000	2000
netto tilinpäätös	19 800 €	21 000 €	21 000 €	21 000 €
Nettokustannus/käynti	20,84 €	10,50 €	10,50 €	10,50 €
Lammis				
Kävijämäärä	170	450	300	300
netto tilinpäätös	10 000 €	7 000 €	7 000 €	7 000 €
Nettokustannus/käynti	58,82 €	15,55 €	23,33 €	23,33 €
Amospuisto				
käyttäjien määrä	36000	46500	48000	48000
netto tilinpäätös	44 000 €	44 000 €	45 000 €	45 000 €
nettokustannus/käyttäjä	1,22 €	0,94 €	0,93 €	0,93 €
Koulukeskuksen liikuntapaikka Kemiössä				
käyttäjien määrä	21000	23000	22000	22000
netto tilinpäätös	12 000 €	12 000 €	12 000 €	12 000 €
nettokustannus/käyttäjä	0,57 €	0,52 €	0,54 €	0,54 €
Taalintehtaan liikuntapuisto				
käyttäjien määrä	18000	20000	20000	20000
netto tilinpäätös	45 000 €	40 000 €	40 000 €	40 000 €
nettokustannus/käyttäjä	2,50 €	2,00 €	2,00 €	2,00 €
Ruukinhalli (kouluajan ulkopuolella)				
käyttäjien määrä	9000	13000	13000	13000
netto tilinpäätös	142 000 €	140 000 €	140 000 €	140 000 €
nettokustannus/käyttäjä	15,77 €	10,76 €	10,76 €	10,76 €
Björkbodan jalkapallokenttä				
käyttäjien määrä	700	750	700	700
netto tilinpäätös	13 500 €	13 600 €	13 000 €	13 000 €
nettokustannus/käyttäjä	19,28 €	18,13 €	18,57 €	18,57 €
Kulttuuritoiminta				
tapahtumat omat/yhteistyössä	40	35	40	40
elokuvanäytösten määrä	31	100	80	80
elokuvanäytösten kävijämäärä	1036	4000	2800	2800

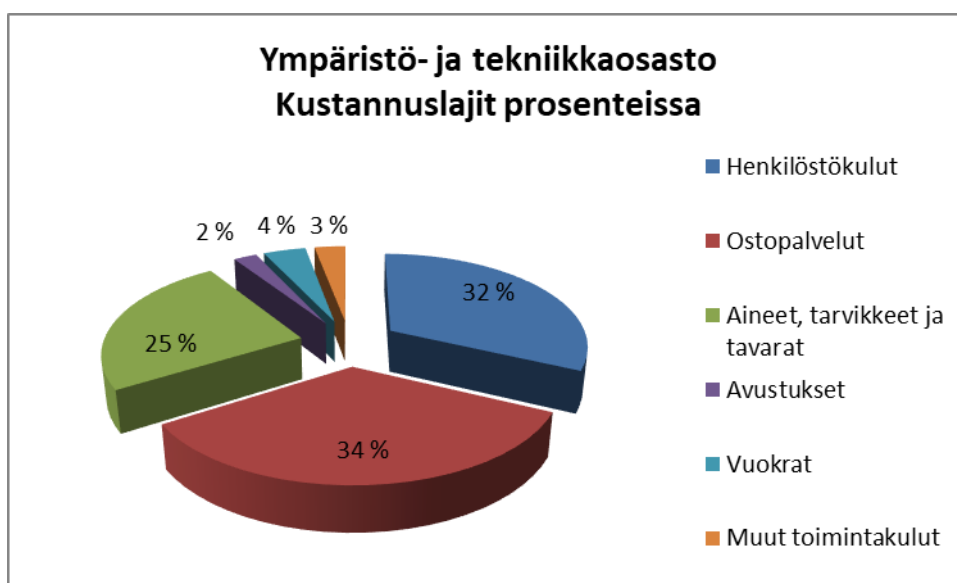
Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

- Nuorisotyöpaja sekä etsivä nuorisotyö liittyvät vapaa-ajanyksikköön vuoden 2023 alusta -42 500 €
- Vuoden 2023 talousarviossa on huomioitu, että päivätoiminta sekä perhekahvila muuttavat nuorisotalo Baanasta 31.12.2022 -15 000 €

8.4 Ympäristö- ja tekniikkaosasto

- Ympäristö ja tekniikka, hallinto
- Valvontayksikkö
- Kiinteistö- ja infrayksikkö
- Kaavoitusyksikkö

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO
Pois lukien Kemiönsaaren vesiliikelaitos

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 048 817	3 255 661	2 533 539	2 533 539	2 533 539
Maksutuotot	316 854	253 000	238 000	238 000	238 000
Tuet ja avustukset	21 556	12 793	10 083	10 083	10 083
Vuokratuotot	5 452 172	5 268 006	4 869 306	4 869 306	4 869 306
Muut toimintatuotot	38 914	369 882	368 656	368 656	368 656
TOIMINTATUOTOT	8 878 313	9 159 342	8 019 584	8 019 584	8 019 584
<i>muutos %</i>		3 %	-14 %	0 %	0 %
Valmistus omaan käyttöön	0				
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1 995 298	2 113 081	1 903 022	1 941 083	1 989 624
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	464 713	477 511	363 770	371 048	380 325
Muut henkilöstösivukulut	71 992	78 211	76 845	78 384	80 344
Henkilöstösivukulut	536 705	555 722	440 615	449 432	460 669
Henkilöstökulut	2 532 003	2 668 803	2 343 637	2 390 515	2 450 293
Palvelujen ostot	2 469 529	2 681 629	2 276 560	2 299 315	2 322 515
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 767 744	1 714 441	1 591 486	1 591 486	1 591 486
Avustukset	155 499	186 721	185 721	185 721	185 721
Vuokratulut	655 507	646 270	339 802	339 802	339 802
Muut toimintakulut	595 860	266 427	239 626	239 626	239 626
TOIMINTAKULUT	8 176 142	8 164 291	6 976 832	7 046 465	7 129 443
<i>muutos %</i>		0 %	-17 %	1 %	1 %
TOIMINTAKATE	702 171	995 051	1 042 752	973 119	890 141
SUUNNITELMAPOISTOT	2 187 614	2 303 950	2 281 000	2 331 000	2 537 000
	0				
TILIKAUDEN TULOS	-1 485 443	-1 308 899	-1 238 248	-1 357 881	-1 646 859

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO

Kemiönsaaren vesiliikelaitos mukaan lukien

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 839 071	5 038 242	4 411 749	4 411 749	4 411 749
Maksutuotot	316 854	253 000	238 000	238 000	238 000
Tuet ja avustukset	21 556	12 793	10 083	10 083	10 083
Vuokratuotot	5 452 172	5 268 006	4 869 306	4 869 306	4 869 306
Muut toimintatuotot	241 136	577 940	714 632	714 632	714 632
TOIMINTATUOTOT	10 870 789	11 149 981	10 243 770	10 243 770	10 243 770
<i>muutos %</i>		3 %	-9 %	0 %	0 %
Valmistus omaan käyttöön	0				
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	2 239 028	2 372 569	2 169 123	2 212 505	2 267 833
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	506 069	521 570	409 326	417 515	427 954
Muut henkilöstösivukulut	80 973	87 924	87 782	89 538	91 777
Henkilöstösivukulut	587 042	609 494	497 108	507 053	519 731
Henkilöstökulut	2 826 070	2 982 063	2 666 231	2 719 558	2 787 564
Palvelujen ostot	2 855 530	3 096 907	2 841 646	2 869 522	2 897 943
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 203 176	2 154 741	2 050 586	2 050 586	2 050 586
Avustukset	155 499	186 721	185 721	185 721	185 721
Vuokratulot	655 507	646 270	339 802	339 802	339 802
Muut toimintakulut	622 642	275 327	247 726	247 726	247 726
TOIMINTAKULUT	9 318 424	9 342 029	8 331 712	8 412 915	8 509 342
<i>muutos %</i>		0 %	-12 %	1 %	1 %
TOIMINTAKATE	1 552 365	1 807 952	1 912 058	1 830 855	1 734 428
SUUNNITELMAPOISTOT	2 975 494	3 078 950	3 041 000	3 011 000	3 187 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 423 130	-1 270 998	-1 128 942	-1 180 145	-1 452 572

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO

Hallinto

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTON HALLINTO

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	54 448	150 390	159 791	159 791	159 791
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-203 341	-178 937	-156 317	-159 444	-163 432
Palvelujen ostot	-633 458	-686 751	-170 862	-174 169	-177 545
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 097	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Avustukset	0	-1 000	0	0	0
Vuokrat	-50 134	-55 276	-54 135	-54 135	-54 135
Muut toimintakulut	-8 731	-14 348	-2 500	-2 500	-2 500
TOIMINTAKULUT	-896 761	-939 312	-386 814	-393 248	-400 612
TOIMINTAKATE	-842 313	-788 922	-227 023	-233 457	-240 821

Toiminta

Ympäristö- ja tekniikkaosaston hallinto vastaa teknisen lautakunnan päätösten valmistelusta ja pöytäkirjanpidosta. Lisäksi tehtäviin kuuluvat osaston henkilöstövastuu, talousarvio ja tilinpäätös. YjT:n hallinto hoitaa myös kunnan maa- ja metsätalouden, tontinmyynnin ja vuokrauksen edunvalvontaa. Tonttituotanto, kokonaisvaltainen vastuu investoinneista ja kiinteistöjen myynnistä sekä strateginen suunnittelu kokonaisuudessaan muodostavat merkittävän osan tehtävistä. Lisäksi YjT:n hallinto toimii yhteyselimenä ympäristöterveydenhuollossa ja eläinlääkäripalveluissa, joita hoitaa Liedon kunnan isännöimä yhteistyöalue sekä jätehuoltoyhteistyössä, jota hoitaa Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. 01.01.2023 lähtien YjT:n hallinto toimii yhteyselimenä Varsinais-Suomen hyvinvointialueeseen koskien kiinteistöjä, jotka ovat kunnan omistuksessa mutta hyvinvointialueen käytössä. Tekninen johtaja toimii lisäksi valmiusasioiden koordinoijana sekä kunnan edustajana maanmittausasioissa.

Toimintaympäristö 2023–2025

Uusien asuinalueiden perustamisen strateginen suunnittelu on etusijalla. Kunnan tyhjiä kiinteistöjen systemaattinen markkinointi ja myynti ovat myös edelleen etusijalla. Vuonna 2023 YjT tulee keskittymään kunnan kiinteistöjen ja yleisten alueiden kunnossapitoon, mikä edistää ja säilyttää käyttäjien ja kuntalaisten hyvinvointia. Vuodesta 2023 lähtien kunnan keittiö- ja siivoustoiminnoissa tapahtuu merkittävä henkilöstövähennys, kun osa näistä palveluista siirtyy kunnalta Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Samalla joidenkin kiinteistöjen käyttökustannukset siirtyvät kunnalta Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle.

Kimitoön • Kemiönsaari

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Juridisesti pitäviä päätöksiä teknisessä lautakunnassa	Päätöksistä ei valiteta	Jatkuvasti
Tontteja myydään kaava-alueilla	Tontteja on myyty	Jatkuvasti
Työtavat ja työturvallisuus päivitetään riskianalyysin mukaisesti	Tunnistetut riskit tuvallisella tasolla	2023

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Teknisen lautakunnan kokukset	12	11	11	11	11
Käsitellyt pykälät	143	200	200	200	200
Edunvalvontatehtävät	28	20	20	20	20
Myyty tai vuokratut tontit ja kiinteistöt	2	6	5	5	5

Muutokset talousarvio 2022 / talousarvio 2023

Vähentyneet ostopalvelut palokunnalta 500 000

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO

Valvontayksikkö

Vastuhenkilö: Valvontapäällikkö

VALVONTAYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	283 999	224 820	224 820	224 820	224 820
Henkilöstökulut	-354 152	-392 014	-398 440	-406 409	-416 570
Palvelujen ostot	-85 819	-109 820	-113 934	-115 903	-117 909
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 212	-10 550	-8 050	-8 050	-8 050
Vuokrat	-27 135	-28 000	-24 000	-24 000	-24 000
Muut toimintakulut	-47 346	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-522 664	-540 384	-544 424	-554 362	-566 529
TOIMINTAKATE	-238 665	-315 564	-319 604	-329 542	-341 709

Toiminta

Valvontayksikkö vastaa rakennus- ja ympäristövalvontalautakunnan päätösten täytäntöönpanosta. Vastuualue koskee niitä tehtäviä, jotka kuuluvat kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä hoitaa niihin kuuluvat viranomaistehtävät. Yksikön tavoitteena on ylläpitää avoin ja sujuva viranomaistoiminta.

Toimintaympäristö 2023–2025

Vuonna 2023 valvontayksikkö siirtyy uusiin tiloihin DIT-centeriin. Valvontayksikön asiakaspalvelu hoidetaan pääosin etänä, sähköisessä asiointipalvelussa ja työmaakäynneillä. Yksikön tavoitteena on vuonna 2023 kehittää ja soveltaa videokokouksia paremmin suunnitelmien tarkastuksessa ja muussa viranomaisohjauksessa. Yksikön vuokratustannukset laskevat noin 15 %.

Ehdotus uudeksi rakentamislaki on julkaistu. Ehdotusta on muokattu lausuntokierroksella saatujen palautteiden pohjalta. Lakiehdotuksella kumottaisiin nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain rakentamista koskevat pykälät ja muutettaisiin jäljelle jäävän kokonaisuuden nimi alueidenkäyttölaki. Tarkoitus on, että rakentamislaki tulisi voimaan 1 tammikuuta 2024.

Esityksen mukaan, uudella rakennuslailla on suhteellisen merkittävä vaikutus Kemiönsaaren rakennusvalvontaan. Haettujen rakennuslupien määrä vähenee merkittävästi, mikä merkitsee muun muassa rakennuslupamaksujen tulojen pienenemistä. Rakennusvalvonnan rooli on muuttumassa neuvoo-antavammaksi, kun taas jälkivalvonnan tarve todennäköisesti kasvaa. Vuoden 2023 aikana, on tehtävä valmistelutyötä ja otettava huomioon toiminnan muutokset uuden lain edellyttämällä tavalla. Uusi laki ohjaa pitkälti työn alla olevaa Kemiönsaaren rakennusjärjestyksen tarkistamista. Kemiönsaaren rakennusjärjestyksen tarkistamista koskeva työ on kuitenkin nyt helpompi toteuttaa, koska uuden lain voimaantulolle on tarkemmin määritelty päivämäärä. Rakennusvalvonta järjestää myös yleisen keskustelutilaisuuden rakennusjärjestyksen tarkistamisesta.

Talousarvioissa varataan edelleen varoja muuttaa osa rakennusvalvonnan arkistosta sähköiseen muotoon. Kaikkien rakennuslupien muuttaminen sähköiseen muotoon vaatii kuitenkin kaiken kattavan pitkäaikaisu suunnitelman tulevina vuosina.

Kimitoön • Kemiönsaari

Merenkulun ympäristönsuojelulaki muuttui kesällä 2021. Uusi, muuttunut vaatimus on, että aikaisemmin pienvenesatamalla, jossa oli vähintään 50 venepaikkaa tai jonka yhteydessä oli vähintään viidenkymmenen huviveneen talvitelakointipaikka ja jossa perittiin maksua tai muuta korvausta venepaikasta, piti olla jätehuoltosuunnitelma. Nyt 1.5.2022 alkaen laki on muuttunut niin, että pienvenesatama, jossa on vähintään 25 venepaikkaa tai jonka yhteydessä on vähintään 25 huviveneen talvitelakointipaikka pitää olla jätehuoltosuunnitelma. Tavoitteena on tavoittaa ja antaa tietoa näille satamanomistajille ja sitten voida saada ja rekisteröidä heidän jätehuoltosuunnitelmansa.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Viedokokousten soveltaminen paremmin suunnitelmien tarkastuksessa ja muussa viranomaisohjauksessa	Nopeampi ja sujuvampi viranomaisohjaus	Kuukausittain
Rakennusvalvonta Yleisen keskustelutilaisuuden järjestäminen rakennusjärjestyksen tarkistamisesta	Järjestetty keskustelutilaisuus	Vuosittain
Ympäristönsuojelu Tavoittaa ja tiedottaa satamanomistajia ja rekisteröidä heidän jätehuoltosuunnitelmansa	Rekisteröidyt jätehuoltosuunnitelmat	Jatkuvasti

AVAINLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Rakennusvalvonta					
Uusia asuntoja		20	20	20	20
Uusi vapaa-ajan asuinrakennuksia		40	40	40	40
Kokonais kerrosala vapaa-ajan asuinrak., k-m2		12 000	12 000	12 000	12 000
Aloitettut rakennukset		200	200	200	200
Tehdyt katselmukset	434	600	600	600	600
Ympäristönsuojelu					
Päätökset ja lausunnot	205	200	200	200	200
Tehdyt katselmukset	81	90	90	90	90

Muutokset talousarvio 2022/talousarvio 2023

Ei suurempia muutoksia

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO
 Kiinteistö- ja yhteiskuntatekninen yksikkö
 Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

KIINTEISTÖ- JA YHTEISKUNTATEKNIKKAYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 096 100	3 525 736	2 799 668	2 799 668	2 799 668
Vuokratuotot	5 408 998	5 228 006	4 819 915	4 819 915	4 819 915
TOIMINTATUOTOT	8 505 098	8 753 742	7 619 583	7 619 583	7 619 583
Valmistus omaan käyttöön	0				
Henkilöstökulut	-1 869 939	-2 010 265	-1 664 910	-1 698 213	-1 740 680
Palvelujen ostot	-1 709 738	-1 768 478	-1 816 804	-1 830 853	-1 845 173
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 757 956	-1 698 991	-1 580 436	-1 580 436	-1 580 436
Avustukset	-155 499	-185 721	-185 721	-185 721	-185 721
Vuokrat	-578 238	-562 994	-261 667	-261 667	-261 667
Muut toimintakulut	-524 457	-251 529	-237 126	-237 126	-237 126
TOIMINTAKULUT	-6 595 827	-6 477 978	-5 746 664	-5 794 016	-5 850 803
TOIMINTAKATE	1 909 270	2 275 764	1 872 919	1 825 567	1 768 780

Toiminta

Kiinteistöjen osalta yksikkö hallinnoi, ylläpitää ja vuokraa kunnan rakennuskiinteistöjä ja asuntoja. Kiinteistöjä vuokrataan pääasiassa sisäisille asiakkaille, eri osastojen yksiköille, mutta asuntoja sekä liike- ja talousrakennuksia vuokrataan myös ulkopuolisille asiakkaille. 01.01.2023 alkaen kunta vuokraa myös hoivakiinteistöjään Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Kiinteistö- ja yhdyskuntateknisen yksikön tavoitteena on, että sekä sisäiset että asiakkaat viihtyvät ja voivat harjoittaa toimintaansa tarkoituksenmukaisissa ja terveissä tiloissa.

Ruokahuolto- ja siivoustoimi hoitaa siivouksen niissä kunnan omistamissa kiinteistöissä, joissa kunta harjoittaa toimintaa. Lisäksi ruokahuolto- ja siivoustoimi vastaa ruoan valmistuksesta kunnan päiväkodeille ja kouluille. Toiminnan tavoitteena ovat siistit tilat, kotimaisten raaka-aineiden käyttö ruoanvalmistuksessa mahdollisuuksien mukaan sekä terveellinen ja maukas ruoka.

Kiinteistö- ja yhteiskuntatekninen yksikkö vastaa myös yhteiskuntakehityksestä, olemassa olevien asemakaavojen toteuttamisesta ja ylläpidosta, liikenne- ja tieasioista, yleisistä alueista ja viheralueista, osoitteista, vesihuoltopalvelujen kehittämisestä, laituri- ja satamatoiminnasta jne. Tavoitteena on pitää yleiset alueet asianmukaisesti hoidettuina ja siistin yleisilmeen kautta edistää viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Yksikkö vastaa myös kunnan liikenneturvallisuustyöstä, jota tehdään yhdessä muiden viranomaisien, kuten esim. ELY-keskuksen, poliisi- ja pelastusviranomaisien kanssa.

Toimintaympäristö 2023–2025

Kiinteistöt sekä kiinteistö- ja yhteiskuntateknisen yksikön tuottamat palvelut edistävät sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden turvallisuutta ja terveyttä, mikä puolestaan edistää asiakkaiden hyvinvointia. Yksikön vastuulla olevien puistojen ja yleisten alueiden kunnossapidosta ja hoidosta huolehditaan niin, että ne edistävät kuntalaisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Kimitoön • Kemiönsaari

Ilmastovaikutus on tänään hyvin ajankohtainen asia. Näin ollen kysymys siitä, kuinka kunnan ruoanvalmistus voitaisiin kehittää ilmastovaikutusten vähentämiseksi, on erittäin tärkeä. Pienempi ruokahävikki, kotimaisten/paikallisten elintarvikkeiden käyttö sekä kasvi-proteiinilähteiden lisääminen ruokiin ovat asioita, joiden parissa Kemiönsaaren kunta pyrkii edistämään kestävästä kehitystä.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Tyytyväiset vuokralaiset	Buildercom aktiivisuus, % palvelupyynnöistä suoritettu / kuukausi	Väh. 85 % / kk
Tehdään palvelumalli Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta vasten	Rakentaa toimiva vastuun- ja tehtävänjako	2023
Yleisten alueiden hoito parannetaan	Kuntalaisten hyvinvointia parannetaan	90 % Virhi-ilmoituksista käsitellään 5 päivän sisällä
Selvittää asiakkaiden mielipiteet kunnan kiinteistöjen siivouksen laadusta	Siivouslaatututkimus tehdään vuoden aikana	2023
Jatkaa työtä ruokahävikin vähentämiseksi	Hävikkitutkimus tehdään Biovaaka-työkalulla. Myös valmistuksen ja tarjoilun hävikki mitataan.	Jatkuvasti vuoden aikana. Biovaaka-työkalu siirretään eri keittiöihin.

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kiinteistörakennusten määrä	26	26	26	26	26
Kiinteistöjen kerrosala	36 620	36 620	36 620	36 620	36 620
Aterioiden määrä	381 703	392 439	225 269	211 399	211 399
Valmistuskeittiöiden määrä	6	6	6	6	6
Jakelukeittiöiden määrä	1	1	1	1	1
Siivotut pinta-alat	19 937	19 937	19 937	19 937	19 937

Muutokset talousarvio 2022/talousarvio 2023

- 692 000 Vähentyneet myyntitulot ruokahuolto- ja siivoustoimelta
- 345 000 Vähentyneet henkilöstökustannukset
- 313 000 Vähentyneet vuokramenot
- 301 000 Vähentyneet vuokratulot

YMPÄRISTÖ- JA TEKNIikkaOSASTO

Kaavoitusyksikkö

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

KAAVOITUSYKSIKKÖ

	BS 2021	BG 2022	BG 2023	EP 2024	EP 2025
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	34 768	30 390	15 390	15 390	15 390
Henkilöstökulut	-104 571	-87 587	-123 970	-126 449	-129 611
Palvelujen ostot	-40 514	-116 580	-174 960	-178 390	-181 888
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-478	-1 900	0	0	0
Vuokrat	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-15 326	-550	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-160 890	-206 617	-298 930	-304 839	-311 499
TOIMINTAKATE	-126 121	-176 227	-283 540	-289 449	-296 109

Toiminta

Kaavoitusyksikkö hoitaa kunnan maapolitiikan valmistelun. Tähän kuuluvat ensisijaisesti osayleiskaavoitus ja asemakaavoitus sekä poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelu. Yksikkö hoitaa myös kunnallisen päätöksenteon valmistelun maanomistajien laatimien ranta-asemakaavojen osalta.

Toimintaympäristö 2023–2025

Strateginen suunnittelu vuoteen 2030 asti. Hyvä kaavoitus edistää tulomuuttoa ja tarjoaa elinkeinoelämän toimijoille edellytykset perustaa liiketoimintaa kunnassa. Läpinäkyvä kaavoitusprosessi, johon osallistuu kunnan asukkaat. Kuntalaisten hyvinvointia voidaan edistää hyvällä kaavoituksella.

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Asemakaavojen päivitys	Kaavaprosessi saatetaan loppuun	2023
Joustava prosessi vapaa-ajan asunnon muuttamiselle vakituiseksi asunnoksi	Sujuva poikkeamislupaprosessi	Jatkuva
Luonnos nähtäville Dragsfjärdin läntisen saariston rantaosayleiskaavan muutoksen osa-alueella I	Luonnos nähtäville	2023

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valmistuneita yleiskaavoja tai päivityksiä	0	0	1	1	1
Valmistuneita pieniä yleiskaavojen päivityksiä	0	3	1	2	2
Valmistuneita asemakaavoja tai muutoksia	1	2	2	2	2
Valmistuneita ranta-asemakaavoja	3	3	3	1	1
Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut	28	25	25	25	25

Muutokset talousarvio 2022/talousarvio 2023

-60 000 *Lisääntyneet palvelujen ostot kaavoituskustannukset*

-15 000 *Vähentyneet myyntitulot*

-37 000 *Lisääntyneet palkkakustannukset, kustannuspaikkojen korjaaminen*

9 INVESTOINTIOSA

9.1 Hallinto-osasto

1. ATK-varusteet ja ohjelmat

Hallinto-osaston tietokoneet, oheislaitteet ja ohjelmat

Talousarvio 2023:	7 500 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	7 500 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	7 500 euroa

2. Osallistuva budjetointi

Talousarvio 2023:	30 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	30 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	30 000 euroa

3. IKT-varusteet ja ohjelmat

Palvelinjärjestelmä, varajärjestelmä ja tietoverkko

Talousarvio 2023:	35 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	35 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	35 000 euroa

4. Kokoustilat ja -tekniikka

Kunnantoimiston kokoustilojen sekä Villa Landen laitteiden ja tekniikan uusiminen

Talousarvio 2023:	40 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	50 000 euroa

9.2 Kehitysosasto

1. ATK-varusteet

Henkilökunnan tietokoneita uusitaan tarpeen mukaan.

Talousarvio 2023:	5 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	5 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	5 000 euroa

2. Taalintehtaan hiiliuunien entisöinti

Hiiliuunien kevytentsöinti yritystoimintaa varten

Talousarvio 2023:	50 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	50 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	50 000 euroa

3. Kunnan verkkosivut

Kunnan verkkosivujen ja matkailusivuston uudistaminen

Talousarvio 2023:	40 000 euroa
-------------------	--------------

4. Leirintäalue, selvitys

Selvityksen tekeminen mahdollisesta uudesta leirintäalueesta

Talousarvio 2023:	20 000 euroa
-------------------	--------------

9.3 Sivistysosasto

1. IT-varusteet ja ohjelmat

Sivistysosaston tavoitteena on käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tarkoituksenmukaisesti kaikilla asteilla ja kaikissa oppiaineissa. Tämä edellyttää, että tietokoneet, oheislaitteet, ohjelmat ja verkot ovat nykyaikaisia ja toimivia. Henkilöstön taitoja ylläpidetään ja parannetaan koulutuksella. Sivistysosasto pyrkii jatkuvasti uudistamaan ja täydentämään koulujen, esikoulujen ja päiväkotien tvt-varustelua, jotta se vastaa kunkin yksikön tarpeita. Vuoden 2022 aikana vuosiluokkien 3-4 oppilaat ovat saaneet käyttöönsä oman laitteen. Vuosiluokkien 5-9 oppilaat ovat saaneet omat laitteensa jo aiemmin.

Kannettavat tietokoneet uusitaan kolmen vuoden välein. Näiden laitteiden lisäksi kouluissa tulee olemaan luokittain tietokoneet vuosiluokille 1–2 ja luokittain tabletit. Vuonna 2023 uusitaan koulujen, esikoulujen ja varhaiskasvatuksen vanhimmat tabletit. Tämä tehdään neljän viiden vuoden välein tablettien kunnosta riippuen. Dataprojektoreita ja dokumenttikameroita uusitaan tarvittaessa. Niiden käyttöikä on noin 8–10 vuotta. Langatonta verkkoa parannetaan ja kaapelointeja uusitaan tarvittaessa. Kimitoön gymnasiumissa hankitaan kannettavia tietokoneita uusille opiskelijoille. Kirjaston asiakastietokoneet uusitaan. Sivistysosaston hallinnon tietokoneita uusitaan tarpeen mukaan.

Talousarvio 2023:

Koulujen, esikoulujen ja päiväkotien laitteet	60 000 euroa
Uusien lukiolaisten tietokoneet	15 000 euroa
Oheislaitteet ja datainfrastruktuuri	10 000 euroa
Hallinnon tietokoneet ja sivistysosaston muut yksiköt	15 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024:

105 000 euroa

Taloussuunnitelma 2025:

105 000 euroa

2. Kalusto ja tulevaisuuden koulun välineet

Opetuksen kehitys asettaa uusia vaatimuksia oppimisympäristöille, ja kaikki koulut pitää asteittain varustaa mm. joustavasti käytettävillä kalusteilla. Jotta koulu voisi toimia tulevaisuuden kouluna, tulee opetustilojen olla joustavasti käytettävissä.

Talousarvio 2023: 30 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024: 30 000 euroa

Taloussuunnitelma 2025: 30 000 euroa

3. Tekniikan päivittäminen, Bio Pony

Tekniikan päivittäminen asiakasystävällisemmäksi Bio Ponyssa.

Talousarvio 2023: 10 000 euroa

4. Digitaalinen projektori, Bio Fix

Digitaalisen projektorin uusiminen, Bio Fix (Villa Lande).

Talousarvio 2023:

Brutto	Avustus	Netto
40 000 euroa	20 000 euroa	20 000 euroa

5. Miniareena Dalsbruks skola

Tekonurmen uusiminen.

Talousarvio 2023: 20 000 euroa

6. Välituntialue, Kimitonejdens skola
Välituntialueen suunnittelu.

Talousarvio 2023: 5 000 euroa

7. Amospuisto
Petanquekenttä sekä puistoalue Amospuiston eteläosassa.

Talousarvio 2023: 40 000 euroa

8. Puistokartoitus
Kunnan leikkipuistojen ja puistojen kartoitus.

Talousarvio 2023: 10 000 euroa

9. Korjauspotti
Virkestysalueille, liikuntapaikoille sekä uimarannoille.

Talousarvio 2023: 30 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024: 30 000 euroa

Taloussuunnitelma 2025: 30 000 euroa

10. Jalkapalloareena Amospuistoon
Katetun katsomon ja kiinteiden istuinten sekä huoltorakennuksen ja aidan suunnittelu Amospuistoon.

Talousarvio 2023: 10 000 euroa

11. Teemaleikkipuisto Taalintehtaalle
Teemaleikkipuiston suunnittelu Taalintehtaalle.

Talousarvio 2023: 10 000 euroa

12. Asfaloitu driftaus-/moottoriajoneuvoalue
Asfaltoidun driftaus-/moottoriajoneuvoalueen suunnittelu/selvitys.

Talousarvio 2023: 10 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024–2025

1. Uusi tekonurmi Amospuiston miniareenalle

Taloussuunnitelma 2024: 20 000 euroa

2. Välituntialueen toteuttaminen, Kimitonejdens skola

Taloussuunnitelma 2024: 45 000 euroa

3. Teemaleikkipuiston toteuttaminen Taalintehtaalla

Taloussuunnitelma 2024: 50 000 euroa

4. Taalintehtaan urheilukentän perusparannus

Taloussuunnitelma 2025: 60 000 euroa

5. Jalkapalloareena Amospuistoon

Katetun katsomon ja kiinteiden istuinten sekä huoltorakennuksen ja aidan rakentaminen Amospuistoon.

Taloussuunnitelma 2024: 200 000 euroa

9.4 Ympäristö- ja tekniikkaosasto

Ympäristö- ja tekniikkaosaston hallinto

1. ATK-varusteet ja ohjelmat

Korvaavat tietokoneet koko osaston tarpeisiin sekä vuoden aikana tehtävät ohjelmistopäivitykset ja uudet ohjelmat.

Talousarvio 2023:	15 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	15 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	15 000 euroa

2. Maa-alueiden ja kiinteistöjen myynti, tasearvo

Tasearvon korjaus, kun maa-alueita myydään, myyntisuunnitelman mukaan.

Talousarvio 2023:	- 45 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	- 45 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	- 45 000 euroa

3. Maanhankinta

Tulevan asemakaavoituksen helpottamiseksi ja liikenne ratkaisujen toteuttamiseksi.

Talousarvio 2023:	100 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	100 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	100 000 euroa

4. Varaus, Virastotalon tontti

Varaus sen varalta, että kunta osallistuu taloudellisesti Taalintehtaan virastotalon tontin tuleviin hankintoihin. Varauksen aktivointi vaatii valtuuston hyväksyntää.

Talousarvio 2023:	0 euroa
-------------------	---------

Kiinteistöt

1. Laitteita ruokahuolto- ja siivoustoimen tarpeisiin

Investointimääräraha osittain jo suunnitelluille hankinnoille, osittain vuoden aikana syntyville tarpeille uusia ruokahuolto- ja siivoustoimen koneita.

Talousarvio 2023:	40 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	40 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	40 000 euroa

2. Investointipotti

Investointimääräraha vuoden aikana syntyviin äkillisiin, pienempiin investointi- tai suunnittelutarpeisiin. Tekninen lautakunta hallitsee määrärahaa.

Talousarvio 2023:	300 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	300 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	300 000 euroa

3. Hultan päiväkot
Lämmitysjärjestelmän muuttaminen sähkölämmityksestä vesiperusteiseen kaukolämpöön.
Talousarvio 2023:	12 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	85 000 euroa
4. Huoltohalli, katto ja eristetty halli
Laajennetut sääsuojatut varastotilat Kemiönsaaren veden ja Kemiönsaaren kunnan kalustolle ja materiaalille. Sosiaalitilat Taalintehtaalle.
Talousarvio 2023:	170 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	70 000 euroa
5. Kunnantöimistö
Länsisiiven ikkunoiden ja julkisivun uusiminen, sähkökeskuksen, pannuhuoneen ja viemäristön peruskorjaus sekä kameravalvonnan asentaminen.
Talousarvio 2023:	175 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	55 000 euroa
6. Kemiön koulukeskus, sähköiset ovilukot, sähkö- ja putkisaneeraus
Vuonna 2018 koulussa suoritettiin kuntotarkastus. Sähkö- ja putkisaneeraus on tämän perusteella välttämätön toimenpide lähivuosina. Iso osa putkista on alkuperäisiä, koulukeskuksen rakennusvaiheesta. Myös lattiapinnat sekä välikatto on korjauksen tarpeessa.
Talousarvio 2023:	295 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	295 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	50 000 euroa
7. Hiittisen kirjasto
Asteittain tehtävä saneeraus kuntoluokasta KLI kuntaluokkaan KL 3.
Talousarvio 2023:	40 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	40 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	40 000 euroa
8. Dalsbruks skola 1-6
Ikkunoiden uusiminen.
Talousarvio 2023:	50 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	50 000 euroa
9. Sofia päiväkot
Turvallisuustoimenpiteiden päivitys uudella aidalla ja porteilla, katon vaihto.
Talousarvio 2023:	35 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	55 000 euroa
10. Taalintehtaan koulu
VVS:n saneeraaminen sekä käyttövesi
Talousarvio 2023:	35 000 euroa
11. Amosparkens skola
Palvelinhuoneen uusiminen, kameravalvonnan asentaminen sekä sade- ja tuulisuojatun linja-autopysäkin rakentaminen

Talousarvio 2023:	15 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	20 000 euroa

12. Hitis-Rosala skola

Korjata puutteita vuoden 2022 kuntotarkastuksen mukaisesti sisältäen julkisivujen korjaukset, pintojen uusiminen ja saniteettitilat sekä vesisäiliön vaihtaminen ja yläpalkit.

Talousarvio 2023:	80 000 euroa
Taloussuunnitelma 2024:	15 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	50 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024–2025

1. Taalintehtaan koulukeskus Ikkunoiden uusiminen.

Taloussuunnitelma 2024:	50 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025:	50 000 euroa

2. Merivartiostoasema

Yöpymisrakennuksen rakentaminen merivartiostoaseman vaihtoehtoiselle sijainnille Hiittisissä.

Taloussuunnitelma 2024:	150 000 euroa
-------------------------	---------------

Kiinteistöt, hyvinvointialueen toiminta-alue

13. Uuden vanhustenhuoltoyksikön suunnittelu yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa Suunnittelumääräraha, jotta voidaan aloittaa suunnittelemaan uutta ja isompaa tehostetun palveluasumisen yksikköä Kemiöön yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Talousarvio 2023:	100 000 euroa
-------------------	---------------

14. Taalintehtaan paloasema

Ilmastointilaitteen uusiminen sekä vesikaton ja sadevesijärjestelmän korjaus. Lukittavan jätekatoksen rakentaminen.

Talousarvio 2023:	145 000 euroa
-------------------	---------------

15. Terveyskeskus, vanhan osan kattokorjaus

Vanhan osan kattoa ei uusittu vuoden 2017 korjausprojektin yhteydessä, ja kuntotarkastuksessa vuodelta 2022 kehoitetaan vaihtamaan katto.

Talousarvio 2023:	300 000 euroa
-------------------	---------------

16. Silverbacken

Kaukovalvontajärjestelmän uusiminen.

Talousarvio 2023:	15 000 euroa
-------------------	--------------

Taloussuunnitelma 2024–2025

1. Hannakoti, vältämättömät toimenpiteet

Korjataan puutteet syksyn 2021 korjaussuunnitelman mukaisesti. Ojitus, VVS-saneeraus sekä käyttövesi. Osastokeittiön uusiminen.

Taloussuunnitelma 2024:	240 000 euroa
-------------------------	---------------

Kimitoön • Kemiönsaari

Yhdyskuntatekniikka

1. Malminseläntie
Kaavateiden asfaltointi, Malminseläntie

Talousarvio 2023: 40 000 euroa
2. Hallitie
Kaavatien korjaus, Hallitie

Talousarvio 2023: 20 000 euroa
3. Laiturien yleinen ylläpito
Jatkuvan laitureiden ylläpidon helpottamiseksi tarvitaan yleinen määräraha ylläpitoa varten.

Talousarvio 2023: 20 000 euroa
Talousuunnitelma 2024: 20 000 euroa
4. Taalintehtaan vierasvenesatama
Taalintehtaan vierasvenesatamaprojektin loppuun vieminen sisältäen vierasvenesatamalaiturin ja asentamaan aallonmurtajan jäljellä olevat osat.

Talousarvio 2023: 80 000 euroa
5. Pakettiauto
Kunnan omat autot ovat vaihtelevassa kunnossa, mutta ne on suurimmaksi osaksi uusittu. Uusi sähköauto hankitaan vuonna 2023.

Talousarvio 2023: 50 000 euroa
6. Lemonsillan tievalaistus
Ledvalaistuksen asentaminen Lemonsillan alueelle.

Talousarvio 2023: 50 000 euroa
7. Natrium tievalaistuksen vaihtaminen lediin
Järjestelmällinen vaihto olemassa olevasta natrium-tievalaistuksesta lediin energian säästämiseksi.

Talousarvio 2023: 210 000 euroa
8. Viheralueet ja leikkipuistot
Määrärahaa viheralueille ja kunnan leikkipuistoille. Yleinen päämäärä on parantaa lähiympäristön viihtyvyyttä.

Talousarvio 2023: 60 000 euroa
Talousuunnitelma 2024: 50 000 euroa
9. Taalintehtaan puisto
Määrärahaa Taalintehtaan viheralueen suunnittelulle ja päivittämiselle nostaakseen viihtyvyyttä lähiympäristössä.

Talousarvio 2023: 5 000 euroa
Talousuunnitelma 2024: 25 000 euroa

10. Kevytliikenneväylien suunnittelu Kemiönsaareen

Talousarvio 2023: 35 000 euroa

11. Kevyen liikenteen väylä, Kasnäs

ELY:n kevyen liikenteen väylän pidentämisen Kasnäsin satamasta loppuun vieminen.

Talousarvio 2023: 50 000 euroa

12. Arkadia risteysjärjestely

Mestar-Arkadia-Engelsbytien risteuksen uudelleenrakentaminen.

Talousarvio 2023: 150 000 euroa

13. Sähköautojen infra

Sähköautoinfran laajentaminen kunnan kiinteistöjen yhteydessä ja keskusta alueilla.

Talousarvio 2023: 37 500 euroa

Taloussuunnitelma 2024: 30 000 euroa

14. Uusi kaava-alue, Sabbelsberg

Eteläinen Tordalenintie

Eteläisen Tordalenintien suunnittelu ja rakentaminen kaavan mukaisesti, jotta päästään uudelle asuinalueelle.

Talousarvio 2023: 15 000 euroa

Taloussuunnitelma 2024–202515. Rastastie

Rastastien rakentaminen, jotta pystytään tavoittamaan rakentamattomia tontteja.

Taloussuunnitelma 2024: 35 000 euroa

16. Urakoitsijantie, asfaltointi ja kevyen liikenteen väylä

Urakoitsijantien projektin päättäminen, kävelytien rakentaminen ja sekä tien että kävelytien asfaltointi

Taloussuunnitelma 2024: 120 000 euroa

17. Norrbacka kävelytie

Norrbackan alueen kävelytien rakentaminen kavasuunnitelman mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2024: 50 000 euroa

18. Teollisuustie

Teollisuustien uudelleenrakentaminen ja asfaltointi.

Taloussuunnitelma 2024: 60 000 euroa

19. Uusi kaava-alue, Sabbelsberg

Eteläinen Tordalenintie

Eteläisen Tordalenintien suunnittelu ja rakentaminen kaavan mukaisesti, jotta päästään uudelle asuinalueelle.

Taloussuunnitelma 2024: 300 000 euroa

20. Gammelbyn venesataman peruskorjaus
Laiturirakennelmien peruskorjaus

Taloussuunnitelma 2024: 15 000 euroa
Taloussuunnitelma 2025: 15 000 euroa

21. Kevyen liikenteen väylät, toteuttaminen

Keskeisten alueiden kehittämiseksi ja yhteenliittämiseksi Kemiönsaarella tarvitaan määrärahoja kevyen liikenteen väylien toteuttamiseen.

Taloussuunnitelma 2024: 1 500 000 euroa

22. Sapelintie

Kaavateiden asfaltointi, Sapelintie 980 m

Taloussuunnitelma 2025: 60 000 euroa

INVESTOINNIT 2023-2025

HALLINTO-OSASTO	Talousarvio 2023		TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
ATK-varusteet ja ohjelmat		7 500		7 500			7 500	22 500
Osallistuva budjetointi		30 000		30 000			30 000	90 000
IKT-varusteet ja ohjelmat		35 000		35 000			35 000	105 000
Kokoustilojen sekä laitteiden ja tekniikan uusiminen		40 000		50 000				90 000
HALLINTO		112 500		122 500			72 500	307 500

KEHITYSOSASTO	Talousarvio 2023		TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
ATK-varusteet		5 000		5 000			5 000	15 000
Hiiliuunien entisöinti		50 000		50 000			50 000	150 000
Kunnan verkkosivu		40 000						40 000
Karavaanialue, selvitys		20 000						20 000
KEHITYS		115 000		55 000			55 000	205 000

SIVISTYSOSASTO	Talousarvio 2023			TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Avustus	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
ATK-varusteet ja ohjelmat			85 000		90 000			90 000	265 000
Lukion opiskelijoiden tietokoneet			15 000		15 000			15 000	45 000
Tulevaisuuden koulun kalusto ja varustus: 2023 -2025, muut koulut			30 000		30 000			30 000	90 000
Tekniikan päivittäminen, Bio Pony			10 000						10 000
Digitaalinen projektori, Bio Fix	40 000	20 000	20 000						20 000
Tekonurmen uusiminen, DBS miniareena			20 000						20 000
Tekonurmen uusiminen, Amospuiston miniareena					20 000				20 000
Välituntialueen suunnittelu ja toteuttaminen, Kimitonejdens skola			5 000		45 000				50 000
Petangue kenttä sekä alueen siistiminen Amospuistossa (asukasaloite)			40 000						40 000
Puistokartoitus			10 000						10 000
Korjauspotti			30 000		30 000			30 000	90 000
<u>Jalkapalloareena Amospuistoon</u>									
Suunnittelu			10 000						10 000
Rakentaminen					200 000				200 000
Teemaleikkipuiston suunnittelu Taalintehtaalla			10 000						50 000
Teemaleikkipuiston toteuttaminen Taalintehtaalla					50 000				50 000
Nuorten asfaltoidun driftaus-/moottorijoneuvoalueen suunnittelu/sevlitys			10 000						60 000
Taalintehtaan urheilukentän peruserparannus								60 000	60 000
SIVISTYS		20 000	295 000		480 000			225 000	980 000

YMPÄRISTÖ JA TEKNIikka, hallinto	Talousarvio 2023		TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
ATK-varusteet ja ohjelmat, laitteet		15 000		15 000			15 000	45 000
Maa-alueiden ja kiinteistöjen myynti, tasearvo	45 000	-45 000	45 000	-45 000	45 000		-45 000	-135 000
Maanhankinta		100 000		100 000			100 000	300 000
Virastotalon toimitti, varaus mikäli kunta osallistuu tuleviin hankintoihin								
YJT, hallinto	45 000	70 000	45 000	70 000	45 000		70 000	210 000

YMPÄRISTÖ JA TEKNIikka, kiinteistöt	Talousarvio 2023		TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
Laitteita ruokahuolto- ja siivoustoimen tarpeisiin		40 000		40 000			40 000	120 000
Kiinteistöt								
Investointipotti		300 000		300 000			300 000	900 000
Hulta päiväkot		12 000		85 000				97 000
Huoltohalli		170 000		70 000				240 000
Kunnantalo		175 000					55 000	230 000
Kemiön koulukeskus		295 000		295 000			50 000	640 000
Hiittisten kirjasto		40 000		40 000			40 000	120 000
Dalsbruks skola 1-6		50 000		50 000				100 000
Sofia päiväkot		35 000		55 000				90 000
Taalintehtaan koulu		35 000						35 000
Amosparkens skola		15 000		20 000				35 000
Hitis-Rosala skola		80 000		15 000			50 000	145 000
Dalsbruks skolcenter				50 000			50 000	100 000
Merivartioasema, vaihtoehtoinen sijainti Hiittisissä yöpymisrakennus				150 000				150 000
Hyvinvointialueen rakennukset								
<u>Uuden vanhustenhuollon kokonaisuuden suunnitteleminen yhteistyössä</u>		100 000						100 000
<u>Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa</u>								
<u>Hannakoti</u>								
Toimeenpidesuunnitelma, salaojitus		150 000						150 000
Mukavuuksia, osastokeittiö ym		40 000						40 000
LVI Korjaus, lämminvesi		50 000						50 000
<u>Taalintehtaan paloasema</u>								
Ilmanvaihto		125 000						125 000
Kattotoimenpiteet		20 000						20 000
<u>Terveyskeskus</u>								
Kattokorjaus, vanha osa		300 000						300 000
<u>Silverbacken:</u>								
Etävalvontajärjestelmän uusiminen		15 000						15 000
Kiinteistöt		2 047 000		1 170 000			585 000	3 802 000

INFRA	Talousarvio 2023		TS 2024		TS 2025			Yhteensä/ hanke 2023-2025
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Bidrag	Netto	
<u>Asemakaavatiet</u>								
Malminseläntien asfaltointi		40 000						40 000
Hallitie kunnostus		20 000						20 000
Rastastie (tyhjat tontit ilman tieyhteyttä)				35 000				35 000
Urakoitsijantie asfaltointi ja kevytliikenne				120 000				120 000
Norrbacka kävelytie				50 000				50 000
Teollisuustie asfaltointi ja os.päiv.				60 000				60 000
Sapelintie asfaltointi 980 m						60 000		60 000
<u>Satama-alueet</u>								
Laituripäivitykset		20 000		20 000				40 000
Taalintehtaan vierassatamaprojektin loppuunvieminen		80 000						80 000
Gammelbyn venesataman perusparannus				15 000			15 000	30 000
<u>Ajoneuvot ja koneet</u>								
DB infra pakettiauto 4 WD (sähkö)		50 000						50 000
<u>Tievalaistus</u>								
Lemobro valaistus		50 000						50 000
Suurpainenatrium valaistus vaihto LEDiin		210 000						210 000
<u>Viheralueet</u>								
Viheralueet		60 000		50 000				110 000
Taalintehtaan puiston suunnittelu ja toteutus		5 000		25 000				30 000
<u>Infra rakentaminen</u>								
Kevytliikenneväylät, suunnittelu		35 000						35 000
Kevytliikenneväylät, toteutus				1 500 000				1 500 000
Kasnäs, kevytliikenne (ELY)		50 000						50 000
Arkadiantien liikenne, suunn. & toteutus		150 000						150 000
Sähköauto-infra		37 500		30 000				67 500
<u>Uusi asemakaava-alue, Sabbelsberg</u>								
Eteläinen Tordalintie, suunnittelu ja rakentaminen		15 000		300 000				315 000
INFRA		822 500		2 205 000		75 000		3 102 500

	Talousarvio 2023			Talousuunnitelma 2024			Talousuunnitelma 2025			Yhteensä 2023-2025
	Brutto	Avust./Myynti	Netto	Brutto	Avust./Myynti	Netto	Brutto	Avust./Myynti	Netto	
Kemiönsaaren kunta (pois lukien Kemiönsaaren Vesi)	3 527 000	65 000	3 462 000	4 147 500	45 000	4 102 500	1 127 500	45 000	1 082 500	8 647 000

	Talousarvio 2023			Talousuunnitelma 2024			Talousuunnitelma 2025			Yhteensä 2023-2025
	Brutto	Avust./Myynti	Netto	Brutto	Avust./Myynti	Netto	Brutto	Avust./Myynti	Netto	
Kemiönsaaren kunta + vesiliikelaitos	3 767 000	65 000	3 702 000	4 392 500	45 000	4 347 500	1 347 500	45 000	1 302 500	9 352 000

I0 LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN

Vesiliikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Talousarvio 2023		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu Kunnan tuloslaskelmaosa ml. liikelaitos (ulkoinen/sisäinen)
	Kunta ilman vesiliikelait. (ulkoinen/sisäinen)	Vesiliikelaitos (ulkoinen/sisäinen)	Kunta	Vesiliikelaitos	
Toimintatulot					
Myyntitulot, sis./ulk. ilman VL	3 083 819	1 754 100			4 837 919
Myyntitulot, sisäiset VL	11 240	124 110	-11 240 2)	-124 110 3)	0
Maksutulot	485 200				485 200
Tuet ja avustukset	396 047				396 047
Vuokrat	4 890 306				4 890 306
Muut toimintatulot	414 356	48 000			462 356
Muut toimintatulot, sis. VL	0	297 976		-297 976 1)	0
Toimintatulot	9 280 968	2 224 186	-11 240	-422 086	11 071 828
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-12 575 082	-322 594			-12 897 676
Palvelujen ostot, ulk./sis. ilman VL	-7 206 110	-255 870			-7 461 980
Palvelujen ostot, sisäiset VL	-76 960	-309 216	76 960 3)	309 216 1)	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 948 996	-453 800	41 850 3)		-2 402 796
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis. VL	-41 850	-5 300		5 300 3)	0
Avustukset	-1 118 921				-1 118 921
Vuokrat	-3 461 336				-3 461 336
Muut toimintamenot, ulkoiset	-268 026	-8 100			-276 126
Muut toimintamenot, sisäiset	0				0
Toimintamenot	-26 697 281	-1 354 880	118 810	314 516	-27 618 835
Toimintakate	-17 416 313	869 306	107 570	-107 570	-16 547 007
Verotulot	13 644 000				13 644 000
Valtionosuudet	9 800 412				9 800 412
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot					
Korkotulot, sisäiset	48 000		-48 000 5)		0
Muut rahoitustulot, ulkoiset	14 000	6 000			20 000
Muut rahoitustulot, sisäiset	55 643		-55 643 4)		0
Korkomenot	-180 000	-65 000			-245 000
Korkomenot, sisäiset	0	-48 000		48 000 5)	0
Muut rahoitusmenot	-7 000				-7 000
Korvaus peruspääomasta	0	-55 643		55 643 4)	0
Rahoitustulot ja -menot	-69 357	-162 643	-103 643	103 643	-232 000
Vuosikate	5 958 742	706 663	3 927	-3 927	6 665 405
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 625 000	-760 000			-3 385 000
Arvonalentumiset	0				0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 625 000	-760 000			-3 385 000
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	3 333 742	-53 337	3 927	-3 927	3 280 405
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	106 343	35 357			141 700
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Tilikauden ylijäämä	3 440 085	-17 980	3 927	-3 927	3 422 105

Eliminoidaan:

- 1) Henkilöstöpalvelut, sisäinen myynti ja osto
- 2) Muu sisäinen myynti ja osto
- 3) Sisäisen veden/jäteveden osto/myynti
- 4) Korvaus peruspääomasta
- 5) Korko, sisäiset lainat

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Talousarvio 2023		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu kunnan rahoitusosa ml. liikelaitos
	Kunta (ilman liikelait.)	Vesiliikelaitos	Kunta	Vesiliikelaitos	
Tulorahoitus					
Vuosikate	5 958 742	706 663	3 927 1)	-3 927 1)	6 665 405
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjaukset	-135 000				-135 000
Tulorahoitus	5 823 742	706 663	3 927	-3 927	6 530 405
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 527 000	-240 000			-3 767 000
Rahoitusosuudet investointeihin	20 000				20 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	180 000				180 000
Investointien rahavirta	-3 327 000	-240 000			-3 567 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 496 742	466 663	3 927	-3 927	2 963 405
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäys liikelaitokselle	-367 433		367 433 3)		0
Antolainasaamisten vähennys	385 440		-385 440 2)		0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		367 433		-367 433 3)	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta		-385 440		385 440 2)	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 145 550	-448 656			-1 594 206
Lyhytaikaisten lainojen muutos					0
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Rahoituksen rahavirta	-1 127 543	-466 663	-18 007	18 007	-1 594 206
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 369 199	0	-14 080	14 080	1 369 199

Eliminoidaan:

- 1) Henkilöstöpalvelut, sisäinen myynti ja osto
- 2) Sisäisen lainan vähennys
- 3) Sisäisen lainan nosto

I I KEMIÖNSAAREN VESI

Kemiönsaaren Vesi
Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja

KEMIÖNSAAREN VESILIIKELAITOS

TULOSLASKELMA

Ulkoinen / sisäinen	2021	2022	2023	2024	2025
	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussuunn.	Taloussuun.
LIKEVAIHTO					
Myyntituotot	1 790 254	1 782 581	1 878 210	1 878 210	1 878 210
LIKEVAIHTO	1 790 254	1 782 581	1 878 210	1 878 210	1 878 210
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	202 222	208 058	345 976	345 976	345 976
MATERIAALIT JA PALVELUT					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-435 432	-440 300	-459 100	-459 100	-459 100
Palvelujen ostot	-386 001	-415 278	-565 086	-570 207	-575 428
MATERIAALIT JA PALVELUT	-821 433	-855 578	-1 024 186	-1 029 307	-1 034 528
HENKILÖSTÖKULUT	-294 067	-313 260	-322 594	-329 043	-337 271
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunitelman mukaiset poistot	-787 880	-775 000	-760 000	-680 000	-650 000
Arvonalentumiset	0				
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-787 880	-775 000	-760 000	-680 000	-650 000
MUUT KULUT	-26 782	-8 900	-8 100	-8 100	-8 100
LIKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	62 313	37 901	109 306	177 736	194 287
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	0				
Muut rahoitustuotot	5 491	6 000	6 000	6 000	6 000
Korkokulut kunnalle	0	0	-48 000	-55 700	-54 500
Korkokulut muille	-34 950	-40 000	-65 000	-57 500	-50 600
Korvaus peruspääomasta	0	0	-55 643	-55 643	-55 643
Muut rahoituskulut	0	0			
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-29 459	-34 000	-162 643	-162 843	-154 743
TILIK. YLI- / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISET ER	32 853	3 901	-53 337	14 893	39 544
TILIK. YLI- / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	32 853	3 901	-53 337	14 893	39 544
POISTOERON LISÄYS / VÄHENNYS	35 855	35 855	35 357	29 880	29 880
TILIKAUDEN YLIJÄÄMA (ALIJÄÄMÄ)	68 708	39 756	-17 980	44 773	69 424

Kimitoön • Kemiönsaari

Kemiönsaaren Vesi
Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja

Toiminta ja tavoitteet 2023-2025

Kemiönsaaren Veden tehtävänä on toimittaa asiakkailensa juomavettä sopimusehtojen mukaisesti, sekä johtaa kiinteistöjen tuottamat jätevedet Tyskaholmenin jätevedenpuhdistamolle puhdistettaviksi. Jätevedenpuhdistamon tehtävänä on puhdistaa jätevedet annettujen lupaehtojen mukaisesti. Lupaehdot ovat vuoden 2022 aikana tiukentuneet, joten on ensiarvoisen tärkeää optimoida puhdistamon toiminta sekä vähentää vuotovesien määrä jätevesiverkostoon.

Kemiönsaaren Veden toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa. Kemiönsaaren Vesi perii mm. vesimaksuja, jätevesimaksuja, perusmaksuja, hulevesimaksuja, lietteen vastaanottomaksuja ja liittymismaksuja voidakseen vastata kaikista käyttö- ja pääomakustannuksista. Taloussuunnitelman pitää olla tasapainossa tai näyttää ylijäämää.

Kemiönsaaren Vesi muodostuu kolmesta yksiköstä, eli hallinto, vesi ja jätevesi. Nämä toimintayksiköt on jaettu useaan kustannuspaikkaan, jotta saataisiin konkreettinen ja läpinäkyvä talousarvio, josta ilmenevät todelliset kustannukset.

Strategian soveltaminen talousarviovuoden 2023 aikana

Sitovat tavoitteet 2023		
Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso
Vuotovesien vähentäminen viemäri-verkosta.	Työ on aloitettu vuonna 2015 ja se jatkuu edelleen.	Vuotovesien osuus laskee.
Verkostoon liitetään vähintään 25 kiinteistöä vuodessa ja liittymiä myydään aktiivisesti.	Viranomaiskehoitus kaikille liittämättömille ja liittymiä myydään aktiivisesti.	Vähintään 25 liitetty.
Lainakannan vähentäminen.	Lainojen määrä alkaa laskea.	Lainakanta laskee.
Kertynyt alijäämä.	Tiukka taloudenpito.	Talous tasapainossa.
Asiakaskommunikointi	Kolme aritkkelia tai asiakaskirjettä nettisivuilla	Info saatavissa.
Kemiönsaaren vesihuollon kehittämissuunnitelma vuodelta 2011 päivitetään.	Suunnitelma päivitetään yhteistyössä kaavoitus- ja valvontayksiköiden kanssa.	Kemiönsaaren kunta päivittää suunnitelman.

Kemiönsaaren Vesi
Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja

AVAINLUVUT

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
* Asiakasmäärä	1791	1800	1815	1840	1850
Veden hinta €/m ³	1,85	1,85	1,85	↑1,85	↑1,85
Jäteveden hinta €/m ³	3,10	3,10	3,10	↑3,10	↑3,10
Myyty vesi (1000m ³)	178	182	184	187	189
Myyty jätevesi (1000m ³)	204	204	206	209	209

* Osalla asiakkaista on vesi tai viemäri ennestään.

Muutokset talousarvio 2022/talousarvio 2023

Kemiönsaaren Veden taloutta rasittaa erittäin suuri lainataakka. tiukka investointipolitiikka jatkuu myös vuonna 2021. Tämä tehdään, jotta talous saadaan palautettua tasapainoon. Lainojen määrää on saatu vähennettyä vuonna 2020 yhteensä 648 000 € ja vuonna 2021 yhteensä 764 000 €. Talousarvio näyttää, että lainakanta vähenee vuonna 2022 noin 567 000 €.

Markkinakorot ovat pysyneet alhaisella tasolla pitkän ajan. Epävarman geopoliittisen tilanteen ja nousevan inflaation takia markkinakorot ovat nousseet huomattavasti. Korkokulut kasvaneet 34 000 €:sta 163 000 €:oon johtuen viitekoron noususta. Laskennassa käytetty 1,8% korkoa. korkokulut koostuvat koroista ulkopuolisille rahoituslaitoksille 65 000€, kunnalle maksettaville koroille 48 000€ sekä korvaus kunnalle pääomasta 55 600 €.

Käyttökulupuolella kasvaa energia ja kemikaalikustannukset. Energiansäästötoimet ovat ensiarvoisen tärkeitä vähentääkseen sähkönhinnan vaikutuksia. Tasapainottaakseen liikelaitoksen taloutta ja pienentämään kertynyttä alijäämää kuntalain 110§ mukaisesti on asetettu tavoitteeksi avainlukuihin saada vähintään 25 uutta asiakasta.

Kasvavien poistokustannusten seurauksena taksaa korotettiin 1.1.2016 alkaen. Jätevedenkäsittelyn keskittämistä ja vesihuollon turvaamista koskevia suuria linjauksia tehtäessä vuonna 2011 laskelmat perustuivat siihen, että taksaa on työn valmistuttua tarkistettava 0,5 euroa/m³. Taksa on pysynyt muuttumattomana viisi vuotta ja viime vuonna ennustettiin, että taksa on päivitettävä 2021 vuoden aikana. Käyttötalousarvio on valmistettu muuttumattomalla vesipalvelutaksalla. Tuleva vuosi tulee olemaan taloudellisesti haastava, mutta vuonna 2024 vähenee poistojen osuus yli 10 % joka helpottaa tilannetta

Työ vuotovesien saamiseksi pois jätevesiverkostosta aloitettiin vuonna 2015. Tämä työ jatkuu myös tulevana vuosina kasvavalla intensiteetillä typenpuhdistusvaatimusten kiristyessä. Vesi- ja viemäriverkostossa on osia, jotka ovat käyttöikänsä lopussa. Verkostoa saneerataan talouden sallimissa rajoissa niissä kohteissa, jossa se on välttämätöntä toiminnan luotettavuuden varmistamiseksi. Viemäriverkostossa tehtävät saneeraustyöt osaltaan poistavat myös vuotovesiä.

Kemiönsaaren Vesi
Vastuhenkilö: Toimitusjohtaja

INVESTOINNIT

1. Viemäriinjojen rakentaminen toiminta-alueelle

Uusien liittyjien kytkentä toiminta-alueella.

Talousarvio	2023	20 000 €
Taloussuunnitelma	2024	20 000 €
Taloussuunnitelma	2025	20 000 €

2. Vesilinjojen rakentaminen toiminta-alueelle

Uusien liittyjien kytkentä toiminta-alueella.

Talousarvio	2023	20 000 €
Taloussuunnitelma	2024	20 000 €
Taloussuunnitelma	2025	20 000 €

3. Siirtolinjapumppaamojen taajuusmuuttajavaihdot

Vanhentuneiden taajuusmuuttajien vaihto kauko-ohjattaviin

Talousarvio	2023	15 000 €
Taloussuunnitelma	2024	15 000 €
Taloussuunnitelma	2025	15 000 €

4. Puhdistamon ja vesilaitosten laitepäivitys; logiikka ja palomuurit

Laitosten kommunikaatio ja ohjausjärjestelmän päivitys

Talousarvio	2023	50 000 €
Taloussuunnitelma	2024	45 000 €
Taloussuunnitelma	2025	0 €

5. Vesimittareiden vaihto

Vanhempien vesimittareiden vaihto kaukoluettaviin

Talousarvio	2023	25 000 €
Taloussuunnitelma	2024	25 000 €
Taloussuunnitelma	2025	25 000 €

6. Vesi ja viemäriverkoston saneeraus

Vesi- ja viemäriverkoston osia, jotka ovat käyttöikänsä lopussa. Vuotovesien vähentämiseen tarvitaan verkoston saneerausta,

Talousarvio	2023	80 000 €
Taloussuunnitelma	2024	80 000 €
Taloussuunnitelma	2025	100 000 €

7. Vesilinjojen rakentaminen uusille kaava-alueille

Talousarvio	2023	20 000 €
Taloussuunnitelma	2024	20 000 €
Taloussuunnitelma	2025	20 000 €

8. Nosturiauton vaihto

Talousarvio	2023	30 000 €
Taloussuunnitelma	2024	0 €
Taloussuunnitelma	2025	0 €

INVESTOINNIT 2022-2024

	TA 2023			TS 2024			TS 2025			Yhteensä / hanke 2022 - 2024
	Brutto	Avustus	Netto	Brutto	Avustus	Netto	Brutto	Avustus	Netto	
Kemiönsaaren Vesi										
Viemäriinjat ja liittymät toiminta-alueella			20 000			20 000			20 000	60 000
Vesilinjat ja liittymät toiminta-alueella			20 000			20 000			20 000	60 000
Siirtolinjapumppaamoiden taajuusmuuntajavaihto			15 000			15 000			15 000	45 000
Puhdistamon ja vesilaitosten laitepäivitys; logikka ja palomuurit			50 000			45 000				95 000
Viemäri uusille asemakaava-alueille						20 000			20 000	40 000
Vesi uusille asemakaava-alueille						20 000			20 000	40 000
Vesimittareiden vaihto			25 000			25 000			25 000	75 000
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus			80 000			80 000			100 000	260 000
Nosturiauton vaihto			30 000							30 000
Kemiönsaaren Vesi			240 000			245 000			220 000	705 000

Lähivuosien Investointibudjetti tähtää osittain vuotovesien vähentämiseen jätevesiverkostoon niin että täytetään kiristyneet lupaehdot.

Puhdistamon laitteistoa pitää päivittää. Logikka, taajuusmuuttajia, kommunikointimoduleita ja palomuurit ovat päivitystarpeissa.

Långön suunnitelma, joka aikaisemmin oli mukana investointisuunnitelmassa, on nyt otettu pois listalta. Kustannustarkistuksessa projektin budjetti nousi yli 30 % materiaalien kustannusnousun takia. Projektia ei voida toteuttaa ilman että liittymismaksu nousee kohtuuttomasti kiinteistöille. Hallinnon kanssa keskustellessa suositeltiin, että kyseinen projekti käsitellään omana budjettina, jos toteuttaminen tulee aiheelliseksi.

Investointibudjetin nettosumma on vuodelle 2023 yhteensä 240 000 €.

KEMIÖNSAAREN VESILIIKELAITOS

RAHOITUSLASKELMA

	2021	2022	2023	2024	2025
	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussuun.	Taloussun.
Toiminnan rahavirta					
Liikelyli-/alijäämä	62 313	37 901	109 306	177 736	194 287
Poistot ja arvonalentumiset	787 880	775 000	760 000		650 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-29 459	-34 000	-162 643	-162 843	680 000 -154 743
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset					
Toiminnan rahavirta	820 734	778 901	706 663	694 893	689 544
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-49 629	-212 000	-240 000	-245 000	-220 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Investointien rahavirta	-49 629	-212 000	-240 000	-245 000	-220 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	771 105	566 901	466 663	449 893	469 544
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, kunnalta	77 853	260 515	367 433	365 374	260 082
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-362 882	-378 750	-385 440	-409 935	-434 294
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-479 426	-448 666	-448 656	-405 332	-295 332
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0				
Lainakannan muutokset	-764 455	-566 901	-466 663	-449 893	-469 544
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 650				
Rahoituksen rahavirta	-771 105	-566 901	-466 663	-449 893	-469 544
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0